

METSÄHALLITUS

TILINPÄÄTÖS

2018

1.1.-31.12.2018

SISÄLLYSLUETTELO

METSÄHALLITUS-KONSERNI 3

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2018.....	3
Tuloslaskelma	9
Tase.....	10
Rahoituslaskelma	12
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	13
Tasetta koskevat liitetiedot.....	15
Muut liitetiedot	19

LIIKETOIMINTAKONSERNI JA LIIKETOIMINTA.. 20

Tuloslaskelma	20
Tase.....	21
Rahoituslaskelma	23
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	24
Tasetta koskevat liitetiedot.....	26
Muut liitetiedot	29

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT 30

Tuloslaskelma	30
Tase.....	31
Rahoituslaskelma	32

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS SEKÄ TILINTARKASTUSMERKINTÄ..... 33

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN ERILLINEN TILINPÄÄTÖS 1.1–31.12.2018 36

Julkisten hallintotehtävien erillinen tilinpäätös ja toimintakertomus 2018.....	36
Erillisen tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilintarkastajan merkintä.	67

METSÄHALLITUS-KONSERNI

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1.–31.12.2018

Metsähallitus on valtion erityisliikelaitos. Liikelaitoksen muodostavat kiinteistökehitys, konsernin hallinto ja julkiset hallintotehtävät. Julkiset hallintotehtävät jakaantuu luontopalveluihin ja eräpalveluihin. Liikelaitos tytäryhtiöineen muodostavat Metsähallituskonsernin. Metsähallituksen omistajaohjauksesta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Julkisissa hallintotehtävissä Metsähallitus on myös ympäristöministeriön tulosohjauksessa.

Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnsaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta yhtenä kokonaisuutena valtion omistajapoliittisten linjausten ja kiinteistöstrategian mukaan. Alueiden käyttö suunnitellaan luonnonvarasuunnitelmien mukaan tavoitteena mahdollisimman suuri yhteiskunnallinen kokonaisuhyöty ja kustannustehokkuus.

Metsähallituksen liiketoiminnan toimialana on sen hallintaan osoitetun maa- ja vesiomaisuuden taloudellinen hyödyntäminen, jota se voi tehdä markkinaehtoisesti myös tytär- ja osakkuusyhtiöidensä kautta. Liikelaitoksen omistama tytäryhtiö Metsähallitus Metsätalous Oy harjoittaa metsätaloutta. Osakeyhtiöllä on liikelaitokselle maksettavaa käyttöoikeus-

korvausta vastaan oikeus harjoittaa metsätaloutta valtion monikäyttömetsissä. Valtio asettaa tuotto-tavoitteen liiketoiminnan käytössä olevalle peruspääomalle. Tuottotavoitteen perusteella määräytyy vuosittainen tuloutustavoite, joka maksetaan liiketoiminnan voitosta.

Luonnon monimuotoisuudesta ja virkistyskäytön edellytyksistä huolehtiminen ovat tärkeä osa Metsähallituksen toimintaa. Liiketoiminnassa huolehditaan yhteiskunnallisista velvoitteista tuottamalla hyötyjä myös virkistyskäytölle, luontoarvoille, työllisyydelle ja paikalliskulttuurille. Metsähallituksen monikäyttömetsistä on yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden vuoksi käyttörajoitusten piirissä noin 566 000 hehtaaria. Lisäksi mm. luonnonsuojelu- ja metsälain sekä kaavoituksen rajoitusten vuoksi on käyttörajoituksia noin 100 000 hehtaarilla.

Kiinteistökehitys vastaa kiinteistöjen vuokrauksesta, kehittämisestä, myynneistä ja ostoista. Kiinteistöliiketoiminnassa otetaan huomioon yhteiskunnallinen kokonaisuhyöty ja luodaan edellytyksiä yritysten liiketoiminnalle.

Metsähallitus tuottaa yhteiskunnallisia luonto- ja retkeilypalveluja ja hoitaa sille osoitettuja lajisuojelun tehtäviä kaikilla valtion mailla ja vesillä. Kansallispuistot, erämaa-alueet ja muut luonnonsuojelualueet kuuluvat julkisiin hallintotehtäviin. Julkisille hallintotehtäville kuuluu vastuu Suomen luonnonsuojelualueverkoston hoidosta ja käytöstä Metsähallituksen hallinnassa olevilla valtion alueilla sekä yksityisillä luonnonsuojelualueilla yhteistyössä niiden omistajien ja ELY-keskusten kanssa. Eräpalvelut vastaa metsästys-, kalastus- ja maastoliikenneasioista ja valtion kalastonhoitomaksun keräämisestä.

Matkailu-, virkistys- ja erätalouskäyttöä kehitetään kysyntälähtöisesti siten, että alueiden hyvinvointivai- kutukset kasvavat ja yrittäjille luodaan liiketoimintamahdollisuuksia. Luontotyyppien suojelutasoa parannetaan luontopalveluiden käytössä olevilla alueilla.

TOIMINTA TILIKAUDELTA

Tilikauden aikana Metsähallituksen tuottamien palvelujen kysyntää vahvasti matkailun kasvu ja kiinnostus luonnossa liikkumiseen, jotka näkyivät sekä

luonto- ja eräpalvelujen kysynnän kasvuna että kiinteistökehityksessä.

Metsähallituksen toimintaa yhtenäisenä kokonaisuutena edistettiin kaikille yksiköille yhteisissä toiminoissa. Tilikauden aikana yhdistettiin vastuualueiden taloushallintotoiminnot konsernin taloushallintoon. Lisäksi tietopalveluissa ja viestinnässä sekä kehitysyksikössä tehtiin päätös yhdistää Metsätalouden vastaavat toiminnot liiketoiminnan toimintoihin.

Kiinteistökehityksessä edistettiin tuulivoimarakentamista. Tilikauden aikana tehtiin kaksi merkittävää tuulivoimahankesopimusta, joissa hinnoittelu perustuu markkinaehtoiseen hinnoitteluun.

Metsätaloudessa vuosi oli menestyksenkäs puumarkkinoiden ollessa suotuisat puunmyynnille, minkä takia Metsätalous Oy:n tulos muodostui edellisvuotta merkittävästi paremmaksi. Hakkuumäärät olivat 6,2 miljoonaa kuutiota. Määrä jäi luonnonvarasuunnitelmissa vahvistettujen kestävien hakkuumäärien alapuolelle.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien kan-

nalta vuosi 2018 oli kokonaisuutena onnistunut ja tulosopimuksessa asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin. Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja historiakohteiden kävijämäärät nousivat edelleen. Matkailu 4.0 -hankkeen avulla voitiin kävijäpalveluita kehittää monissa kärkikohteissa maastossa. Kävijämäärien jatkuva nousu aiheuttaa paineita kohteiden kunnossapitoon sekä palvelujen täydentämiseen ja kehittämiseen. Retkeily- ja opastusvarustuksen sekä kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden korjausvelkalaskelmia päivitettiin. Retkeily- ja opastusvarustuksen korjausvelka on noin 40 miljoonaa euroa ja kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden osalta noin 70 miljoonaa euroa. Osa korjausvelasta saadaan katettua valtiolta saadulla lisärahoituksella. Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien tilaa parannettiin etenkin useissa EU LIFE-hankkeissa. Erälupamyynni onnistui hyvin ja erityisesti metsästyslupatulojen kertymä kasvoi kestävyttä vaarantamatta. Vuoden 2018 lopulla Metsähallituksen Luontopalvelut sai mittavan EU-rahoituksen kolmelle uudelle, monivuotiselle LIFE-luonnonsuojeluhankkeelle, jotka toteutetaan yhdessä laajan kumppaniverkoston kanssa. Hankkeiden kokonaisbudjetti on noin 20 miljoonaa euroa, josta EU:n maksama osuus on yli 65 prosenttia.

METSÄHALLITUSKONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Metsähallituskonsernin liikevaihto oli 366,4 miljoonaa euroa (edellisenä tilikautena 328,0) ja tulos 124,8 (105,9) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 15,8 miljoonaa euroa (14,6) ja niistä kiinteän omaisuuden luovutusvoitot 10,7 miljoonaa euroa (10,2). Julkisiin hallintotehtävissä tuottoina esitetty rahoitus valtion talousarvioista oli 45,7 miljoonaa euroa (43,7).

Metsähallitus-liikelaitoksen liikevaihto oli 109,4 miljoonaa euroa (108,5) ja tulos 105,6 (89,7) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan tuotot olivat 23,3 miljoonaa euroa (21,4) ja niistä kiinteän omaisuuden luovutusvoitot 10,5 miljoonaa euroa (10,0). Julkisiin hallintotehtäviin saatu rahoitus valtion talousarvioista oli 45,7 miljoonaa euroa (43,7). Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulosopimuksissa sovittujen tehtävien suorittamiseen ja niistä aiheutuviin menoihin.

Liikelaitoksen taseeseen sisältyy muun oman pääoman erä, 224,8 miljoonaa euroa, joka ei ole julkisten hallintotehtävien käytössä. Tähän tase-erään ei kohdistu tuottovaadetta. Omaisuuserään kohdistui tilikauden aikana tuottoja 136 (195) tuhatta euroa ja kuluja 23 (23) tuhatta euroa. Tuotot muodostuivat pääasiassa vuokratuotoista.

LIIKETOIMINNAN KEHITYS

Metsähallituskonsernin liiketoiminta muodostuu liikelaitoksen liiketoiminnasta ja tytäryhtiöistä (liiketoimintakokonaisuus), jotka ovat Metsähallitus Metsä-

talous Oy, Siemen Forelia Oy ja MH-Kivi Oy. Fin Forelia Oy myytiin kesäkuussa 2017.

Liiketoimintakokonaisuuden tulos oli 125,0 miljoonaa euroa (107,1). Liikevaihto oli 355,2 miljoonaa euroa (319,3). Liikevaihto koostui pääasiassa puumyynnistä ja kiinteistöjen vuokratuotoista. Metsätaloudesta kertynyt liikevaihto oli 334,3 (295,4) miljoonaa euroa. Loppuosa koostui muista vuokratuotosta, siemen- ja taimimyyntistä sekä maa-ainesten myynnistä. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 21,0 miljoonaa euroa (18,2). Tästä omaisuuden myyntivoittoa oli 10,5 (9,7) miljoonaa euroa. Omaisuuden myyntituotto on pääasiassa kiinteistöjen myyntivoittoa.

Tarkastelukauden muihin kuluihin sisältyy kustannuksia liittyen kartellioikeudenkäyntiin. Helsingin kärjäoikeus antoi ratkaisunsa raakapuukartelliasiansa kesäkuussa 2016. Kärjäoikeus hylkäsi Metsähallituksen kannevaatimukset ja tuomitsi Metsähallituksen korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut. Metsähallitus valitti päätöksestä hovioikeuteen. Hovioikeus katsoi kesällä antamassaan päätöksessään, että perustetta päätöksen muuttamiseen ei ollut. Metsähallitus haki Korkeimmalta oikeudelta valituslupaa. Korkein oikeus ei kuitenkaan myöntänyt valituslupaa tammi-kuussa 2019 tekemässään päätöksessä.

Tilikaudella 2017 päätettiin luopua taimiliiketoiminnasta ja Fin Forelia Oy myytiin kesäkuussa toimivalle johdolle. Vertailuvuoden konsernin tilinpäätökseen sisältyy tappiota tehdystä kaupasta 2,3 miljoonaa euroa.

Metsähallitus Metsätalous Oy:n liikevaihto oli 335,5 (296,7) miljoonaa euroa ja tulos oli 39,0 (21,2) miljoonaa euroa.

Siemen Forelia Oy:n tulos oli 0,8 (0,3) miljoonaa euroa ja liikevaihto 2,9 (2,2) miljoonaa euroa. Maa-aineskauppaa harjoittavan MH-Kivi Oy:n tulos tilikaudelta oli 0,8 (0,7) miljoonaa euroa ja liikevaihto 1,4 (1,6) miljoonaa euroa.

Metsähallitus myi pääosan maa-ainesliiketoiminnastaan vuonna 2013. Kaupasta syntyneen kiistan riita-asia on käsitelty välimiesoikeudessa 2016. Välimiesoikeus hyväksyi MH-Kiven ja Metsähallituksen vaatimukset. Vastapuoli nosti vuonna 2016 kanteen välimiesoikeuden päätöksen kumoamiseksi. Vuonna 2017 saatiin samasta asiakokonaisuudesta myös toinen välimiesoikeuden päätös ja tämänkin kumoamiseksi vastapuoli on nostanut kanteen. Välimiesoikeuspäätökset ovat lainvoimaisia, mutta kumoamiskanteiden käsittelyt ovat kesken.

Liiketoiminnan hallintaan siirtyi tilikauden aikana maa-alueita valtiolta hallinnansiirtoina ja valtionperintöinä yhteensä 5,5 (0,4) miljoonan euron arvosta. Siirtyneet maa-alueet olivat pääasiassa Luonnonvarakeskukselta siirtyneitä maa-alueita.

METSÄHALLITUKSEN LIIKETOIMINNAN KEHITYS

Metsähallituksen liiketoiminta muodostuu kiinteistökehityksestä sekä konsernitoiminnoista. Liiketoiminnan tulos oli 105,6 miljoonaa euroa (89,7). Liikevaihto oli 97,2 miljoonaa euroa (98,9). Liikevaihto koostui pääasiassa Metsähallitus Metsätalous Oy:n käyttöoikeusmaksuista sekä kiinteistökehityksen myyntituotoista 16,7 (15,4) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot muodostuvat pääasiassa sisäisistä palvelutuotoista. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 28,4 miljoonaa euroa (24,9), josta omaisuuden myyntituottoa oli 10,3 (9,6) miljoonaa euroa.

INVESTOINNIT JA KIINTEÄN OMAISUUDEN MYYNNIT

Metsähallituskonsernin investoinnit olivat tarkastelukaudella 23,8 miljoonaa euroa (19,2), joihin julkisista varoista saatu rahoitus oli 0,6 (2,2) miljoonaa euroa.

Metsähallituksen liikelaitoksen investoinnit olivat 13,3 (11,0) miljoonaa euroa.

Koko konsernin liiketoiminnan investoinnit olivat yhteensä 22,5 (14,8) miljoonaa euroa ja ne katettiin tulorahoituksella. Suurimmat investoinnit liittyivät kiinteistökehitykseen ja metsätalouden käytössä olevien teiden parannuksiin. Tilikaudella metsäautoteiden rakentamis- ja peruskorjausmenot olivat 10,0 (7,9) miljoonaa euroa.

Liikelaitoksen liiketoiminnan investoinnit olivat yhteensä 12,1 (6,5) miljoonaa euroa ja ne katettiin tulorahoituksella. Suurimmat investoinnit liittyivät kiinteistökehitykseen.

Taulukossa on esitetty erittely kiinteän omaisuuden luovutuksista.

TIEDOT KIINTEÄN OMAISUUDEN LUOVUTUSTEN LUKUMÄÄRÄSTÄ, LUOVUTUSHINNOISTA JA LUOVUTUSVOITOISTA JA -TAPPIOISTA 1.1–31.12.2018

LIIKETOIMINTA	LKM	KIRJANPITOARVO	LUOVUTUSHINTA	LUOVUTUSVOITOT	LUOVUTUSTAPPIOT
Vaihdot	2	102 230,00	359 121,00	256 891,00	0,00
Myynnit, maa- ja vesialueet	313	3 390 711,01	13 174 003,48	9 792 763,13	9 470,66
Myynnit, rakennukset	8	27,85	170 105,62	170 077,77	0,00
Myynnit Jht:lle	2	23 561,00	73 132,00	49 571,00	0,00
Maankäyttömuutos Jht:lle	84	1 890 980,00	1 890 980,00	0,00	0,00
Muu, maa-ala	9	12 982,00	12 982,00	0,00	0,00
YHTEENSÄ	418	5 420 491,86	15 680 324,10	10 269 302,90	9 470,66

RAHOITUS

Metsähallituskonsernilla ei ole pitkäaikaista korollista lainaa. Leasing-vastuut olivat tilikauden lopussa 4,2 (4,6) miljoonaa euroa ja ne liittyivät lähinnä ajoneuvokalustoon ja ict-laitteisiin.

Likviditeetin turvaamiseksi liikelaitoksella on 20 miljoonan euron komittoitu limiitti, joka ei ollut vuoden vaihteessa käytössä sekä 50 miljoonan euron yritystodistusohjelma, josta vuoden vaihteessa oli käytössä 21,0 miljoonaa euroa. Osalla tytäryhtiöistä on luotto-limiittitilit.

Metsähallitus ei harjoita sijoitustoimintaa. Kassaylijäämä sijoitetaan hallituksen hyväksymän rahoitusohjeen mukaan.

Metsähallituskonsernin rahoituslaskelmassa liiketoiminnan rahavirta oli 133,0 (108,8) ja liikelaitoksen 94,2 (85,3) miljoonaa euroa. Investointien rahavirta oli 6,5 (5,7) miljoonaa euroa. Omaisuuden myynneistä kertyi 15,7 (11,2) miljoonaa euroa ja myydyistä tytäryhtiöistä kertyi 1,0 miljoonaa euroa.

Tilikauden aikana maksettiin tuloutusta valtiolle 92,7 miljoonaa euroa vuoden 2017 tuloksesta. Rahoituksen rahavirta on 119,1 (98,4) miljoonaa euroa alijäämäinen.

Metsähallituskonsernin rahavarat olivat tilikauden lopussa 24,1 (16,7) miljoonaa euroa. Tilikauden lopussa konsernilla oli lyhytaikaista korollista lainaa 21,0 (49,9) miljoonaa euroa.

LIIKETOIMINNALLE ASETETUT TAVOITTEET

Metsähallituksen liiketoiminnan palvelu- ja muut toimintatavoitteet sekä tulos- ja tuloutustavoite tilikaudelle 1.1.–31.12.2018 ja tavoitteiden toteutuminen

Eduskunnan asettamat tavoitteet

Eduskunta asetti Metsähallituksen liiketoiminnalle seuraavat tavoitteet ajanjaksolle 1.1.–31.12.2018.

1. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut tavoitteet

Metsähallitus on ottanut huomioon liiketoimintansa ja tytäryhtiöitä ohjatessaan Metsähallitusta koskevan lainsäädännön mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet.

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioonottamisen vaikutus liiketoiminnan tulokseen oli 63,2 miljoonaa euroa kalenterivuoden 2017 aikana (55,8).

Metsähallitus julkistaa seurantaraportin Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Raportissa esitellään tarkemmin näiden vastuiden sisältöä, mittaamista, seuranta ja saatuja hyötyjä.

2. Peruspääoman muutokset

Metsähallituksen peruspääomaa on kasvanut vuoden 2018 aikana 4,384 miljoonaa euroa, mikä oli eduskunnan antaman valtuutuksen suuruinen.

3. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Eduskunnan asettama enimmäismäärä lainanotolle oli 60 miljoonaa euroa. Metsähallituksella ei ole pitkäaikaista lainaa. Metsähallituksella on likviditeetin

turvaamista varten 20 miljoonan euron komittoitu limiitti ja 50 milj. euron yritystodistusohjelma. Tilikauden päättyessä Metsähallituksen liiketoiminnalla oli lyhytaikaista korollista velkaa 21,0 miljoonaa euroa.

4. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallituksella oli toimintaansa varten konsernin ulkopuolisille annettuja vakuuksia 0,6 miljoonan euron arvosta. Eduskunnan myöntämä valtuus oli 2,5 miljoonaa euroa.

5. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Toteutuneet investoinnit olivat 12,1 miljoonaa euroa ja ne alittivat eduskunnan asettaman 20 miljoonan euron enimmäismäärän. Investointisitoumuksia oli yhteensä 6,0 miljoonaa euroa eduskunnan asettamasta 25 miljoonan euron enimmäismäärästä.

MAA- JA METSÄTALOUS-MINISTERIÖN ASETTAMAT TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Edellä esitettyjen tavoitteiden lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on asettanut Metsähallituksen liiketoiminnalle ajanjaksolle 1.1.–31.12.2018 seuraavat palvelu- ja muut tavoitteet.

Tavoitteet perustuivat Metsähallitusta koskeviin omistajapoliittisiin linjauksiin, jotka oli vahvistettu 25.10.2016.

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan valtion maiden ja ve-

sien luonnonvarasuunnitelma 2018-2023 valmistui ja Lapin luonnonvarasuunnittelu käynnistettiin vuoden 2018 aikana. Lapin luonnonvarasuunnitelma 2019–2024 valmistuu vuoden 2019 aikana. Luonnonvarasuunnittelu on valtion omistamien maa- ja vesialueiden pitkän aikavälin kestävän käytön suunnittelua. Siinä luodaan yhdessä sidosryhmien kanssa valtion maiden ja vesien käyttöä ohjaava ja uusia mahdollisuuksia hyödyntävä suunnitelma. Tavoitteena on, että erilaisia käyttötarpeita yhteen sovittamalla luonnonvarasuunnittelulla saavutetaan yhteiskunnalle mahdollisimman hyvä kokonaishyöty.

Valtion mailla suojellaan ja lisätään luonnon monimuotoisuutta myös suojelualueiden ulkopuolella, monikäyttömetsissä. Metsähallituksen monikäyttömetsissä monimuotoisuutta turvaa noin 100 000 luontokohdetta ja noin 30 000 uhanalaisten lajien esiintymää. Monikäyttömetsien monimuotoisuuskohdeet lisäävät valtion maiden ekologisen verkoston metsämaan kokonaispinta-alaa Lapissa 30 %, Kainuussa n. 51 %, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla 30 %, Etelä-Suomessa 22 %.

Luontokohteiden huomioon ottaminen ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen onnistuivat vuonna 2018 erinomaisesti kaikissa seuratuissa työlajeissa. Uudistusalojen luontokohteiden pinta-alasta lähes sadalla prosentilla kohteen ominaispiirteet olivat säilyneet.

Säästöpuilla on tärkeä merkitys monille lahopuusta riippuvaisille eliölajeille. Uudistushakkuin käsitellylle hehtaarille jätettiin Metsähallituksen ympäristöoppaan tavoitteiden mukaisia säästöpuita keskimäärin 13,5 kpl hehtaaria kohti. Tulos täyttää Metsähallituksen tavoitetason 10 kpl hehtaarilla. Metsäsertifoin-

nin vaatimusten mukaisia säästöpuita jätettiin 21,6 kpl hehtaarille eli selvästi enemmän kuin sertifoinnin vaatimat 10 kpl hehtaarilla.

Kaikilla valtion mailla lahopuuta on yhteensä n. 69 miljoonaa kuutiometriä. Lahopuun kokonaismäärä vastaa suuruusluokaltaan Metsähallituksen yli kymmenen vuoden hakkuumäärää. Vuonna 2018 Metsähallitus jatkoi tekopökökelöiden valmistusta hakkuiden yhteydessä, vuosittain tehdään n. 100 000 pökökelöä. Lahopuun lisäämiseksi säästettiin hakkuissa kaikki kuollut puu, arvioita n. 50 000 m³ vuodessa. Monimuotoisuushyötyjä tuotettiin myös ennallistamalla soita, polttamalla säästöpuuryhmiä, hoitamalla paahdeympäristöjä, kunnostamalla puroja ja poistamalla kalojen vaellusesteitä virtavesistä. Lahopuun lisäämisen ja luonnonhoidon kustannusvaikutus oli yhteensä n. 1,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Peitteellisyyttä säilyttävien erityishakkuiden osuus uudistushakkuuluonteisista hakkuista oli 28,9 % (15,1 %) vuonna 2018. Osuuden nousua selittää hakkuutapojen poikkeuksellisuus, joka aiheutui viime vuosikymmenien mittavimmista tykkylumituhoista. Hakkuutapoina tuhoalueilla käytettiin pienalakasvustusta ja pienalauudistamista. Voidaan arvioida, että nousujohtainen kehitys varsinaisissa peitteellisyyttä säilyttävissä erityishakkuissa on jatkunut.

Metsähallitus tekee tiivistä yhteistyötä porotalouden harjoittajien kanssa. Kaikki hakkuu-, maanmuokkaus-, tienrakennussuunnitelmat ja matkailureittisuunnitelmat on lähetetty paliskuntiin ja tarvittaessa niistä on neuvoteltu ja tehty muutoksia. Säännölliset yhteistyöneuvottelut on pidetty sekä Paliskuntain yhdistyksen että paliskuntien kanssa. Saadun palautteen mukaan

yhteistyö paliskuntien ja Metsähallituksen välillä on toiminut sovitusti. Metsähallituksen toiminta saamelaisien kotiseutualueella on ollut luonnonvarasuunnitelman mukaista lukuun ottamatta suunniteltujen hakkuumäärien toteutumista. Kolme Inarin paliskuntaa on vaatinut saamelaiskulttuurin kohdistuvien kokonaisvaikutusten arviointia ennen mitään hakkuuta. Hakkuiden määrää on tämän vuoksi jouduttu vähentämään merkittävästi. Metsähallituksen, Saamelaiskäräjien, kolttien kyläkouksen ja saamelaisalueen paliskuntien välistä sopimusta yhteistyömenettelyistä ja poronhoidon huomioonottamisesta on noudatettu.

Metsähallituksen yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden perusteella tuotettuja hyötyjä vastaava las-kennallinen liikevoiton aleneminen oli arviolta 63,2 miljoonaa euroa (55,8). Nousu johtuu rajoitetussa käytössä olevien alueiden lisääntymiseen sekä puun hinnan nousuun.

Luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön, porotalouden ja saamelaiskulttuurin huomioon ottamiseksi metsätaloutta rajoitettiin monikäyttömetsissä 566 000 (15,8 %) metsämaahahtaarilla (518 000 ha ja 14,4 %). Kokonaan talouskäytön ulkopuolella oli 310 000 hehtaaria (8,6 %) ja rajoitetun käytön piirissä oli 256 000 hehtaaria (7,1 %). Nämä tekijät alensivat las-kennallisesti Metsähallituksen liikevoittoa 56,8 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi suunnittelukustannusten lisäys ja kiinteistökehitykselle kohdistuvat rajoitukset alensivat liikevoittoa yhteensä 6,4 miljoonaa euroa.

Valtion kiinteistöstrategian mukaista valtion rakentamattoman maaomaisuuden keskittämistä Metsähallitukselle jatkettiin. Metsähallituksen hallintaan siirrettiin mm. Luonnonvarakeskuksen (Luke) maata-

louden tutkimuksen käytössä olevat pellot (n. 1200 ha) sekä loput (n. 500 ha) Luken käytössä olevista tutkimusmetsistä. Metsähallitus luovutti Lukelle vastikkeellisen käyttöoikeuden tutkimuksessa edelleen tarvittaviin alueisiin. Ensimmäiset viisi opetusmetsäsopimusta vanhoista vastikkeettomista valtion ja koulutuksen järjestäjien välisistä opetusmetsäsopimuksista päättyivät 2018 lopussa. Vanhojen sopimusten päättyttyä siirryttiin uuteen vastikkeelliseen opetusmetsämalliin, jota pilotoidaan 2019 aikana.

2. Liiketoiminnan tulos ja tuloutustavoite tilikaudelle 1.1.–31.12.2018

Liikelaitoksen liiketoiminnan tulos oli 105,6 (89,7) miljoonaa euroa. Tulos ylitti asetetun tavoitteen, joka oli 102,2 milj. euroa.

Tavoite liikelaitoksen peruspääoman sijoitetun pääoman tuotolle oli 3,9 % ja toteutuma oli 4,2 %

Ministeriö asetti 100,7 miljoonan euron tuloutustavoitteen kauden tuloksesta ja kertyneistä voittovaroista maksettavaksi vuoden 2019 aikana. Lopullisen päätöksen tuloutuksesta tekee eduskunta tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Liiketoiminnan kertyneet voittovarot liikelaitoksen ta-seessa olivat tilikauden lopussa 105,6 miljoonaa euroa, josta tilikauden voitto oli 105,6 miljoonaa euroa.

Pitkän aikavälin tavoitteeksi ministeriö on asettanut liiketoimintojen kannattavuuden parantamisen. Metsähallitus Metsätalous Oy, Siemen Forelia Oy ja MH-Kivi Oy tekivät voitollisen tuloksen tilikaudella. Metsähallituksen liiketoiminnan vuoden 2018 kannattavuus parani hieman edellisvuodesta.

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT

Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä vastaa julkisten hallintotehtävien yksikkö. Julkiset hallintotehtävät ovat osa liikelaitosta.

Julkisista hallintotehtävistä laaditaan erillinen tilinpäätös Metsähallituskonsernin tilinpäätöksen osana.

Julkisten hallintotehtävien liikevaihto koostuu maksullisen toiminnan tuotoista. Pääosa tuotoista tulee kalastus- ja eräluvista. Valtion talousarvioista saatu rahoitus oli 45,7 miljoonaa euroa.

Julkisten hallintotehtävien käytössä olevien maa- ja vesialueiden arvo taseessa oli 987,7 (963,2) miljoonaa euroa. Rakennetun omaisuuden arvo oli 18,3 (19,4) miljoonaa euroa. Tähän sisältyy kansallispuistojen ja luonnonsojelualueiden rakennukset ja palveluvarusteet sekä kulttuuriperintökohteilla sijaitsevat rakennukset. Julkisten hallintotehtävien muu oma pääoma kasvoi tilikauden aikana. Hallinnansiirrot kasvattivat tasetta 22,5 miljoonalla eurolla (17,0).

Julkisten hallintotehtävien rahoitus hoidetaan erillisenä konsernin muusta rahoituksesta. Toiminnan rahavirta oli tilikauden aikana 2,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen (2,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen). Rahavarat tilikauden lopussa olivat 10,4 miljoonaa euroa.

Metsähallitus omistaa julkisten hallintotehtävien hoitamista varten tytäryhtiön, Nuuksiokeskus Oy:n. Yhtiön tulos on huomioitu konsernitalinpäätöksessä. Yhtiön tulos oli 309 tuhatta euroa tappiollinen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Kiinteistöosakeyhtiö Järvi-

luonnon keskuksella ei ollut toimintaa tilikaudella ja sen osakkeiden kauppa toteutui 2018 aikana. Osakekaupasta ei aiheutunut tulosvaikutusta vuodelle 2018.

METSÄHALLITUKSEN HENKILÖSTÖ

HENKILÖSTÖ 31.12.2018

	2018	2017
Henkilöstömäärä		
Henkilöstömäärä, hlö	1 159	1 224
joista määräaikaisia, hlö	135	127
Henkilöstömäärä tulosalueittain, hlö		
Metsätalous Oy	499	558
Julkiset hallintotehtävät	500	501
Palvelukeskus*	-	46
Konsernitoiminnot	104	58
Kiinteistökehitys	42	45
Siemen Forelia Oy	13	14
MH-Kivi Oy	1	2
Henkilömäärä pääkonttorissa, hlö	147	156
Henkilömäärä muualla kuin pääkonttorissa, hlö	1 012	1 068

Henkilötyövuodet

Henkilötyövuodet tulosalueittain, htv	1 191	1 285
Metsätalous Oy	525	594
Julkiset hallintotehtävät	522	530
Palvelukeskus*	-	47
Konsernitoiminnot	90	56
Kiinteistökehitys	40	45
Siemen Forelia Oy	13	12
MH-Kivi Oy	1	

Henkilöstön ikä

Henkilöstön keski-ikä, v (kaikki vakinaiset)	50	52
--	----	----

Henkilöstön sukupuolijakauma

Naisten osuus konsernin henkilöstöstä, %		
Vakinaiset ja määräaikaiset yhteensä	32	30
Miesten osuus konsernin henkilöstöstä, %		
Vakinaiset ja määräaikaiset yhteensä	68	70

*Organisaatiomuutoksessa Palvelukeskus yhdistettiin konserni-toimintoihin 1.1.2018.

Metsähallituskonsernin palkat ja palkkiot olivat yhteensä 54,2 (49,7) miljoonaa euroa. Tästä liikelaitoksen osuus oli 32,0 (28,6) miljoonaa euroa. Konsernilla ei ole työntekijöitä ulkomailla.

Metsähallituksen koko henkilökunta on tulospalkkiojärjestelmässä. Tulospalkkion kriteerit liittyvät taloudellisen tulokseen sekä toiminnan laatuun ja vaikuttavuuteen liittyviin tavoitteisiin. Palkkion enimmäismäärä voi olla maksimissaan 8 % palkkasummasta. Kertomusvuodelta on arvioitu kertyvän tulospalkkioita noin 3,5 miljoonaa euroa, joka on otettu huomioon tilikauden tuloksessa.

Metsähallituksen uudistetun henkilöstöpolitiikan toteuttamista jatkettiin uusimalla keskeisiä linjauksia, kuten palvelussuhteen periaatteet, henkilöstösuunnittelun periaatteet sekä rekrytointiprosessi, yhdessä vastuualueiden kanssa.

Metsähallituksen kaikki kuusi työehtosopimusta olivat katkolla vuonna 2018 ja kaikissa työehtosopimuksissa saavutettiin neuvottelutulos. Toimihenkilöiden työehtosopimukseen neuvoteltiin myös yhteinen tahtotila uudistaa palkkausjärjestelmä alkaneella sopimuskaudella. Palkkausjärjestelmän uudistamisprojekti käynnistettiin syksyllä 2018.

Henkilöstöprosessien digitalisointi käynnistyi vuonna 2018 kattavalla esiselvitystyöllä. Esiselvityksen perusteella nähtiin tarpeelliseksi hankkia yhtenäinen, koko Metsähallitusta palveleva moderni henkilötietojärjestelmä. Muita keskeisiä kehittämishankkeita olivat työsuojelun toimintaohjelman uusiminen sekä johtamiskulttuurin kehittämisen käynnistäminen johtoryhmässä sekä laajemmassa johtajistossa.

Vuosittainen henkilöstökysely toteutettiin syksyllä. Kokonaistulos oli 3,62 asteikolla 1–5. Tulos on hie-
man viime vuotista alempi (-0,06), mutta edelleen
kohtalaisella tasolla. Henkilöstön vire eli innostus
ja energia ovat edelleen hyvää tasoa. Esimiestyö ja
eettisyys saivat tutkimuksessa mitatuista osa-alueista
parhaimmat tulokset ja ylimmän johdon toiminta oli
arvioitu selkeästi parantuneen. Työyhteisön sisäisessä
yhteistyössä sekä arvojen mukaisessa toiminnassa on
lievää laskua.

Metsähallituksen yhtenäisyyden ja rakenteiden ke-
hittämistä jatkettiin vuonna 2018. Palvelukeskuk-
sen ja konserniyksiköiden väliset yhteiset toiminnot,
henkilöstö, talous, arkistointi sekä karttapalvelut ja
näitä tekevä henkilöstö yhdistettiin konserniyksiköi-
hin 1.1.2018 alkaen. Talouden toiminnoissa päädyttiin
ratkaisuun yhdistää vastuualueiden ja konserniyk-
sikön taloustoiminnot. Uuteen toimintamalliin siir-
ryttiin 1.8.2018. Syksyllä yhteistoimintamenettelyn
pääteeksi julkisten hallintotehtävien erillisysvaade
huomioiden koottiin tietohallintotyö sekä viestintätyö
henkilöstöineen vastaaviin konserniyksiköihin. Myös
kiinteistötietojen ylläpitoon, kartta-aineistoihin sekä
maanmittausosaamiseen liittyvät tehtävät ja henkilöt
siirtyivät kehitysyksikköön. Rakenteellinen kehittämi-
nen toteutettiin tiiviissä vuoropuhelussa henkilöstö-
ryhmien kanssa yhteistoimintamenettelyä noudattaen.

Keväällä 2018 asetettiin työryhmä kehittämään kei-
noja metsureiden talviaikaiseen työllistämiseen. Työ-
ryhmä päätyi moniin toimenpiteisiin, kuten korvaava
työ talviajalle, kannustevapaajärjestelmä sekä ”Met-
surit matkailualalle” -pilottihanke, joka tarjosi metsu-
reille mahdollisuuden kokeilla talvityötä matkailualan

yrityksessä. Hankkeen kautta työllistyi 13 metsuria
mm. matkailualan yrityksiin. Myös Luonnonvarakes-
kuksen susitutkimus työllisti muutamia metsureita.

HALLINTO JA JOHTO

Valtioneuvoston 26.5.2016 Metsähallitukselle ajalle
1.6.2016 - 31.3.2019 nimittämässä hallituksessa ovat
toimineet puheenjohtajana Timo Laitinen, varapu-
heenjohtajana Kai Kaatra ja jäsenenä Johanna Ikä-
heimo, Simo Rundgren, Tuija Soanjärvi, Helena Säteri
ja Liisa Tyrväinen ja henkilöstön edustajana Pertti
Itkonen.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana on toiminut
Tuija Soanjärvi ja jäsenenä Kai Kaatra ja Simo Rund-
gren.

Nimitys- ja palkkiovaliokunnan puheenjohtajana on
toiminut Timo Laitinen ja jäsenenä Johanna Ikäheimo,
Helena Säteri ja Liisa Tyrväinen.

Valtioneuvosto nimitti 19.12.2018 Metsähallituksen
hallitukseen ajalle 1.4.2019–31.3.2022. Hallitukseen
nimitettiin puheenjohtajaksi Timo Laitinen ja vara-
puheenjohtajaksi Niina Riissanen ja jäseniksi Johanna
Ikäheimo, Simo Rundgren, Jussi Saukkonen, Helena
Säteri ja Liisa Tyrväinen ja henkilöstön edustajaksi
Pekka Hautala.

Valtioneuvosto päätti kokouksessaan 21.2.2019 va-
pauttaa Niina Riissanen hallituksen jäsenyydestä ja
varapuheenjohtajan tehtävästä valitsi hänen tilalleen
Kai Kaatran. Valtioneuvosto määräsi Kai Kaatran halli-

tuksen varapuheenjohtajaksi ajalle 1.4.2019–31.3.2022.

Metsähallituksen pääjohtajana on toiminut Pentti
Hyttinen.

Metsähallituksen johtoryhmään kuuluivat erätalous-
johtaja Jukka Bisi, kiinteistökehityksen liiketoimin-
tajohtaja Tuomas Hallenberg, viestintäjohtaja Terhi
Koipijärvi, Metsähallitus Metsätalous Oy:n toimitus-
johtaja Jussi Kumpula, talousjohtaja Heli Lehtonen,
lakiasianjohtaja Susanna Oikarinen, kehitysjohtaja
Tapio Pouta, tietohallintojohtaja Anna-Leena Ruuth,
luontopalvelujohtaja Timo Tanninen ja henkilöstö-
johtaja Terhi Vires.

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat
ja palkkiot olivat tilikaudella yhteensä 431 271 (378
560) euroa.

Liikelaitoksen tilintarkastajana ovat toimineet Jorma
Nurkkala KHT, JHT ja Heikki Ruosteenoja, KHT, JHT.

METSÄHALLITUKSEN HALLINNOINTI- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ

Metsähallitus julkaisee verkkosivuillaan Metsähalli-
tuksen hallituksen hyväksymän kuvauksen noudat-
tamastaan hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä. Ku-
vauksessa esitetään muun muassa Metsähallituksen
oikeudellinen asema, konsernin perusrakenne, omis-
tajaohjaus, julkisten hallintotehtävien ohjaus, hallitus,
toimitusjohtaja, johtoryhmä, palkitseminen, sisäinen
valvonta, tilintarkastus sekä tiedottaminen.

VASTUULLISUUS

Vuoden 2018 aikana jatkettiin edellisvuonna aloitet-
tua vastuullisuusohjelman rakentamista. Tarkastelu-
kaudella tehtiin olennaisuusarvio Metsähallituksen
keskeisistä vastuullisuusteemoista.

Vastuullisuusohjelman toteutusta aloitettiin neljällä
painopistealueella: johtaminen, ihmiset, yhteiskunta
ja ympäristö. Vastuullisuusviestintää on tehostettu
vuoden aikana merkittävästi.

Metsähallituksen strategiaan vastuullisuus on inte-
groitu entistä vahvemmin mm. ottamalla YK:n kestä-
vän kehityksen tavoitteet (Agenda 2030) osaksi toi-
mintaa.

Metsähallituksen ilmasto-ohjelman valmistelu on
aloitettu. Ympäristöpolitiikka päivitettiin ja vastuul-
lisuuspolitiikka määriteltiin. Vastuullisuuspolitiikka
käsitellään hallituksessa alkuvuoden 2019 aikana.
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman uusimi-
nen on aloitettu ja se valmistuu kevään 2019 aikana.
Toimintatapaohjeen (Code of Conduct) laadinta aloi-
tettiin ja se valmistuu vuoden 2019 alussa.

RISKIENHALLINTA JA MERKITTÄVIMMÄT RISKIT

Tavoitteet ja toimintatapa

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettu-
jen tavoitteiden saavuttaminen, lakisääteisten teh-
tävien täyttäminen ja toiminnan jatkuvuus. Riskejä
hallitaan määritetyn riskienhallintaprosessin avulla.

Hallitus valvoo Metsähallituksen riskienhallinnan
toimivuutta ja kattavuutta sekä vahvistaa riskienhal-
lintapolitiikan. Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta
riskienhallinnan valvonnassa. Pääjohtajalla on koko-
naisvastuu riskienhallinnasta ja toiminnan vaatimus-
tenmu-kaisuudesta. Riskienhallintapäällikkö omistaa
riskienhallintaprosessin ja vastaa riskienhallinnan
johtamisesta, kehittämisestä, ohjeistuksesta ja rapor-
tointimalleista sekä organisaation riskienhallinnan
tukemisesta. Vastuualueiden ja tytäryhtiöiden johta-
jat vastaavat osaltaan riskienhallinnasta ja vaatimuk-
senmukaisuudesta.

Metsähallituksen sisäinen tarkastus on ulkoistettu
vuoden 2018 aikana ja sisäistä tarkastusta hoitaa
BDO Oy.

Metsähallituksen suhtautuminen riskinottoon on
maltillinen. Riskien merkittävyyttä arvioidaan tapah-
tuman todennäköisyyden ja vaikutuksen yhdistel-
mänä, ja niitä hallitaan siellä, missä ne syntyvät.

Keskeiset riskit

Metsähallituksen keskeisiä riskejä ovat puun ja kiin-
teistöjen hintojen sekä menekin negatiivinen kehi-
tys sekä julkisten hallintotehtävien tavoitteiden ja
rahoituksen tasapainon heikkeneminen. Erilaisten
toimintojen sekä hallinnassa oleviin valtion maa- ja
vesialueisiin liittyvien tavoitteiden ja tahtotilojen
yhteensovittamisen mahdollinen epäonnistuminen
vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen. Ilmaston-
muutoksen vaikutukset, muutoksiin sopeutuminen ja
vaikutusten pienentäminen ovat erittäin merkittäviä
tekijöitä Metsähallituksen toiminnassa ja toiminta-
ympäristössä.

Metsähallituksen operatiiviseen toimintaan vaikuttavia riskejä ovat lisäksi luonnonolosuhteet ja tietojärjestelmien toimintaan liittyvät epävarmuudet. Metsähallituksen toiminnan arvostus, niin eräpalveluiden, virkistys- ja suojelutyön kuin metsätalouden osalta, vaikuttaa toimintaedellytyksiin. Käynnissä olevien kehityshankkeiden onnistuminen vaikuttaa osaltaan toiminnan tuloksellisuuteen ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Asiakasturvallisuuteen liittyviin riskeihin kiinnitetään erityistä huomiota, jotta palvelut olisivat turvallisesti käytettävissä, koska esim. palvelurakenteiden ja opasteiden puutteellisuus tai huono kunto voivat aiheuttaa vaaratilanteita. Metsähallituksen toiminnan vastuullisuuden varmistaminen edellyttää myös hyvän hallinnon varmistamista.

Riskienhallinta onnistui vuoden 2018 aikana toiminnan tuloksellisuuden näkökulmasta hyvin, mutta myös merkittäviä parannuskohteita nousi esiin. Tietosuojadirektiivin voimaantulo edellytti tietosuojakäytäntöjen vahvistamista ja henkilöstön koulutusta. Kuiva kesä, kuumuus ja luonnonilmiöt vaikuttivat Metsähallituksen tavoitteiden toteutumiseen. Valtion mailla ei syttynyt suuria metsäpaloja, mutta pieniä paloja oli paljon, mikä sitoi henkilöstön työpanosta. Metsähallituksen työntekijät avustivat asiantuntemuksellaan viranomaisia ja lisäksi henkilöstöä työllisti maanomistajalle kuuluva metsäpalojen jälkivartiointivastuun organisoiminen. Metsäpalojen ja niihin liittyvien riskien hallintaan panostetaan jatkossa enemmän. Tykkylumi aiheutti puustoille merkittäviä tuhoja. Tykkytuhojen jälkiä jouduttiin korjaamaan ke-

sän aikana. Tykkylumen kuormittama puusto aiheutti luonnossa liikkujille turvallisuusiskin, minkä takia yksittäisiä kohteita jouduttiin väliaikaisesti sulkemaan.

Metsähallitus ylläpitää tietoa pilaantuneisiin maihin liittyvistä riskeistään. Lainsäädännön mukaan riskit on luokiteltu ensisijaisiin ja toissijaisiin vastuisiin. Metsähallituksella on pääosin toissijainen vastuu. Pilaantuneita maita koskeva selvitys päivitetään säännöllisesti. Tuorein selvitys tehtiin vuodenvaihteessa 2018-2019.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN JÄLKEEN

Metsähallituksen ja konsernin alkuvuoden 2019 toiminta on ollut suunnitelman mukaista eikä toiminnassa ole ollut sellaisia tapahtumia, joilla olisi ollut olennainen vaikutus konsernin tulokseen tai taseeseen.

Valtioneuvosto päätti istunnossaan 24.1.2019 Metsähallitus Metsätalous Oy:n vuotuisen käyttöoikeuskorvauksen korottamisesta 15 miljoonalla eurolla 95 miljoonaan euroon. Korotus vaikuttaa liikelaitoksen liiketoiminnan tuottoja sekä vastaavasti Metsähallitus Metsätalous Oy:n kuluja lisäävästi.

Metsähallitus ja MH-Kivi Oy ovat jättäneet 8.2.2019 konkurssihakemuksen Morenia Oy:stä Oulun käräjäoikeudelle.

NÄKYMÄT JA OMISTAJAN ASETTAMAT TAVOITTEET VUODELLE 2019

Yleinen talouskehitys ja valtiontalouden näkymät vaikuttavat Metsähallitus-konsernin toimintaan monin tavoin.

Omistajan asettamissa Metsähallituksen liiketoiminnan palvelu- ja toimintatavoitteissa sekä tulos- ja tuloutustavoitteissa vuodelle 2019 painottuvat liiketoiminnan kannattavuus ja yleiset yhteiskunnalliset hyödyt.

Asetettu tulostavoite liiketoiminnalle on 148,9 miljoonaa euroa, mikä vastaa 5,6 prosentin tuottoa sijoitetulle peruspääomalle. Alustava tuloutustavoite vuoden 2019 tuloksesta on 138,9 miljoonaa euroa. Tulostavoite on suurempi kuin vuoden 2019 talousarviossa asetettu alustava 110,1 miljoonan euron tavoite. Tavoitteen nousuun vaikuttaa valtioneuvoston päätös Metsähallitus Metsätalous Oy:n vuosittaisen käyttöoikeuskorvauksen korottamisesta 15 miljoonalla eurolla 95 miljoonaan euroon. Lisäksi tulostavoitteeseen vaikuttaa Metsähallitus Metsätalous Oy:ltä saatava osinko, joka tulee olemaan 20 miljoonaa euroa suurempi viime vuoteen verrattuna johtuen yhtiön merkittävästi ennakoitua paremmasta tuloksesta. Tulos muodostukseen vaikutti suotuissa puumarkkinatilanne sekä tehostunut toiminta.

Liiketoiminnan tuloskehitys on paljolti riippuvainen puun kysynnän ja hinnan kehittymisestä. Toisen keskeisen liiketoiminta-alueen kiinteistöliiketoiminnan

kysyntänäkymiin vaikuttavat merkittävästi kaavoitus- ja muut lupaprosessit, jotka voivat viivyttää hankkeita.

Julkisten hallintotehtävien tavoitteet perustuvat ohjaavien ministeriöiden kanssa tehtyihin tulossopimuksiin.

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Metsähallitus liikelaitoksen voittovarot ovat 105 617 767,33 euroa, joka vastaa tilikauden voittoa.

Liikelaitoksen liiketoiminnan voittovarot olivat 105 617 767,33 euroa, joka vastaa tilikauden voittoa.

Liikelaitoksen julkisten hallintotehtävien voittovarot olivat 0,00 euroa ja tilikauden tulos oli 0,00 euroa. Tilikauden tulos ja edellisen tilikauden tulos on siirretty julkisten hallintotehtävien muuhun omaan pääomaan.

Hallitus esittää, että liiketoiminnan tuloksesta tuloutetaan valtiolle 102 895 000,00 euroa. Tuloutus sisältää vuoden 2017 tuloksesta vuonna 2018 tulouttamatta jääneen osuuden, 2 195 000,00 euroa. Tuloutusta ei voitu tehdä täysimääräisenä, koska jakokelpoisia omia pääomia ei ollut.

Hallitus esittää, että tuloutus maksetaan ministeriön vahvistaman suunnitelman mukaan, joka perustuu Metsähallituksen liiketoiminnan kassavirtaan.

TULOSLASKELMA

euroa	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIKEVAIHTO	1.1	366 353 035,88	328 022 473,13	109 352 823,32	108 522 295,34
Valmiiden ja keskener. tuotteiden varaston muutos		0,00	-1 007 296,86	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	1.2	15 774 867,32	14 609 820,05	23 304 490,99	21 438 149,63
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	1.3	45 653 024,87	43 678 785,51	45 653 024,87	43 678 785,51
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		8 539 085,95	9 116 989,59	3 947 127,88	3 582 536,51
Varastojen muutos		3 151 575,54	501 996,02	183 486,67	161 951,32
Ulkopuoliset palvelut		161 319 043,69	148 297 285,67	5 487 508,64	5 017 335,01
Materiaalit ja palvelut yhteensä		173 009 705,18	157 916 271,28	9 618 123,19	8 761 822,84
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot		54 177 874,57	49 673 446,37	32 034 791,04	28 633 625,57
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		8 272 520,27	7 780 753,18	5 171 252,21	4 461 957,37
Muut henkilösivukulut		1 712 942,94	1 843 494,88	962 267,83	1 009 185,26
Henkilöstökulut yhteensä		64 163 337,78	59 297 694,43	38 168 311,08	34 104 768,20
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	1.4	6 931 337,78	6 219 361,19	4 612 712,11	4 488 840,46
Liiketoiminnan muut kulut	1.5	45 600 894,61	47 032 601,91	37 815 141,84	37 045 799,57
LIIKEVOITTO		138 075 652,72	114 837 853,02	88 096 050,96	89 237 999,41
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		40 113,00	45 687,76	21 140 113,00	3 245 547,76
Muut korko- ja rahoitustuotot		61 220,73	107 635,83	34 125,68	82 214,37
Korkokulut ja muut rahoituskulut		89 119,17	161 125,48	84 763,93	137 988,19
Arvonl. pys.vast.sijoituksista		0,00	990 060,91	0,00	97 611,43
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1.6	12 214,56	-997 862,80	21 089 474,75	3 092 162,51
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		138 087 867,28	113 839 990,22	109 185 525,71	92 330 161,92
Tuloverot		14 777 017,38	10 109 654,65	4 951 180,63	4 741 663,36
Julkisten hallintotehtävien tuloksen siirto omaan pääomaan		1 383 422,25	2 113 847,53	1 383 422,25	2 113 847,53
Vähemmistön osuus		98 575,28	99 257,42	0,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO		124 792 847,43	105 943 440,52	105 617 767,33	89 702 346,09

TASE

euroa	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
	1.7				
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		83 991,97	262 407,93	72 648,35	243 681,85
Muut aineettomat hyödykkeet		21 442 553,37	13 470 871,26	925 586,44	1 176 398,88
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		4 985 850,78	4 328 104,99	716 814,96	483 892,80
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		26 512 396,12	18 061 384,18	1 715 049,75	1 903 973,53
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		3 876 827 911,22	3 842 597 611,56	3 874 915 030,78	3 840 559 344,38
Tiet		26 041 707,21	27 452 659,01	26 038 339,80	27 448 766,96
Rakennukset ja rakennelmat		41 637 860,83	44 958 731,80	28 658 617,72	30 380 705,35
Koneet ja kalusto		1 596 230,11	1 874 022,28	175 074,03	108 528,69
Muut aineelliset hyödykkeet		228 437,78	283 868,15	10 599,04	10 599,04
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		9 075 048,98	10 084 688,71	9 075 048,98	10 084 688,71
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		3 955 407 196,13	3 927 251 581,51	3 938 872 710,35	3 908 592 633,13
Sijoitukset					
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	1.8	0,00	0,00	45 825 635,81	70 893 135,81
Muut osakkeet ja osuudet	1.10	1 812 691,81	2 081 520,68	2 221 564,22	2 490 393,09
Muut saamiset		1 800,00	1 800,00	1 800,00	1 800,00
Sijoitukset yhteensä		1 814 491,81	2 083 320,68	48 049 000,03	73 385 328,90
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		3 983 734 084,06	3 947 396 286,37	3 988 636 760,13	3 983 881 935,56

euroa	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Valmiit tuotteet		12 412 436,81	15 073 063,65	1 430 870,11	1 614 356,78
Keskeneräiset tuotteet		355 790,10	846 738,80	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä		12 768 226,91	15 919 802,45	1 430 870,11	1 614 356,78
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset	1.11	2 205 015,72	2 205 015,72	24 000,00	24 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		2 205 015,72	2 205 015,72	24 000,00	24 000,00
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset		39 862 590,07	45 992 073,77	3 467 100,57	2 747 766,80
Saamiset saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöiltä	1.12	0,00	0,00	9 691 555,49	647 810,36
Muut saamiset	1.13	1 390 803,81	278 402,53	301 886,38	21 156,93
Siirtosaamiset	1.14	4 507 979,87	4 976 366,24	4 011 662,45	4 754 172,39
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		45 761 373,75	51 246 842,54	17 472 204,89	8 170 906,48
Rahat ja pankkisaamiset		24 088 158,17	16 652 718,65	13 614 137,38	11 399 989,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		84 822 774,55	86 024 379,36	32 541 212,38	21 209 252,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ		4 068 556 858,61	4 033 420 665,73	4 021 177 972,51	4 005 091 188,46

euroa	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA	1.15				
Peruspääoma		2 600 935 160,52	2 596 551 464,52	2 600 935 160,52	2 596 551 464,52
Muu oma pääoma		224 811 647,00	224 811 820,00	224 811 647,00	224 811 820,00
Julkisten hallintotehtävien muu oma pääoma		1 019 457 176,93	996 237 549,41	1 019 457 176,93	996 237 549,41
Edellisten tilikausien voitto		21 123 646,79	7 884 484,36	0,00	3 001 932,00
Tilikauden voitto		124 792 847,43	105 943 440,52	105 617 767,33	89 702 346,09
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 991 120 478,67	3 931 428 758,81	3 950 821 751,78	3 910 305 112,02
VÄHEMMISTÖOSUUS	1.16	4 945 987,55	5 572 550,51	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset	1.17	1 912 895,54	1 752 825,20	174 310,00	140 000,00
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen vieras pääoma	1.18				
Lainat rahoituslaitoksilta		0,00	2 284,33	0,00	0,00
Muut velat		3 114 500,00	475 100,00	3 112 000,00	472 350,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		3 114 500,00	477 384,33	3 112 000,00	472 350,00
Lyhytaikainen vieras pääoma	1.19				
Lainat rahoituslaitoksilta		20 995 538,85	49 989 786,16	20 995 538,85	49 989 786,16
Saadut ennakot		10 505 602,69	6 859 076,87	9 785 941,16	6 790 883,77
Ostovelat		11 609 138,44	13 652 336,10	3 114 605,34	4 845 267,20
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	1.20	0,00	0,00	18 037 456,74	18 900 124,08
Muut velat (sis.koroll)	1.21	7 726 396,15	7 120 242,69	5 867 691,08	4 988 877,97
Siirtovelat	1.22	16 590 632,52	16 530 589,44	9 268 677,56	8 658 787,26
Laskennallinen verovelka		35 688,20	37 115,62	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		67 462 996,85	94 189 146,88	67 069 910,73	94 173 726,44
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		70 577 496,85	94 666 531,21	70 181 910,73	94 646 076,44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		4 068 556 858,61	4 033 420 665,73	4 021 177 972,51	4 005 091 188,46

RAHOITUSLASKELMA

euroa	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Myyntistä saadut maksut	372 482 519,58	327 231 042,70	99 589 744,42	107 773 873,92
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	5 852 028,59	3 339 402,30	13 688 076,65	8 917 822,17
Maksut liiketoiminnan kuluista	-274 971 735,74	-257 493 710,42	-80 552 140,62	-77 013 104,48
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	103 362 812,43	73 076 734,58	32 725 680,45	39 678 591,61
Maksetut korot ja rahoituskulut	-89 119,17	-161 125,48	-84 763,93	-137 988,19
Saadut korot liiketoiminnasta	61 220,73	107 601,30	34 125,68	82 214,37
Saadut osingot	40 113,00	45 687,76	21 140 113,00	3 245 547,76
Maksetut välittömät verot	-16 032 740,69	-10 109 654,65	-5 226 375,34	-3 403 915,30
Rahavirta ennen valtion talousarviorahoitusta	87 342 286,30	62 959 243,51	48 588 779,86	39 464 450,25
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	45 653 024,87	45 792 633,04	45 653 024,87	45 792 633,04
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	132 995 311,17	108 751 876,55	94 241 804,73	85 257 083,29
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	170 689,87	162 103,16	170 689,87	162 103,16
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriön rahoitus	-351 428,09	-1 111 648,79	-351 428,09	-1 111 648,79
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-279 851,04	-1 078 095,07	-279 851,04	-1 078 095,07
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-23 148 681,42	-16 913 923,95	-12 675 199,86	-8 629 009,18
Myyntit tytäryhtiöosakkeet	1 012 737,85	0,00	67 500,00	500 000,00
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov.tulot	15 669 372,99	11 245 327,93	15 389 558,16	12 154 907,24
Saatu pääomapalautus tytäryhtiöltä	0,00	0,00	25 000 000,00	0,00
Omistajien sijoitus/palautus luonnonsuojelu-alueiden hankintaan ja osakkeisiin	-170 689,87	-162 103,16	-170 689,87	-162 103,16
Luontokeskusten ym. rakentamiseen saatu rahoitus	599 387,79	2 191 786,50	599 387,79	2 191 786,50
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 498 461,92	-5 666 553,38	27 749 966,96	4 027 940,70

euroa	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Pitkäaikaiset muut koroll. velat, muutos	-2 284,33	-1 985 650,37	0,00	0,00
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	2 639 400,00	-398 000,00	2 639 650,00	-348 500,00
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta, muutos	-28 994 247,31	-9 999 534,27	-28 994 247,31	-9 999 534,27
Konsernitilivelat tytäryhtiöille, muutos	0,00	0,00	-718 748,55	7 619 012,68
Voitontuloutus	-92 704 278,09	-86 000 000,00	-92 704 278,09	-86 000 000,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-119 061 409,73	-98 383 184,64	-119 777 623,95	-88 729 021,59
RAHAVAROJEN MUUTOS				
Rahavarat 1.1.	16 652 718,65	11 950 580,12	11 399 989,64	10 843 987,24
Rahavarat 31.12.	24 088 158,17	16 652 718,65	13 614 137,38	11 399 989,64
RAHAVAROJEN MUUTOS	7 435 439,52	4 702 138,53	2 214 147,74	556 002,40

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

milj. euroa	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto toimialoittain					
	1.1				
Metsätalousliiketoiminta		333,6	294,8	80,0	80,0
Kiinteistökehitys		16,7	15,4	16,9	15,5
Maa-aineskauppa		1,3	1,6	0,0	0,0
Siemen- ja taimituotanto		2,5	4,8	0,0	0,0
Muut		12,2	11,4	12,5	13,0
YHTEENSÄ		366,4	328,0	109,4	108,5
Liiketoiminnan muut tuotot					
	1.2				
Pysyvien vastaavien myyntivoitot		10,7	10,2	10,5	10,0
Muut tuotot		5,1	4,4	12,8	11,4
YHTEENSÄ		15,8	14,6	23,3	21,4
Valtion talousarviosta saatu rahoitus					
	1.3				
Valtion talousarviossa muuhun toimintaa osoitettu rahoitus tilikaudella suoriteperusteisena tuottoeränä		45,7	43,7	45,7	43,7
Erän jakautuminen talousarvion pääluokkiin ja hallinnonaloihin selviää Julkisten hallintotehtävien erillisestä tilinpäätöksessä					
Suunnitelman mukaiset poistot					
	1.4				
Aineettomat hyödykkeet		2,5	1,5	0,7	0,6
Substanssipoistot		0,0	0,1	0,0	0,0
Tiet		1,4	1,4	1,4	1,4
Rakennukset ja rakennelmat		2,6	2,7	2,4	2,3
Koneet ja kalusto, muut aineell.		0,4	0,5	0,1	0,1
YHTEENSÄ		6,9	6,2	4,6	4,5

Suunnitelman mukaiset poistoajat:

Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto
Tiet	10–25 vuotta
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	25 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta, Haltia 90 vuotta
Rakennelmat	4–10 vuotta
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta, Haltia 15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet: asfaltointi, kasvatusalustat	15–20 vuotta

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeittäin taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Poistojen kirjaus aloitetaan hyödykkeen käyttöönotosta.

milj. euroa	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan muut kulut	1.5				
Toimitilakulut		11,1	12,7	10,0	11,6
ICT-kulut		9,4	9,6	7,9	8,1
Matkakulut		5,7	5,9	2,8	2,9
Ulkopuoliset palvelut		4,4	5,8	3,8	5,0
Kone- ja kalustokulut, ajoneuvokulut		3,1	3,1	2,7	2,6
Muut henkilöstökulut		2,4	2,3	1,3	1,2
Muut kulut		9,4	7,6	8,2	4,4
Konsernin sisäiset kulut		0,0	0,0	1,2	1,2
YHTEENSÄ		45,6	47,0	37,8	37,0
Muut korko- ja rahoitustuotot	1.6				
Osinkotuotot ulkopuolisilta		0,0	0,1	0,0	0,0
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä		0,0	0,0	21,1	3,2
Korkotuotot		0,1	0,1	0,0	0,1
YHTEENSÄ		0,1	0,2	21,2	3,3
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Korkokulut		0,1	0,2	0,1	0,1
Arvonlennus tytäryhtiön osakkeista (pääomalinasta)		0,0	1,0	0,0	0,1
Varaus tytäryhtiön liiketoiminnan uudelleenjärjestelyyn		0,0	0,0	0,0	0,0
YHTEENSÄ		0,1	1,2	0,1	0,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		0,0	-1,0	21,1	3,1

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	LIITETIETO	AINEETT. HYÖDYKK.	MAA- JA VESIALUEET	TIET, MAA- JA VESIRAK.	RAKENN. JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO, MUUT AINEELL.	KESKENER. HANKKEET	OSAKKEET JA OSUUKSET	YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUUT SAAM.	YHTEENSÄ
Pysyvät vastaavat, milj. euroa	1.7									
METSÄHALLITUSKONSERNI										
Hankintameno 1.1.		25,1	3 851,5	97,3	107,2	29,0	10,1	2,1		4 124,6
Arvonalennus 1.1.		0,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		-4,0
Lisäykset		11,3	40,0	0,0	1,7	0,4	7,6	0,0		60,9
Vähennykset		0,3	5,7	0,0	2,4	0,4	8,6	0,3		17,7
Arvonalennus		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Hankintameno 31.12.		36,0	3 881,8	97,3	106,5	29,0	9,1	1,8		4 163,8
Kert.poistot ja arvonal. 1.1.		7,0	4,9	69,8	62,2	26,8	0,0	0,0		173,2
Vähenn. ja siirt.kert.poistot		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Tilikauden poisto		2,5	0,0	1,4	2,6	0,4	0,0	0,0		6,9
Kertyneet poistot 31.12.		9,5	4,9	71,3	64,8	27,2	0,0	0,0		180,1
Kirjanpitoarvo 1.1.		18,1	3 842,6	27,5	45,0	2,2	10,1	2,1		3 947,4
Kirjanpitoarvo 31.12.		26,5	3 876,8	26,0	41,6	1,8	9,1	1,8		3 983,7
Tuotannon koneet ja laitteet, kirjanpitoarvo 31.12.						1,8				
LIIKELAITOS										
Hankintameno 1.1.		6,6	3 844,1	97,8	86,1	16,6	10,1	94,0		4 155,2
Arvonalennus 1.1.		0,0	-1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-20,6		-22,4
Lisäykset		0,9	40,0	0,0	1,7	0,4	7,6	0,0		50,6
Vähennykset		0,3	5,6	0,0	1,0	0,3	8,6	25,3		41,2
Arvonalennus		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Hankintameno 31.12.		7,1	3 876,7	97,8	86,8	16,7	9,1	48,0		4 142,2
Kert.poistot ja arvonal. 1.1.		4,7	1,8	70,3	55,7	16,4	0,0	0,0		149,0
Vähenn. ja siirt.kert.poistot		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Tilikauden poisto		0,7	0,0	1,4	2,4	0,1	0,0	0,0		4,6
Kertyneet poistot 31.12.		5,4	1,8	71,8	58,1	16,5	0,0	0,0		153,6
Kirjanpitoarvo 1.1.		1,9	3 840,6	27,4	30,4	0,1	10,1	73,4		3 983,9
Kirjanpitoarvo 31.12.		1,7	3 874,9	26,0	28,7	0,2	9,1	48,0		3 988,6
Tuotannon koneet ja laitteet, kirjanpitoarvo 31.12.						0,2				

		OMISTUS- OSUUS %	KIRJANPITOARVO EMOYHTIÖSSÄ, EUROA
Tytäryhtiöosakkeet	1.8		
LIIKELAITOS			
Metsähallitus Metsätalous Oy, Rovaniemi		100	25 649 635,81
MH-Kivi Oy, Oulu		100	5 500 000,00
Siemen Forelia Oy, Jyväskylä		100	2 476 000,00
Nuuksiokeskus Oy, Espoo		68,1	12 200 000,00
YHTEENSÄ			45 825 635,81

	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		2018	2017	2018	2017
Muut osakkeet ja osuudet	1.10				
Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, milj. euroa					
Tytäryhtiöosakkeet		0,0	0,0	45,8	70,9
Osakkuusyhtiöosakkeet		0,0	0,0	0,0	0,0
Muut osakkeet ja saamiset		1,8	2,1	2,2	2,5
YHTEENSÄ		1,8	2,1	48,0	73,4
Pitkäaikaiset saamiset	1.11				
Muut saamiset		0,0	0,0	0,0	0,0
Vakuustalletukset		2,2	2,2	0,0	0,0
YHTEENSÄ		2,2	2,2	0,0	0,0
Saamiset saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöiltä, milj. euroa	1.12				
Myyntisaamiset				9,6	0,1
Muut saamiset				0,0	0,0
Siirtosaamiset				0,1	0,6
YHTEENSÄ				9,7	0,6

	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		2018	2017	2018	2017
Muut saamiset, lyhytaikaiset, milj.euroa	1.13				
Muut ennakot, menoennakot		0,1	0,0	0,1	0,0
Arvonlisävero- ja verosaamiset		1,3	0,2	0,2	0,0
YHTEENSÄ		1,4	0,3	0,3	0,0
Siirtosaamiset lyhytaikaiset, milj. euroa	1.14				
Life-hankkeet, tulojäämät		0,2	0,7	0,2	0,7
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät		2,8	2,5	2,8	2,5
Projektsaamiset, muut tulojäämät		1,0	1,2	1,0	1,1
Muut menoennakot, ostolaskut		0,6	0,6	0,1	0,4
YHTEENSÄ		4,5	5,0	4,0	4,8
Oma pääoma, milj. euroa	1.15				
Peruspääoma 1.1.		2 596,6	2 601,5	2 596,6	2 601,5
Hallinnansiirrot, valtionperinnöt		6,3	0,2	6,3	0,2
Maankäyttömuutokset		-1,9	-5,1	-1,9	-5,1
Muut muutokset, sis. peruspääoman pal. ja arvonkor.		0,0	0,0	0,0	0,0
Peruspääoma 31.12.		2 600,9	2 596,6	2 600,9	2 596,6
Muu oma pääoma 1.1		224,8	224,8	224,8	224,8
Muutos		0,0	0,0	0,0	0,0
Muu oma pääoma 31.12.		224,8	224,8	224,8	224,8

	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		2018	2017	2018	2017
Julkisten hallintotehtävien muu oma pääoma 1.1.		999,3	977,0	999,3	977,0
Hallinnansiirrot, valtionperinnöt		22,5	17,0	22,5	17,0
Maankäyttömuutokset, muut		1,9	5,1	1,9	5,1
Omistajan sijoitus ls-aluehankintaan		0,2	0,2	0,2	0,2
JHT:n 2016 tuloksen siirto omaan pääomaan		-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
JHT:n 2017 tuloksen siirto omaan pääomaan		-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
JHT:n 2018 tuloksen siirto omaan pääomaan		-1,4		-1,4	0,0
Muu oma pääoma 31.12.		1 019,5	996,2	1 019,5	996,2
Edellisten tilikausien voitto 1.1.		112,9	93,0	91,8	88,1
JHT:n 2016 tappio muuhun omaan pääomaan		0,9	0,9	0,9	0,9
Voiton tuloutus valtiolle		-92,7	-86,0	-92,7	-86,0
Edellisten tilikausien voitto 31.12.		21,1	7,9	0,0	3,0
Tilikauden voitto 1.1.-31.12.		124,8	105,9	105,6	89,7
Ed. tilikausien ja tilikauden tulokset 31.12.		145,9	113,8	105,6	92,7
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.		3 991,1	3 931,4	3 950,8	3 910,3
Vähemmistöosuus	1.16				
Nuukiokeskus Oy		4,9	5,0		
VÄHEMMISTÖOSUUS YHTEENSÄ		4,9	5,6		

	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		2018	2017	2018	2017
Pakolliset varaukset, milj. euroa	1.17				
Muut pakolliset varaukset		1,9	1,8	0,2	0,1
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ		1,9	1,8	0,2	0,1
Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvien pitkäaikaisten lainojen yhteismäärä	1.18				
YHTEENSÄ		0,0	0,0	0,0	0,0
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä, milj. euroa	1.19				
Velka valtiolle, enn.pidätysvelka, sosiaaliturva-maksuvelka, VaEL, TyEL		1,6	1,8	1,2	1,4
Velat saman liikelaitoksen tytäryhtiöille, milj. euroa	1.20				
Ostovelat				0,1	0,2
Siirtovelat				0,9	1,0
Konsernitilivelat				17,0	17,7
YHTEENSÄ				18,0	18,9
Muut velat, milj. euroa	1.21				
ALV-velka		4,9	4,7	3,4	2,9
Ennakonpidätys-, sos.turvamaksu- ja muut lakisäät. henkilöstökuluvelat, liittyen palkanmaksuun		0,9	1,0	0,6	0,6
Oman pääoman korjaukset		0,5	1,4	0,5	1,4
Muut		1,4	0,1	1,4	0,0
YHTEENSÄ		7,7	7,1	5,9	5,0
Siirtovelat, milj. euroa	1.22				
Lakisäät. jaksotetut henkilöstökulut		0,7	0,8	0,7	0,8
Lomapalkkavelka sos.kuluineen		12,3	12,1	6,8	6,6
Verojaksotus		0,0	0,9	0,0	0,1
Muut		3,6	2,7	1,8	1,2
YHTEENSÄ		16,6	16,5	9,3	8,7

MUUT LIITETIEDOT

	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		2018	2017	2018	2017
Vastuusitoumukset milj. euroa	1.23				
Leasingvastuut					
tilikaudella maksetut		1,7	1,0	1,7	0,9
seuraavana vuonna maksettavat		1,9	2,1	1,8	2,0
myöhemmin maksettavat		2,4	2,5	2,4	2,5
Pankkitakausvastuut		2,0	2,2	0,6	0,6
Muut pankkivastuut		1,5	1,5	1,0	1,0
Käteispantit, takuutalletukset		0,8	0,8	0,0	0,0
Investointisitoumukset		6,0	6,4	6,0	6,4

Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset on irtisanottavissa 3 kk irtisanomisajalla.

Konsernilla on myös ilman lunastusehtoja olevia, pääsääntöisesti viiden vuoden sopimuksia.

Konsernin kiinteistöinvestointeihin liittyy arvonlisäveron tarkistusvastuu 10 vuoden aikana alkaen vuodesta 2013.

Vuokravastuut milj. euroa (alv. 0)

Metsähallituksella on määräaikaista ja toistaiseksi voimassa olevia toimitilojen vuokrasopimuksia. Toimitiloja hallinnoidaan konsernissa keskitetysti.

		4,8	4,8

Vastuu pilaantuneiden maiden kunnostamisessa

Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla pilaantuneeseen maa-alueeseen liittyvä vastuu on ensijaisesti sillä, joka on vastannut pilaavasta toiminnasta.

Alueen haltijana Metsähallitus voi joutua vastaamaan pilaantumisen kunnostuskustannuksista, jos ensijainen vastuutaho ei siihen kykene.

Lähipiiri liiketoimet 1.24

Julkiset hallintotehtävät saa valtion talousarvion kautta rahoitusta toimintaansa. Erä näkyy liikelaitoksen ja konsernin tuloslaskelmassa suoriteperusteisena tuottoeränä, josta kerrotaan tarkemmin erillisessä tilinpäätöksessä. Valtiolle on maksettu voitontuloutusta kaudelta 1.1.–31.12.2017.

	LIITE- TIETO	METSÄHALLITUSKONSERNI		LIIKELAITOS	
		2018	2017	2018	2017
Konsernin sisäiset liiketoimet kaudella					
Tavaroiden myynnit				0,3	0,3
Palveluiden myynnit				88,5	89,0
Tavaroiden ostot				0,1	0,1
Palveluiden ostot				1,2	1,2
YHTEENSÄ				87,5	88,0
Konsernin sisäiset liiketoimet ovat markkinaehtoisia.					
Henkilöstön lukumäärä kaudella, henkilötyövuosia	1.25				
Työntekijät		288	305	0	0
Toimihenkilöt		902	995	652	678
YHTEENSÄ		1 191	1 300	652	678
Laskennalliset verosaamiset ja -velat	1.26				
Laskennallinen verosaaminen					
tytäryhtiöiden tappioista		2,5	2,6		
pakollisista varauksista		0,4	0,3		
YHTEENSÄ		2,8	3,0		
Tilintarkastajien palkkiot kaudella, teur	1.27				
KPMG Audit					
tilintarkastus, tilikausi		35,2	45,8	14,3	21,1
tilintarkastus, ed.tilikausi		39,3	58,1	20,3	17,3
veroneuvonta		18,2	9,1	12,6	3,2
muut palvelut		424,7	37,8	421,4	37,8
YHTEENSÄ		517,4	150,8	468,6	79,4

LIIKETOIMINTAKONSERNI JA LIIKETOIMINTA

TULOSLASKELMA

euroa	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKEVAIHTO	2.1	355 181 219,38	319 269 330,99	97 225 167,55	98 934 742,53
Valmiiden ja keskener. tuotteiden varaston muutos		0,00	-1 007 296,86	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	20 994 651,04	18 231 990,05	28 401 299,61	24 913 743,18
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		5 381 120,89	6 364 071,28	453 548,70	389 440,35
Varastojen muutos		2 968 088,87	340 044,70	0,00	0,00
Ulkopuoliset palvelut		157 271 721,73	144 870 045,15	335 560,49	608 985,99
Materiaalit ja palvelut yhteensä		165 620 931,49	151 574 161,13	789 109,19	998 426,34
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot		30 686 379,79	28 771 018,08	8 546 596,26	7 735 639,43
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		4 488 365,31	4 353 845,42	1 387 097,25	1 035 049,61
Muut henkilösivukulut		1 011 706,42	1 088 277,36	261 031,31	253 967,74
Henkilöstökulut yhteensä		36 186 451,52	34 213 140,86	10 194 724,82	9 024 656,78
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	2.3	4 639 187,54	3 880 684,61	2 827 008,36	2 677 697,02
Liiketoiminnan muut kulut	2.4	29 961 592,50	29 634 173,20	22 335 584,59	19 893 849,27
LIIKEVOITTO		139 767 707,37	117 191 864,38	89 480 040,20	91 253 856,30
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		40 099,00	45 124,34	21 140 099,00	3 244 984,34
Muut korko- ja rahoitustuotot		57 341,22	103 859,12	30 246,17	78 472,39
Korkokulut ja muut rahoituskulut		84 747,73	155 803,73	81 437,41	133 666,91
Arvonl. pys.vast.sijoituksista		0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2.5	12 692,49	-6 820,27	21 088 907,76	3 189 789,82
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		139 780 399,86	117 185 044,11	110 568 947,96	94 443 646,12
Tuloverot		14 777 017,38	10 109 291,32	4 951 180,63	4 741 300,03
TILIKAUDEN VOITTO		125 003 382,48	107 075 752,79	105 617 767,33	89 702 346,09

TASE

euroa	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT	2.6				
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		40 097,00	63 163,75	28 753,38	45 632,57
Muut aineettomat hyödykkeet		21 372 288,04	13 421 439,83	901 497,01	1 173 634,69
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		4 929 802,78	4 328 104,99	660 766,96	483 892,80
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		26 342 187,82	17 812 708,57	1 591 017,35	1 703 160,06
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		2 888 446 311,82	2 878 628 559,94	2 887 190 837,10	2 877 320 187,52
Tiet		25 897 737,30	27 281 725,82	25 894 369,89	27 277 833,77
Rakennukset ja rakennelmat		10 470 735,63	11 017 097,39	10 435 347,89	10 974 034,88
Koneet ja kalusto		290 609,06	327 348,14	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet		10 599,04	10 599,04	10 599,04	10 599,04
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		8 956 945,72	9 999 635,59	8 956 945,72	9 999 635,59
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		2 934 072 938,57	2 927 264 965,92	2 932 488 099,64	2 925 582 290,80
Sijoitukset					
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	2.7	0,00	0,00	33 625 635,81	58 625 635,81
Muut osakkeet ja osuudet	2.9	1 074 987,13	1 343 816,00	1 483 859,54	1 752 688,41
Sijoitukset yhteensä		1 074 987,13	1 343 816,00	35 109 495,35	60 378 324,22
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		2 961 490 113,52	2 946 421 490,49	2 969 188 612,34	2 987 663 775,08

euroa	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Valmiit tuotteet		10 981 566,70	13 461 706,87	0,00	0,00
Keskeneräiset tuotteet		355 790,10	843 738,80	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä		11 337 356,80	14 305 445,67	0,00	0,00
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset		2 205 015,72	2 205 015,72	24 000,00	24 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		2 205 015,72	2 205 015,72	24 000,00	24 000,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä					
Myyntisaamiset		37 827 062,06	43 622 109,45	1 431 572,56	377 802,48
Saamiset julkisilta hall.tehtäviltä	2.11	1 510 132,98	817 563,04	1 331 224,94	649 575,58
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	2.12	2 698,24	0,00	9 440 208,18	469 813,49
Saamiset osakkuusyhtiöiltä					
Muut saamiset	2.13	1 282 827,34	262 688,72	193 909,91	5 443,12
Siirtosaamiset	2.14	773 901,75	658 829,02	277 584,33	460 810,94
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		41 396 622,37	45 361 190,23	12 674 499,92	1 963 445,61
Rahat ja pankkisaamiset		13 136 069,03	8 197 449,93	3 199 277,04	3 335 517,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		68 075 063,92	70 069 101,55	15 897 776,96	5 322 962,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ		3 029 565 177,44	3 016 490 592,04	2 985 086 389,30	2 992 986 737,76

euroa	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Peruspääoma		2 600 935 160,52	2 596 551 464,52	2 600 935 160,52	2 596 551 464,52
Muu oma pääoma		224 811 647,00	224 811 820,00	224 811 647,00	224 811 820,00
Edellisten tilikausien voitto		22 556 888,37	8 185 413,67	0,00	3 001 932,00
Tilikauden voitto		125 003 382,48	107 075 752,79	105 617 767,33	89 702 346,09
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2.15	2 973 307 078,37	2 936 624 450,98	2 931 364 574,85	2 914 067 562,61
PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset	2.16	1 912 895,54	1 752 825,20	174 310,00	140 000,00
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta	2.17	0,00	2 284,33	0,00	0,00
Muut velat		3 107 750,00	468 600,00	3 105 250,00	465 850,00
Lyhytaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta	2.18	20 995 538,85	49 989 786,16	20 995 538,85	49 989 786,16
Saadut ennakot		2 877 498,04	165 389,10	2 157 836,51	97 196,00
Ostovelat		9 642 451,07	11 241 878,73	1 167 863,77	2 457 112,02
Velat julkisille hall.tehtäville	2.19	742 603,95	180 553,71	491 256,64	15 654,43
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	2.20	1 651,68	1 035,40	17 858 548,70	18 732 136,62
Muut velat	2.21	7 058 981,20	6 512 164,99	5 209 986,31	4 388 535,02
Siirtovelat	2.22	9 883 040,24	9 514 507,82	2 561 223,67	2 632 904,90
Laskennallinen verovelka		35 688,50	37 115,62	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		54 345 203,53	78 113 315,86	53 547 504,45	78 779 175,15
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		3 029 565 177,44	3 016 490 592,04	2 985 086 389,30	2 992 986 737,76

RAHOITUSLASKELMA

euroa	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Myyntistä saadut maksut	360 280 998,59	318 551 069,13	86 519 353,42	98 295 195,40
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	10 589 110,75	9 802 892,77	18 326 836,70	15 154 487,38
Maksut liiketoiminnan kuluista	-223 860 022,13	-211 503 422,18	-29 252 135,80	-30 231 539,54
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	147 010 087,21	116 850 539,72	75 594 054,32	83 218 143,24
Maksetut korot ja rahoituskulut	-84 747,73	-155 803,73	-81 437,41	-133 666,91
Saadut korot liiketoiminnasta	57 341,22	103 859,12	30 246,17	78 472,39
Saadut osingot	40 099,00	45 124,34	21 140 099,00	3 244 984,34
Maksetut välittömät verot	-16 032 740,69	-10 109 291,32	-5 226 375,34	-3 313 772,38
Liiketoiminnan rahavirta	130 990 039,01	106 734 428,13	91 456 586,74	83 094 160,68
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit, myynnit tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00	0,00	500 000,00
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-22 478 990,89	-14 775 749,68	-12 056 260,04	-6 521 368,09
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luovutustulot	15 220 401,84	10 787 051,83	14 972 478,35	11 712 334,60
Luovutustulot muista sijoituksista	268 828,87	0,00	268 828,87	0,00
Pääomanpalautus tytäryhtiöltä	0,00	0,00	25 000 000,00	0,00
Investointien rahavirta	-6 989 760,18	-3 988 697,85	28 185 047,18	5 690 966,51
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Pitkäaikaiset muut koroll. velat, muutos	-2 284,33	-1 985 650,37	0,00	0,00
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	2 639 150,00	-399 000,00	2 639 400,00	-149 800,00
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta, muutos	-28 994 247,31	-10 095 655,12	-28 994 247,31	-9 999 534,27
Konsernitilivelat tytäryhtiöiltä	0,00	0,00	-718 748,55	7 619 012,68
Voitontuloutus	-92 704 278,09	-86 000 000,00	-92 704 278,09	-86 000 000,00
Rahoituksen rahavirta	-119 061 659,73	-98 480 305,49	-119 777 873,95	-88 530 321,59
RAHAVAROJEN MUUTOS				
Rahavarat 1.1.	4 938 619,10	4 265 424,79	-136 240,03	254 805,60
Rahavarat 31.12.	8 197 449,93	3 932 025,14	3 335 517,07	3 080 711,44
Muutos	13 136 069,03	8 197 449,93	3 199 277,04	3 335 517,04
Muutos	4 938 619,10	4 265 424,79	-136 240,03	254 805,60

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

euroa	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto toimialoitain	2.1				
Metsätalousliiketoiminta		334 338 459,76	295 415 829,10	80 000 000,00	79 994 958,81
Kiinteistökehitys		16 707 735,12	15 405 821,06	16 899 407,82	15 566 692,09
Maa-ainekauppa		1 346 159,60	1 592 767,10	0,00	0,00
Siemen- ja taimituotanto		2 463 105,21	4 804 040,57	0,00	0,00
Muut		325 759,39	2 050 873,16	325 759,69	3 373 091,63
YHTEENSÄ		355 181 219,08	319 269 330,99	97 225 167,51	98 934 742,53
josta liikevaihto julkisille hallintotehtäville		844 064,91	2 379 508,95	34 039,00	1 803 160,00
ja sen tytäryhtiölle		0,00	9 881,00	0,00	9 881,00
ja muille tytäryhtiöille		0,00	0,00	80 191 672,74	81 478 048,31
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2				
Pysyvien vastaavien myyntivoitot		10 526 052,25	9 723 372,56	10 344 894,66	9 575 276,16
Tuotot palveluista Julk. hallintotehtäville		9 574 056,71	7 044 701,34	9 482 454,34	6 914 221,09
Tuotot palveluista tytäryhtiöille		14 997,99	0,00	8 335 892,98	7 566 078,14
Muut tuotot		879 544,09	1 463 916,15	238 057,63	858 167,79
YHTEENSÄ		20 994 651,04	18 231 990,05	28 401 299,61	24 913 743,18
Suunnitelman mukaiset poistot	2.3				
Aineettomat hyödykkeet		2 306 482,34	1 381 947,17	572 297,05	459 563,57
Substanssipoistot		47 412,02	90 120,99	14 356,62	13 697,40
Tiet		1 385 371,52	1 384 781,42	1 384 846,88	1 384 256,78
Rakennukset ja rakennelmat		863 182,58	908 404,88	855 507,81	820 179,27
Koneet ja kalusto, muut aineell.hyöd.		36 739,08	115 430,15	0,00	0,00
YHTEENSÄ		4 639 187,54	3 880 684,61	2 827 008,36	2 677 697,02

Suunnitelman mukaiset poistoajat:

Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto
Tiet	10–25 vuotta
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	25 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta
Rakennelmat	4–10 vuotta
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet: asfaltointi, kasvatusalustat	15–20 vuotta

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeittäin. Poistojen kirjaus aloitetaan hyödykkeen käyttöönotosta.

euroa	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan muut kulut	2.4				
Toimitilakulut		6 422 556,71	6 302 806,20	5 414 078,78	5 316 947,91
ICT-kulut		6 751 018,91	6 884 029,20	5 210 172,18	5 366 513,67
Matkakulut		3 354 717,67	3 457 858,85	453 274,08	496 288,66
Ulkopuoliset palvelut		2 817 727,09	4 449 791,50	2 262 988,24	3 615 813,32
Kone- ja kalustokulut, ajoneuvokulut		737 124,36	941 278,13	301 938,23	347 763,34
Muut henkilöstökulut		1 649 900,98	1 543 774,73	500 660,92	466 787,23
Muut kulut		8 220 415,16	6 053 998,14	6 981 752,10	3 080 296,83
Konsernin sisäiset kulut		8 131,62	636,45	1 210 720,06	1 203 438,31
YHTEENSÄ		29 961 592,50	29 634 173,20	22 335 584,59	19 893 849,27
Muut korko- ja rahoitustuotot	2.5				
Osinkotuotot ulkopuolisilta		40 099,00	45 124,34	40 099,00	44 984,34
Osinkotulot tytäryhtiöiltä		0,00	0,00	21 100 000,00	3 200 000,00
Korkotuotot		57 341,22	103 859,12	30 246,17	78 472,39
YHTEENSÄ		97 440,22	148 983,46	21 170 345,17	3 323 456,73
Korkokulut ja muut rahoituskulut, euroa					
Korkokulut		84 747,73	155 803,73	81 437,41	133 666,91
YHTEENSÄ		84 747,73	155 803,73	81 437,41	133 666,91
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		12 692,49	-6 820,27	21 088 907,76	3 189 789,82

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	LIITETIETO	AINEETT. HYÖDYKK.	MAA- JA VESIALUEET	TIET, MAA- JA VESIRAK.	RAKENN. JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO, MUUT AINEELL.	KESKENER. HANKKEET	OSAKKEET JA OSUUDET MUUT SAAM.	YHTEENSÄ
Pysyvät vastaavat, milj. euroa	2.6								
LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS									
Hankintameno 1.1.		24,1	2 887,5	95,5	44,6	19,4	10,0	1,3	3 082,4
Arvonalennus 1.1.		0,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,0
Lisäykset		11,2	15,3	0,0	1,1	0,0	6,6	0,0	34,2
Vähennykset		0,3	5,5	0,0	0,8	0,0	7,7	0,3	14,5
Arvonkorotus									
Arvonalennus		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.		34,9	2 893,4	95,5	44,9	19,4	9,0	1,1	3 098,2
Kert.poistot ja arvonal. 1.1.		6,2	4,9	68,2	33,6	19,1	0,0	0,0	132,0
Väh.ja siirt.kert.poistot		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto		2,3	0,0	1,4	0,9	0,0	0,0	0,0	4,6
Kertyneet poistot 31.12.		8,6	4,9	69,6	34,5	19,1	0,0	0,0	136,7
Kirjanpitoarvo 1.1.		17,8	2 878,6	27,3	11,0	0,3	10,0	1,3	2 946,4
Kirjanpitoarvo 31.12.		26,3	2 888,4	25,9	10,5	0,3	9,0	1,1	2 961,5
Tuotannon koneet ja laitteet									
Kirjanpitoarvo 31.12.						0,3			
LIIKETOIMINTA	2.6								
Hankintameno 1.1.		5,6	2 880,9	95,9	38,0	9,7	10,0	81,0	3 121,0
Arvonalennus 1.1.		0,0	-1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-20,6	-22,4
Lisäykset		0,8	15,3	0,0	1,1	0,0	6,6	0,0	23,8
Vähennykset		0,3	5,4	0,0	0,8	0,0	7,7	25,3	39,5
Arvonalennus		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.		6,0	2 889,0	95,9	38,3	9,7	9,0	35,1	3 083,0
Kert.poistot ja arvonal. 1.1.		3,9	1,8	68,7	27,0	9,7	0,0	0,0	111,0
Väh.ja siirt.kert.poistot		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto		0,6	0,0	1,4	0,9	0,0	0,0	0,0	2,8
Kertyneet poistot 31.12.		4,4	1,8	70,0	27,8	9,7	0,0	0,0	113,8
Kirjanpitoarvo 1.1.		1,7	2 877,3	27,3	11,0	0,0	10,0	60,4	2 987,7
Kirjanpitoarvo 31.12.		1,6	2 887,2	25,9	10,4	0,0	9,0	35,1	2 969,2
Tuotannon koneet ja laitteet, kirjanpitoarvo 31.12.						0,0			

	OMISTUSOSUUS %	KIRJANPITOARVO EMOYHTIÖSSÄ, EUROA			
Tytäryhtiöosakkeet	2.7				
Metsähallitus					
Metsähallitus Metsätalous Oy, Rovaniemi	100		25 649 635,81		
MH-Kivi Oy, Oulu	100		5 500 000,00		
Siemen Forelia Oy, Jyväskylä	100		2 476 000,00		
Yhteensä			33 625 635,81		
	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		2018	2017	2018	2017
Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa	2.9				
Tytäryhtiöosakkeet		0,00	0,00	33 625 635,81	58 625 635,81
Osakkuusyhtiöosakkeet		0,00	0,00	0,00	0,00
Omistusyhteyssyritysosakkeet		0,00	0,00	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet		712 048,86	712 048,86	1 120 921,27	1 120 921,27
Yhteismetsäosuudet		362 938,27	631 767,14	362 938,27	631 767,14
Yhteensä		1 074 987,13	1 343 816,00	35 109 495,35	60 378 324,22
Saamiset julkisilta hallintotehtäviltä, euroa	2.11				
Myyntisaamiset		1 031 787,88	490 110,42	906 387,55	322 122,96
Siirtosaamiset		478 345,10	327 452,62	424 837,39	327 452,62
Yhteensä		1 510 132,98	817 563,04	1 331 224,94	649 575,58
Saamiset tytäryhtiöiltä, euroa	2.12				
Myyntisaamiset		2 698,24	0,00	9 302 715,22	22 382,99
Muut saamiset		0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset		0,00	0,00	137 492,96	447 430,50
Yhteensä		2 698,24	0,00	9 440 208,18	469 813,49
Muut saamiset, lyhytaikaiset, euroa	2.13				
Muut ennakot, menoennakot		15 908,64	17 279,95	8 494,79	5 443,12
Arvonlisäverosaamiset		908 767,76	245 408,77	0,00	0,00
Verosaamiset		358 150,94	0,00	185 415,12	0,00
Yhteensä		1 282 827,34	262 688,72	193 909,91	5 443,12

	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKONSERNI		LIIKETOIMINTA	
		2018	2017	2018	2017
Ulkoiset siirtosaamiset lyhytaikaiset, euroa	2.14				
Korkosaamiset		0,00	0,00	0,00	0,00
Verosaamiset		0,00	0,00	0,00	0,00
Muut menoennakot / ostolaskut		528 117,42	355 942,88	43 800,00	157 924,80
Muut tulojäämät		245 784,33	302 886,14	233 784,33	302 886,14
Yhteensä		773 901,75	658 829,02	277 584,33	460 810,94
Oma pääoma, euroa	2.15				
Peruspääoma 1.1.		2 596 551 464,52	2 601 514 970,45	2 596 551 464,52	2 601 514 970,45
Hallinnansiirrot		6 166 062,00	151 671,00	6 166 062,00	151 671,00
Valtionperinnöt		113 120,00	0,00	113 120,00	0,00
Maankäyttömuutokset		-1 889 797,00	-5 130 037,93	-1 889 797,00	-5 130 037,93
Muut		-5 689,00	14 861,00	-5 689,00	14 861,00
Peruspääoma 31.12.		2 600 935 160,52	2 596 551 464,52	2 600 935 160,52	2 596 551 464,52
Muu oma pääoma 1.1		224 811 820,00	224 811 974,00	224 811 820,00	224 811 974,00
Lisäys, vähennys		-173,00	-154,00	-173,00	-154,00
Muu oma pääoma 31.12		224 811 647,00	224 811 820,00	224 811 647,00	224 811 820,00
Edellisten tilikausien voitto 1.1.		115 261 166,46	94 185 413,67	92 704 278,09	89 001 932,00
Voiton tuloutus valtiolle		-92 704 278,09	-86 000 000,00	-92 704 278,09	-86 000 000,00
Edellisten tilikausien voitto 31.12.		22 556 888,37	8 185 413,67	0,00	3 001 932,00
Tilikauden voitto		125 003 382,48	107 075 752,79	105 617 767,33	89 702 346,09
Oma pääoma yhteensä 31.12.		2 973 307 078,37	2 936 624 450,98	2 931 364 574,85	2 914 067 562,61
Pakolliset varaukset, euroa	2.16				
Muut pakolliset varaukset, euroa		1 912 895,54	1 752 825,20	174 310,00	140 000,00
Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvien pitkäaikaisten lainojen yhteismäärä, eur	2.17				
Yhteensä		0,00	2 284,33		

	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKONSERNI		LIIKETOIMINTA	
		2018	2017	2018	2017
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä, euroa	2.18				
Velka valtiolle, enn.pidätysvelka, sosiaaliturvamaksuvelka, VaEL, TyEL		686 804,27	757 534,82	354 572,89	394 933,38
Velat julkisille hallintotehtäville, euroa	2.19				
Ostovelat		252 763,32	30 166,75	1 758,77	9 696,83
Siirtovelat		489 840,63	150 386,96	489 497,87	5 957,60
Yhteensä		742 603,95	180 553,71	491 256,64	15 654,43
Velat tytäryhtiöille, euroa	2.20				
Ostovelat		0,00	0,00	6 312,79	18 921,99
Muut velat		0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat		1 651,68	1035,40	862 319,07	1 004 549,24
Konsernitilivelat		0,00	0,00	16 989 916,84	17 708 665,39
Yhteensä		1 651,68	1 035,40	17 858 548,70	18 732 136,62
Ulkoiset muut velat, euroa	2.21				
ALV-velka		4 675 175,12	4 466 754,20	3 191 176,10	2 739 796,30
Ennakonpid-, sos.turva- ja muut lakisäät. henkilöstökuluvelat, liittyen palkanmaksuun		522 084,79	561 410,67	189 853,41	198 809,23
Oman pääoman korjaukset		468 177,90	1 439 396,55	468 177,90	1 439 396,55
Muut		1 393 543,39	44 603,57	1 360 778,90	10 657,74
Yhteensä		7 058 981,20	6 512 164,99	5 209 986,31	4 388 659,82
Ulkoiset siirtovelat, euroa	2.22				
Lakisäät. jaksotetut henkilöstökulut		164 719,48	196 124,15	164 719,48	196 124,15
Lomapalkkavelka sos.kuluineen		7 430 928,59	7 258 119,55	1 935 251,55	1 743 930,80
Verojaksotus		0,00	894 441,31	0,00	89 779,59
Muut		2 287 392,17	1 165 822,51	461 252,64	603 070,36
Yhteensä		9 883 040,24	9 514 507,52	2 561 223,67	2 632 904,90

MUUT LIITETIEDOT

milj. euroa	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		2018	2017	2018	2017
Vastuusitoumukset	2.23				
Leasingvastuut					
tilikaudella maksetut		1,1	0,3	1,0	0,2
seuraavana vuonna					
maksettavat		1,4	2,1	1,4	2,0
myöhemmin maksettavat		1,5	2,5	1,5	2,5
Pankkitakausvastuut		2,0	2,2	0,6	0,6
Muut pankkivastuut		1,5	1,5	1,0	1,0
Investointisitoumukset		6,0	6,4	6,0	6,4

Liiketoiminnan leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset on irtisanottavissa 3 kk irtisanomisajalla. Konsernilla on myös ilman lunastusehtoja olevia, pääsääntöisesti viiden vuoden sopimuksia.

Vastuu pilaantuneiden maiden kunnostamisesta

Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla pilaantuneeseen maa-alueeseen liittyvä vastuu on ensijaisesti sillä, joka on vastannut pilaavasta toiminnasta. Alueen haltijana Metsähallitus voi joutua vastaamaan pilaantumisen kunnostuskustannuksista, jos ensijainen vastuutaho ei siihen kykene.

Lähipiiriliiketoimet 2.24

Valtiolle on maksettu voitontuloutusta kaudelta 1.1.–31.12.2017.

Konsernin sisäiset liiketoimet kaudella

Tavaroiden myynnit	0,7	0,1	0,0	0,0
Palveluiden myynnit	9,6	9,4	98,0	97,7
Tavaroiden ostot	0,2	0,3	0,0	0,0
Palveluiden ostot	0,0	0,1	1,2	1,2
YHTEENSÄ	10,1	9,1	96,8	96,5

Konsernin sisäiset liiketoimet ovat markkinaehtoisia.

milj. euroa	LIITE- TIETO	LIIKETOIMINTAKOKONAISUUS		LIIKETOIMINTA	
		2018	2017	2018	2017
Laskennalliset verosaamiset ja -velat	2.25				
Laskennallinen verosaaminen					
tytäryhtiöiden tappioista		1,9	2,3		
pakollisista varauksista		0,4	0,3		
YHTEENSÄ		2,3	2,6		
Omarahoitteiset investoinnit	2.26				
Maa-, vesi-, ja sora-alueet		5,6	5,4	5,6	5,4
Tiet, tiehankkeet, tonttien jalostustyöt		10,4	14,4	2,0	4,4
Kalusto (koneet ja laitteet), tuulivoimahankkeet		0,9	0,9	0,9	0,9
Rakennukset ja rakennelmat		0,6	0,9	0,6	0,9
Muut, mm. tietojärjestelmät		2,1	0,9	1,6	0,4
YHTEENSÄ		19,6	22,5	10,7	12,1

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT

TULOSLASKELMA

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKEVAIHTO	12 170 333,20	11 406 201,78
Liiketoiminnan muut tuotot	4 385 645,72	3 454 627,54
Valtion talousarviosta muuhun toimintaa saatu rahoitus	45 653 024,87	43 678 785,51
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	3 523 579,18	3 224 349,76
Varastojen muutos	183 486,67	161 951,32
Ulkopuoliset palvelut	5 173 603,39	4 481 137,44
Materiaalit ja palvelut yhteensä	8 880 669,24	7 867 438,52
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	23 488 194,78	20 897 986,14
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 784 154,96	3 426 907,76
Muut henkilösivukulut	701 236,52	755 217,52
Henkilöstökulut yhteensä	27 973 586,26	25 080 111,42
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 785 703,75	1 811 143,44
Liiketoiminnan muut kulut	24 953 033,78	25 797 141,67
LIIKETULOS	-1 383 989,24	-2 016 220,22
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	14,00	563,42
Muut korko- ja rahoitustuotot	3 879,51	3 741,98
Korkokulut ja muut rahoituskulut	3 326,52	4 321,28
Arvonl. pys.vast.sijoituksista	0,00	97 611,43
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	566,99	-97 627,31
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 383 422,25	-2 113 847,53
Tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	1 383 422,25	2 113 847,53
TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00

TASE

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	43 894,97	198 049,28
Muut aineettomat hyödykkeet	24 089,43	2 764,19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	56 048,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	124 032,40	200 813,47
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	987 724 193,68	963 239 156,86
Tiet	143 969,91	170 933,19
Rakennukset ja rakennelmat	18 223 269,83	19 406 670,47
Koneet ja kalusto	175 074,03	108 528,69
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	118 103,26	85 053,12
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 006 384 610,71	983 010 342,33
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 200 000,00	12 267 500,00
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
Muut saamiset	1 800,00	1 800,00
Sijoitukset yhteensä	12 939 504,68	13 007 004,68
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 019 448 147,79	996 218 160,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	1 430 870,11	1 614 356,78
Vaihto-omaisuus yhteensä	1 430 870,11	1 614 356,78

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	31.12.2018	31.12.2017
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 035 528,01	2 369 964,32
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	491 256,64	15 654,43
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	251 347,31	177 996,87
Muut saamiset	107 976,47	15 713,81
Siirtosaamiset	3 734 078,12	4 293 361,45
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	6 620 186,55	6 872 690,88
Rahat ja pankkisaamiset	10 414 860,34	8 064 472,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 465 917,00	16 551 520,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 037 914 064,79	1 012 769 680,71

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 019 457 176,93	996 237 549,41
Edellisten tilikausien tulos	0,00	0,00
Tilikauden tulos	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 019 457 176,93	996 237 549,41
VIERAS PÄÄOMA		
Muut velat, korottomat	6 750,00	6 500,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	7 628 104,65	6 693 687,77
Ostovelat	1 946 741,57	2 388 155,18
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	1 331 224,94	649 575,58
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	178 908,04	167 987,46
Muut velat	657 704,77	600 342,95
Siirtovelat	6 707 453,89	6 025 882,36
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	18 456 887,86	16 532 131,30
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 037 914 064,79	1 012 769 680,71

RAHOITUSLASKELMA

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myyntistä saadut maksut	11 955 816,86	10 945 502,46
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	4 673 481,64	603 776,29
Maksut liiketoiminnan kuluista	-59 497 672,37	-55 378 673,24
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-42 868 373,87	-43 829 394,49
Maksetut korot ja rahoituskulut	-3 326,52	-4 321,28
Saadut korot liiketoiminnasta	3 879,51	3 741,98
Saadut osingot	14,00	563,42
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	45 653 024,87	45 792 633,04
TOIMINNAN RAHAVIRTA	2 785 217,99	1 963 222,67
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	170 689,87	162 103,16
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-351 428,09	-1 111 648,79
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-279 851,04	-1 078 095,07
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-649 943,88	-2 107 641,09
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov. tulot	246 755,00	442 572,55
Omistajien sijoitus ls-alueiden hank. ja osakkeisiin	-170 689,87	-162 103,16
Luontokeskusten ym. rakentamiseen saatu rahoitus	599 387,79	2 191 786,50
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-435 080,22	-1 663 025,90
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	250,00	1 000,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	250,00	1 000,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 1.1.	8 064 472,57	7 763 275,80
Rahavarat 31.12.	10 414 860,34	8 064 472,57
Muutos	2 350 387,77	301 196,77

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS SEKÄ TILINTARKASTUSMERKINTÄ

METSÄHALLITUS 0116726-7

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.–31.12.2018 allekirjoitus

Vantaalla 25. päivänä helmikuuta 2019

Timo Laitinen Puheenjohtaja	Kai Kaatra Varapuheenjohtaja	Johanna Ikäheimo Hallituksen jäsen
Pertti Itkonen Hallituksen jäsen	Simo Rundgren Hallituksen jäsen	Tuija Soanjärvi Hallituksen jäsen
Helena Säteri Hallituksen jäsen	Liisa Tyrväinen Hallituksen jäsen	Pentti Hyttinen Pääjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä . päivänä . kuuta 2019

KPMG Oy Ab Jorma Nurkkala, KHT, JHT	KPMG Oy Ab Heikki Ruosteenoja, KHT, JHT
--	--

METSÄHALLITUS

TILINPÄÄTÖS 2018

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT
ERILLINEN TILINPÄÄTÖS
JA TOIMINTAKERTOMUS

Kuva: Kari Leo

JOHDON
KATSAUS

VAIKUTTAVUUS
JA TUOTOKSET

TOIMINNALLINEN
TEHOKKUUS

HENKISTEN VOIMAVAROJEN
HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

TILINPÄÄTÖS-
ANALYYSI

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT
JA LIITETIEDOT

LIITTEET

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS
JA TILINTARKASTUSMERKINTÄ

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDON KATSAUS 36

2 VAIKUTTAVUUS JA TUOTOKSET 37

2.1 Eduskunnan asettamien toiminnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen	37
2.3 Ydintoimintoja tukeva toiminta.....	40
2.3.1 Kansainvälinen toiminta	40
2.3.2 Kehittäminen.....	40
2.3.3 Viestintä ja verkkopalvelut.....	40
2.3.4 Hallinto.....	40
2.3.5 Metsäpuiden siemenhuolto	41
2.3.6 Ympäristöjärjestelmä.....	41

3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....42

3.1 Taloudellisuus.....	42
3.2 Tuottavuus	44
3.3 Kannattavuus.....	45

4 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN 46

4.1 Henkilöstön määrän kehitys.....	46
4.2 Työhyvinvointi	46
4.3 Tulospalkkio	46

5 TILINPÄÄTÖSANALYYSI 47

5.1 Tuloslaskelma	47
5.1.1 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö.....	47
5.1.2 Maksullisen toiminnan ja muun rahoituksen käyttö.....	48

5.2 Tase	48
5.2.1 Vastaavaa.....	48
5.2.2 Vastattavaa.....	48

6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT 49

6.1 Tuloslaskelma	49
6.2 Tase.....	50
6.3 Rahoituslaskelma	51
6.4 Liitetiedot.....	52
6.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot.....	52
6.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot.....	54
6.4.3 Vastuositoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset.....	56
6.4.4 Julkiset hallintotehtävät yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta.....	57
6.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus.....	57
6.4.6 Kustannusvastaavuuslaskelmat.....	58

LIITE 1: MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN SEKÄ MUUT TUNNUSLUVUT ... 59

LIITE 2: TULOSSOPIMUKSEN VUOSILIITTEEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUS 61

ERILLISEN TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINTARKASTAJAN MERKINTÄ..... 67

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN ERILLINEN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

1 JOHDON KATSAUS

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien kanalta vuosi 2018 oli kokonaisuutena onnistunut. Toiminnassa painottui taas perustekeminen Suomi 100 -juhlavuoden päättymisen myötä. Tulossopimuksessa asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin.

Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja historiakohteiden kävijämäärät nousivat edelleen, kuten myös kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus paikallistalouteen. Asiakastyytyväisyys säilyi edelleen korkeana. Pääministeri Sipilän hallituksen kärkihankkeen Matkailu 4.0 avulla voitiin kävijäpalveluita kehittää monissa kärkikohteissa maastossa. Lisäksi kehitettiin Luontoon.fi-verkkopalvelua, joka uudistuksen jälkeen julkaistiin joulukuussa. Luontoon.fi-sivujen sisällöllinen kehittäminen jatkuu edelleen. Kävijämäärien jatkuva nousu aiheuttaa paineita, ei vain olemassa olevien kävijäpalvelujen kunnossapitoon, vaan myös palvelujen täydentämiseen ja kehittämiseen.

Luontopalvelujen retkeilyrakenteiden kunto ja turvallisuus nousivat näkyvästi julkiseen keskusteluun etenkin Repoveden kansallispuiston Lapinsalmen riippusiltaonnettomuuden jälkeen. Onnettomuuden

johdosta Luontopalvelut tarkasti kaikki vastuullaan olevat riippusillat ja rakenteiden asiakasturvallisuuden kiinnitettiin myös muutoin entistäkin enemmän huomiota. Retkeily- ja opastusvarustuksen sekä kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden korjausvelkalaskelmia myös päivitettiin ja tarkennettiin, silti kokonaiskuva korjausvelan suuruudesta ei muuttunut. Retkeily- ja opastusvarustuksen osalta se on luokkaa 40 miljoonaa euroa ja kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden osalta luokkaa 70 miljoonaa euroa. Osa korjausvelasta saadaan katettua valtiolta saadulla lisärahoituksella.

Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien tilaa parannettiin etenkin useissa EU:n LIFE-hankkeissa. Ennallistamis- ja luonnonhoitotoimien kustannustehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi laadittiin ns. Zonation-analyysi, jota jatkossa hyödynnetään toiminnan ja hankkeiden suunnittelussa. Joulukuussa julkaistu uusi luontotyyppien uhanalaisarviointi osoitti, että suojelutyön tehostamiseen ja entistä parempaan kohdentamiseen selkeästi on tarvetta. Natura-alueiden tilan arviointi (NATA) edistyi hyvin, nyt jo 95 % Metsähallituksen vastuulla olevista Natura-alueista

on arvioitu. Myös näin aikaansaatu kokonaisvaltainen tieto auttaa kohdentamaan erilaisia suojelutoimia mahdollisimman vaikuttavalla tavalla, koko suojelualueverkosto huomioon ottaen.

Erälupamyynti, jonka kautta muodostuu Eräpalvelujen toiminnan taloudellinen resurssi, onnistui teknisesti hyvin ja erityisesti metsästyslupatulujen kertymä kasvoi kestävyttä vaarantamatta. Poikkeuksellisen lämmin kesä vaikutti sekä luontoon että asiakkaiden käyttäytymiseen. Kalastukseen tämä heijastui negatiivisesti, koska joitakin virkistyskalastuskohteita jouduttiin kestävyuden turvaamiseksi sulkemaan. Pienvedet kuivuivat poikkeuksellisella tavalla. Julkinen keskustelu ilmastomuutoksesta ja sen lajisto-vaikutuksista yleistyi loppuvuoden aikana.

Eräpalvelujen toiminnassa erilaiset metsästys- ja kalastusoikeuksiin liittyvät kiistat ovat osa työn arkea. Vuoden 2018 aikana tilanne oli tässä suhteessa jopa poikkeuksellisen rauhallinen. Käynnissä oleva Ylä-Lapin kalastuksen lainsäädännön muutosprosessi rauhoitti myös ylälappilaisten mieliä, mikä helpotti työtä. Eräpalvelut aloitti sisäisen toiminnan kehittä-

misen ja myös hanketoiminnan luotaamisen. Tätä tehdään yhteistyössä Luontopalvelujen kanssa. Erityisesti tavoitteena on panostaa entistä enemmän kalavesien hoitoon. Myös kalastonhoitomaksujen myynnin ja sen kanavien kehittämistä jatkettiin.

Tilikauden 2018 kokonaisvarainkäyttö oli 63 160 411,83 euroa. Tilikauden tulos oli 1 383 422,25 euroa tappiollinen. Taseen loppusumma oli 1 037 914 064,79 euroa. Tilikauden tulos siirretään kokonaan muuhun omaan pääomaan, mikä perustuu valtioneuvoston asetuksen 1368/2016 viidenteen pykälään. Tilikauden toiminnallinen tulos oli ylijäämäinen 0,6 miljoonaa euroa. Tilikauden alijäämä johtuu pääasiassa investointien kirjanpitolain mukaisesta kirjanpitokäytännöstä.

Tilikauden aikana varoja käytetään myös investointeihin, jotka kirjataan hankintahetkellä taseen käyttöomaisuuteen, jolloin ei synny tulosvaikutusta. Investoinneista muodostuu kulukirjaukset tuloslaskelmaan hankintahetken ja varojen käytön jälkeen, jolloin investoinnin hankintahinta kirjataan kuluksi useamman vuoden aikana suunnitelman mukaisina poistoina.

Tilivuoden tulos muodostuu poistojen verran tappiolliseksi, koska varojen käyttö ja investointien poistokirjaukset tapahtuvat ajallisesti eri aikaan ja poistoja vastaan ei ole tuottokirjauksia. Muussa varainkäytössä tuottoja vastaavat kulut on kirjattu tuloslaskelmaan.

2 VAIKUTTAVUUS JA TUOTOKSET

2.1 EDUSKUNNAN ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN VAIKUTTAVUUSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksiköllä on kuusi eduskunnan asettamaa vaikuttavuustavoitetta talousarvion momenteilla 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v) ja 30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), jotka on myös kirjattu ympäristöministeriön, maa- ja metsätalousministeriön ja Metsähallituksen väliseen vuoden 2018 tulossopimukseen. Vaikuttavuustavoitteet ovat myös linjassa ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön strategioiden kanssa.

Vaikuttavuustavoite 1. Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee.

Luonnonhoito- ja ennallistamistoimien todettiin kohdistuneen uhanalaisten luontotyyppien tilan parantamiseen hyvin mm. perinnebiotoopeilla, paahdeympäristöillä, soilla ja pienvesillä. Kustannustehokkaan ja -vaikuttavan ennallistamis- ja luonnonhoitotoimien kohdentamisen tueksi laadittiin Zonation-priorisointityökalun avulla ennallistamisen ja luonnonhoidon analyysi, jota hyödynnettiin PAF-raportin päivittämisessä. Jatkossa tuloksia hyödynnetään sekä toiminnan että hankkeiden suunnittelussa, jolloin luontotyyppien suojelutasoa saadaan parannettua aiempaa

kustannusvaikuttavammin. Soiden suojelutason parantamiseksi aloitettiin yhteistyössä Metsähallitus Metsätalous Oy:n kanssa vesien palauttaminen suojelejoille metsätalousalueiden kunnostusohjelmien yhteydessä. Virtavesien kunnostuksen ja tietojen hallinnan käytännöt koottiin sekä suojelejoita että metsätalousmaita koskeviksi ohjeistukseksi.

Merialueiden luontotyypeistä tuotettiin tietoa, jota tarvitaan mm. kansallisessa merialuesuunnittelussa sekä merialueiden kestävään käyttöön liittyvässä päätöksenteossa. Vedenalaisen ja pinnan yläpuolisen luonnon tarkastelua kokonaisuutena aloitettiin määrätietoisesti edistämään viemällä saaristolintutietoja ULJAS-tietojärjestelmään, josta ne ovat saatavilla mm. merialuesuunnittelun tarpeisiin. Tiedot edistävät myös saariston lintuluodoille kohdennetun pienpe-topyyntin vaikutusten seuranta. Lepakoiden muutoreitti Merenkurkun merialueen yli selvitettiin, ja tietoa voidaan hyödyntää mm. tuulivoimahankkeiden suunnittelussa.

Vaikuttavuustavoite 2. Natura 2000 - ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee.

Natura-alueiden tilan arviointi (NATA) edistyi erittäin hyvin arvioinnin yleisen kehittämisen ja tukityön vahvistumisen sekä arviointiin osallistuvien kokemuksen kertyessä. Metsähallituksen vastuulla olevista Natura-alueiden arvioinneista valmistui vuoden 2018 loppuun mennessä 272 kpl. Yhteensä 95 % kaikista

Metsähallituksen vastuulla olevista Natura-alueista on nyt arvioitu. Myös loput NATA-arvioinneista olivat työn alla. Vuoden 2018 loppuun mennessä yhteensä 1 075 Natura-alueella on hyväksytty NATA-arviointien intensiiviseen toteuttamiseen ei ole ainoastaan parantanut tietoa alueista, vaan on myös ollut arvokas henkilöstön ammattitaitoa kehittänyt prosessi. Natura-alueisiin liittyvä kokonaisvaltainen arviointitieto parantaa tulevaisuudessa alueiden hoito- ja ennallistamistoimenpiteiden vaikuttavuutta sekä eri tavoitteiden yhteensovittamista alueiden käytössä. ULJAS-tietojärjestelmien kautta tieto on myös laajasti käytettävissä koko ympäristöhallinnon toimijoilla, mikä luo edellytyksiä Natura 2000 -verkoston tilan kokonaistarkasteluihin ja hoidon kohdentamiseen.

Luonnonsuojelualueiden perustaminen on edelleen monilta osin kesken, ja valtaosa vielä perustamattomista alueista sisältyy kansallisten luonnonsuojeluohjelmien ohella myös Natura 2000 -verkostoon. Luonnonsuojelualueiden perustamissääädöksissä määritellään alueiden rauhoitusmääräykset, joissa todetaan alueilla sallitut ja kielletyt toimet, ja jotka ovat keskeisessä asemassa alueiden luonto- ja lintudirektiivin mukaisten ja muiden suojelejojen tilan turvaamisessa ja parantamisessa. Vuoden aikana ei perustettu uusia luonnonsuojelualueita, mutta ympäristöministeriön ohjauksessa edistettiin useita säädösvalmisteluhankkeita. Näistä pisimmälle saatiin

vietyä Etelä-Savon (120 kohdetta, 12 000 ha), Uudenmaan (99 kohdetta, 24 000 ha) ja Länsi-Lapin (75 kohdetta, 72 000 ha) hankkeet.

Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tilan parantamiseen ja turvaamiseen vaikutettiin merkittävästi myös edunvalvonnalla. Vuoden aikana Luontopalvelut antoi tai oli valmistelemassa noin 200 edunvalvontaan liittyvää lausuntoa, joista suurin osa liittyi näiden alueverkostojen kohteisiin.

Vaikuttavuustavoite 3. Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvot säilyvät ja tila paranee.

Osallistuttiin Sipilän hallituksen kärkihankkeeseen ”Rakennetun ympäristön ja rakentamisen digitalisatio” (KIRA-digi). Museoviraston kanssa rakennettiin KIRA-digin osahankkeessa Metsähallituksen kulttuuriperinnön tietotuotteille rajapintapalvelu, jota kautta nämä tiedot ovat Museoviraston asiantuntijoiden käytettävissä ja yhdistettävissä Museoviraston ylläpitämään rekisteriin ja avoimeen rajapintapalveluun. Metsähallituksen tietotuotteiden laatumalli on ensimmäinen kulttuuriperintötietojen laatumalli Suomessa. Laatumallin avulla varmistetaan kulttuuriperintötiedon hyvä laatu kohdentamalla PAVE-tietojärjestelmän tiedon korjaukset ja täydennykset suunnitellusti, esimerkiksi oikeusvaikutteisten tietojen tarkistamiseen. Laatumallia voidaan käyttää pohjana myös luontotietotuotteiden laatumallien laatimisessa.

Valtion muiden kiinteistötoimijoiden kanssa neuvoteltiin valtion sisäisistä hallinnansiirroista. Luontopalvelujen osalta merkityksellistä on kulttuurihistoriallisten kohteiden hallinnansiirroissa osoitettujen hoidon ja kunnossapidon voimavarojen riittävyyden varmistaminen. Liikenneviraston kanssa jatkettiin neuvotteluja eräiden merellisten kohteiden siirrosta Metsähallitukselle, mutta niiden osalta jäätin odottamaan liikenne- ja viestintäministeriön alaisten virastojen rakenneratkaisuja. Opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla aloitettiin työryhmätyö, jonka tehtävänä on tehdä esitys sellaisten Museoviraston vastuulla olevien arkeologisten restaurointikohteiden hallinnasta ja hoidosta, jotka sijaitsevat yksityisellä maalla. Nämä linjaukset selkiyttävät kohteiden hoitoa.

Kahdeksan historiakohteen kokonaistuloaikutus paikallistalouteen vuonna 2018 oli 27,2 milj. € ja kokonaistyöllisyysvaikutus oli 245 htv.

Vaikuttavuustavoite 4. Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina, ja metsästys ja kalastus on eettistä ja vastuullista.

Kalavesien hoidossa Metsähallitus edisti useassa eri hankkeessa vaelluskalojen elinkierron turvaamista mm. elinympäristöjä kunnostaen, vaellusesteitä kartoittaen ja poistaen sekä toimintamalleja kehittäen. Samalla parannettiin uhanalaisten pienvesiluontotyyppien tilaa. Lisäksi metsästyslupatuloilla ennallistettiin riekko- ja hanhisoita.

Erävalvontatarkastusten kokonaismäärä väheni 17,5 %. Tämä johtui siitä, että erätarkastajien määrä väheni yllättäen alkuvuodesta yhdellä. Poistuma vaikutti erityisesti Saimaalla tehtyjen tarkastusten määrään, jonka osuus kaikista tarkastuksista on ollut aiemmin yli 20 %. Tavoitettujen asiakkaiden määrä erätarkastajaa kohden oli 786. Rikkeiden osuus tarkastuksista säilyi edellisvuoden tasolla, mikä on tulosta erätarkastajien tekemästä ennalta estävästä työstä.

Vaikuttavuustavoite 5. Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia.

Metsähallituksen myymien metsästys- sekä kalastuslupien määrä kasvoi edellisen vuoden tasosta ja myyntitavoitteet ylitettiin. Myös eräpäivien lukumäärällä mitattuna määrä kasvoi merkittävästi ja tavoitteet ylitettiin. Hyvään metsästyslupamyyntiin vaikuttivat vahvat pienriistakannat ja pitkät metsästysajat. Kalastonhoitomaksuja vastaavasti myytiin kappalemääräisesti edellisvuotta vähemmän ja myyntitavoitteista jäätiiin.

Riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän uudistus aloitettiin. Uusi järjestelmä mahdollistaa entistä tarkemman ja monipuolisemman, ekologiseen ja sosiaaliseen kestävytyteen perustuvan metsästyslupasuunnittelun.

Aineisto metsästys- ja kalastusasiakkaiden eräretkien rahankäytöstä sekä aluetaloudellisten laskelmien pohjana olevat alueelliset toimialakertoimet päivitetiin. Tietojen pohjalta laskettiin eräasiakkaiden tuot-

tama aluetaloudellinen vaikutus, joka oli yhteensä 44,1 miljoonaa euroa. Hyöty kohdentuu erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomen alueiden talouksiin.

Eräluvut.fi-sivuston ja -verkkokaupan käyttäjämäärä kasvoi noin 6 % edellisvuoteen verrattuna. Analytiikan perusteella asiakkaat löysivät ja ohjautuivat verkkopalveluun hyvin. Sosiaalisessa mediassa Eräluvut-tilien seuraajamäärät kasvoivat niin Facebookissa, Instagramissa kuin Twitterissäkin.

Viestintäyhteistyötä tehtiin muun muassa Kalastajan Kanavan kanssa, jonka Kalastajan Radio -podcasteissa vieraili useita Eräpalvelujen työntekijöitä keskustelemassa ajankohtaisista, kalastukseen liittyvistä aiheista. Tavoitteena oli tehdä Metsähallituksen eräviestinnästä entistä avoimempaa ja keskustelempaa. Eränkävynnin hyvinvointivaikutusten korostamista pohdittiin Demola-opiskelijaprojektissa, jossa ideoitiin lähieräkohteiden houkuttelevuutta edistäviä ratkaisumalleja viestinnän näkökulmasta.

Vaikuttavuustavoite 6. Luonnossa virkistäytymisen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

Kansallispuistojen käyntimäärän kasvu jatkui. Sääolosuhteet vaikuttivat selkeästi käyntien jakaantumiseen ja helteisen kesän myötä käyntimäärät kasvoivat esimerkiksi vesistöjä sisältävissä puistoissa. Matkailualueiden markkinoinnin ja tuotekehittelyn panokset näkyivät kysynnässä, ja pohjoisessa erityisesti kesäsesonki vahvistui. Retkeilyalueiden käyntimäärät kasvoivat 11 % ja historiakohteiden 7 %. Muiden suo-

sittujen alueiden ja luontokeskusten käyntimäärät pysyivät vuoden 2017 tasolla. Asiakastytyväisyys on säilynyt korkealla tasolla.

Kansallispuistojen kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus paikallistalouteen oli 211,5 miljoonaa euroa (kasvu 2 % edellisvuodesta) ja kokonaistyöllisyysvaikutus 2 105 henkilötyövuotta. Kaikkien alueiden yhteenlaskettu kokonaistulovaikutus oli 290 miljoonaa euroa (kasvu 12 % edellisvuodesta). Tästä kasvusta kaksi kolmasosaa aiheutuu siitä, että paikallistaloudellisten vaikutusten laskentaan saatiin mukaan uusia alueita. Hyvinvointivaikutusten indeksi ja kävijöiden arvottama koettu terveys- ja hyvinvointihyöty käyntiä kohden kasvoivat hieman edellisvuodesta. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen näkyy kasvavana motiivina luontoilussa.

Palvelujen asiakasturvallisuus nousi keskusteluun Lapinsalmen riippusiltaonnettomuuden jälkeen. Keskustelun seurauksena toteutettiin siltojen valtakunnallinen katselmus ja käsiteltiin kuluttajaturvallisuuden kehittämistarpeita TUKESin kanssa. Tulkintaa täsmennettiin siten, että merkittäviä riskejä sisältävät Metsähallituksen pitkät retkeilyreitit ja reitistöt ovat turvallisuusasiakirjavelvollisia kuluttajapalveluita. Luontopalveluja koskee palveluntuottajana huolellisuusvelvoite. Palveluihin sisältyvien riskien tunnistamista, niiden minimoimista ja niistä informointia sekä asiakkaiden ohjaamista kohteiden turvalliseen käyttöön kehitetään. Tämä edellyttää aluekohtaisten riskikartoitusten ja turvallisuusasiakirjojen tuottamista. Näillä varmistetaan, että asiakasturvallisuuden kan-

nalta keskeisten kohteiden määräaikaistarkastukset ja kunnostusohjelmat ovat ajan tasalla. Riskikartoitusten avulla parannetaan ja kohdennetaan turvallisuutta edistävää asiakasviestintää ja opastusta. Tämä merkitsee mm. luontokeskuksissa ja verkkopalveluissa jaettavan turvallisuusinformaation sekä maastossa olevien ohjeiden yhtenäisyyden varmistamista. Turvallisuusasiakirjoihin kootaan alueittain linkit niihin suunnittelu ja ohjedokumentteihin ja asiakasinformaatioon, joiden ajantasaisuus ja yhdenmukaisuus varmistamalla tuotetaan asiakkaalle turvallisina mahdollinen palvelu.

Keskustelu valtion maiden palvelujen ylläpidon resursseista, palveluiden mitoituksesta ja kohdentamisesta oli vilkasta. Virkistys- ja matkailukäyttöä tukevan palveluvarustuksen vähentäminen ja heikkenevä kunto on aiheuttanut huolta ulkoilujärjestöissä, kunnissa ja matkailuyrityksissä. Väheneviä resursseja on edelleen suunnattu kansallispuistoihin ja muihin kohteisiin, joissa kysyntä on vilkkainta ja jotka palvelevat paitsi kansainvälisiä matkailijoita myös kotimaan matkailijoita ja lähivirkistyjiä. Vähemmällä käytöllä olevien kohteiden ylläpitäjiksi on saatu esimerkiksi aktiivisia kyläyhdistyksiä ja metsästysseuroja.

Hanke- ja erillisrahoituksilla on kyetty parantamaan palveluvarustuksen ja reittien kuntoa erityisesti kansallispuistokohteilla ja eräillä muilla kysynnän painopistealueilla. Valtakunnallisesti keskeinen väline tässä on ollut Matkailu 4.0 -hanke, jonka rahoituksella matkailua hyödyttäviä palveluja on kehitetty myös digitaalisessa ympäristössä tuottamalla mark-

kinointiaineistoja sekä jatkamalla verkkopalvelujen kehittämistä.

Luontoon.fi-verkkopalvelun käyttäjämäärät kasvoivat 6 %. Käyttäjämäärien kasvun ansiosta tavoitetaan uusia kohderyhmiä, parannetaan tietoisuutta Metsähallituksen hoidossa olevista luontokohteista ja palveluista sekä parannetaan luonnonsuojelumyönteisen asenneilmaston kehittämistä. Kasvuun vaikutti Luontoon.fi-verkkopalvelun kehittäminen, sillä uusi palvelu on helppokäyttöisempi sekä teknisesti, silmäiltävyydeltään että saavutettavuudeltaan. Luontopalvelujen Instagram-tilin seuraajamäärä kasvoi peräti 57 % yli 50 000 seuraajaan, mikä tekee siitä yhden merkittävimmistä luontoon liittyvistä Instagram-tilistä. Tällä on merkitystä erityisesti nuorten kohdeyleisöjen kiinnostuksen herättämisessä luonnossa liikkumiseen. Metsähallitus osallistui merkittävästi YLE:n Mennään metsään -kampanjaan, mikä toi kansallispuistot ja luonnossa liikkumisen YLE:n eri kanaville ja sitä kautta laajasti kansalaisten tietoisuuteen. Tärkeä etappi saavutettiin Metsähallituksen koordinoimassa Suomen luonnon päivässä, kun Helsingin yliopiston almanakkatoimisto päätti, että Suomen luonnon päivä on vakiintunut liputuspäivä.

2.2 TULOSTEN ANALYSOINTI MITTAREITTAIN

Seuraavassa on arvio vaikuttavuus-, suorite- ja laatumittareittain siitä, miten vaikuttavuustavoitteittain vuodelle 2018 asetetut tulostavoitteet on saavutettu. Arvioinnissa on käytetty valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa ja alla olevaa värikoodistoa.

Taulukon alla on analyysi ainoastaan niiden mittarien osalta, jos Netra-asteikon arvo on 1–3.

1 = Tavoitteesta on luovuttu **2** = Tavoite ei ole toteutunut **3** = Tavoite on toteutunut osittain **4** = Tavoite on saavutettu **5** = Tavoite on ylitetty

Mittaritietojen tarkemmat kuvaukset: www.metsa.fi/luontopalvelujen-mittarit

MITTARI	TOTEUTUS 2015	TOTEUTUS 2016	TOTEUTUS 2017	TAVOITE 2018*	TOTEUTUS 2018	VAIKUTTAVUUS (V) SUORITE (S) LAATU (L)	NETRA 1-5 2018
Vaikuttavuustavoite 1. Lajien ja luontotyyppien suojelutason paraneen tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä							
Luontodirektiivin liitteen II lajien suojelutilan indeksi, (suotuisalla tasolla olevien osatekijöiden osuus, 51 lajia), %	Väli vuosi	Väli vuosi	Väli vuosi	52,8	Väli vuosi	V	Väli vuosi
Natura 2000 maaluontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden indeksi, asteikko 1–5	3,9	3,9	3,89	3,93	3,9	V, L	3
Ennallistaminen ja luonnonhoito, ha	5 670	5 738	5 746	5 560	6 219	S	5
Lajiesiintymätarkastukset, kpl	2 755	8 536	6 409	9 500	14 349	S	5
Lajitiedon ajantasaisen tiedon osuus, %	93,3	87,9	92,8	95,6	92,3	L	3

Natura 2000 -maaluontotyyppien edustavuuden ja luonnontilaisuuden indeksiarvo nousi viime vuodesta, mutta tavoitetta ei kuitenkaan saavutettu. Luontotyyppien tilaa parantavaa ennallistamista ja luonnonhoitoa tehtiin laajalti etenkin hankkeissa, mutta kuitenkin riittämättömästi, jotta se olisi vaikuttanut indeksiarvoon. Lisäksi luontotyyppi-tietojen päivitys kohdistettiin ympäristöministeriön tulosohjauksen mukaisesti luontodirektiivin raportointia varten tiettyjen Natura-alueiden luonnonmetsien, silikaattikallioiden, lehtojen ja lettojen sekä Metsähallitus Metsätalous Oy:n käytössä olevien Natura-alueiden tietojen päivitykseen SAKT:ssa, eikä resursseja riittänyt indeksiarvoon vaikuttavien tietojen päivitysrästeihin. Lajitiedon ajantasaisen tiedon osuus on edelleen varsin hyvä, vaikka tulostavoitetta ei saavutettu. Lajitiedon laadun ja käytettävyyden parantamisessa keskityttiin erillisissä tietokannoissa olevan lajitiedon vientiin Lajitietojärjestelmään vanhan lajitiedon ajantasaistamisen sijasta. Voimavaroja kohdennettiin myös lajien uhanalaisuuden arviointityöhön sekä direktiiviraportoinnin edistämiseen.

Vaikuttavuustavoite 2. Natura 2000- ja luonnonsojelualueverkoston tila paraneen kustannusvaikuttavien toimien

Nata arviointien kattavuus, %	11	39	71	91	95	V	5
-------------------------------	----	----	----	----	----	---	----------

Vaikuttavuustavoite 3. Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy

Hyvässä ja keskinkertaisessa kunnossa olevien kohteiden osuus strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden kuntojakaumasta, %	71	76	80	80	80	V	4
Laadittujen huoltokirjojen lukumäärä strategisen kulttuurivarallisuuden kohteilla, kpl	-	10	10	10	2	S	2

Tavoitetta laadittujen huoltokirjojen lukumäärästä strategisen kulttuurivarallisuuden kohteilla ei saavutettu, koska kulttuuriperinnön asiantuntijoiden voimavarat kohdennettiin muiden vuositavoitteiden saavuttamiseen. Kulttuuriperintökohteiden huoltokirjamallia tarkastellaan vuonna 2019 ja tavoitteena on hyödyntää nykyistä enemmän tietojärjestelmiä.

Vaikuttavuustavoite 4. Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina ja metsästys ja kalastus on eettistä ja vastuullista

Erävalvonnassa todettujen laillisuus- ja luvallisuusrikkien osuus tarkastuksista, %	11,3	10,1	9,8	9,5	9,8	V	3
Erävalvontatapahtumien määrä, kpl	10 287	11 278	10 791	11 000	8 650	S	2

Laillisuus- ja luvallisuusrikkien määrä noudattelee pidemmän aikavälin keskiarvoa (2013–2017 9,7 %). Erävalvontatapahtumien määrä väheni, koska erätarkastajien määrä väheni alkuvuodesta yllättäen yhdellä ja uusi erätarkastaja saatiin rekrytoitua vasta loppuvuodesta.

MITTARI	TOTEUTUS 2015	TOTEUTUS 2016	TOTEUTUS 2017	TAVOITE 2018*	TOTEUTUS 2018	VAIKUTTAVUUS (V) SUORITE (S) LAATU (L)	NETRA 1-5 2018
Vaikuttavuustavoite 5. Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia							
Metsästys ja kalastusasiakkaiden eräpäivien lukumäärä (pienriista ja virkistyskalastus), kpl	350 000	370 000	405 000	360 000	465 657	V	5
Myytyjen lupien määrä, yhteensä kpl	125 184	138 518	136 702	135 000	153 032	S	5
Metsästysluvat, kpl	56 489	56 659	53 962	60 000	65 149	S	5
Kalastusluvut, kpl	68 695	81 859	82 740	85 000	87 883	S	5
Valtion kalastonhoitomaksu, vuosiluvan maksajien lkm	60 485	205 170	192 360	225 000	174 342	S	2

Kalastonhoitomaksujen vuosiluvan maksajien lukumäärä jäi huomattavasti alhaisemmaksi tavoitteeseen nähden. Maksujen hintaa korotettiin vuoden alussa, joka mahdollisesti heijastui erityisesti vuosimaksujen määrää alentaen ja kalastajat hankkivat aiempaa enemmän lyhytaikaisia maksuja. Tehtiin aktiivista maksujen markkinointia ja viestintää läpi vuoden ja julkaistiin mm. Suomu-lehden kalastonhoitomaksun vuosimaksun maksaneille. Vuoden 2018 loppupuolelle aloitettiin selvitys myös uusien myyntikanavien mukaan saamiseksi maksujen myynnin edistämiseksi. Selvitys jatkuu vuoden 2019 aikana.

Vaikuttavuustavoite 6. Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden, historia- ja muiden suosittujen kohteiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset, milj. €	191	232	258	240	290	V	5
Eräasiakkaiden rahankäytön aluetaloudelliset kokonaistulovaikutukset, milj.€	39,3	40,6	42,7	43	44,1	V	5
Käyntimäärät: kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, luontokeskukset, historia-kohteet, muut suositut kohteet, milj. kpl	5,3	5,7	5,95	6,05	6,06	S	4
Käyttäjät: Luontoon.fi, Eräluvut.fi ja Suurpedot.fi, milj. kpl	1,99	2,7	3,01	2,95	3,25	S	5
Käynnit: Retkikartta.fi, milj. kpl	3,2	3,69	4,03	4	3,9	S	4

Vaikuttavuustavoite 5. Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia, sekä Vaikuttavuustavoite 6. Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastytyväisyys, asteikko 1–5	4,04	4,09	4,08	4,09	4,14	L	5
Yhteistyökumppaneiden antama palaute Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen toiminnasta (erittäin ja melko tyytyväisten osuus), %	Väli vuosi	79	Väli vuosi	75	72	L	3

Yhteistyökumppaneiden antama palaute oli edelleen korkealla tasolla, vaikka tulostavoitetta ei saavutettu. Kriittisimminkin yhteistyöhön suhtautuivat matkailun parissa työskentelevät kumppanit. Nämä toivovat enemmän säännöllisyyttä, pysyvyyttä ja resursseja yhteistyöhön. Päätöksentekoa pidettiin matkailuelinkeinon kannalta ajoittain hitaana. Myös palvelujen karsiminen huolestutti yrittäjiä. Negatiivisia reaktioita aiheuttivat myös tilanteet, joissa suojelualueille sopimattomia aktiviteetteja ei voitu toteuttaa. Keskeisinä korjaavina toimenpiteinä uudistetaan ja kehitetään matkailuyhteistyön menetelmiä ja käytäntöjä selkiyttämällä sopimuksellisuuden, luvanvaraisuuden sekä maksujen perusteita. Lisäksi ajantasaistetaan matkailun työkaluja, suunnittelun ohjeistusta ja yhteistyön tukea sekä kehitetään palautejärjestelmää ja henkilöstön matkailuosaamista.

2.3 YDINTOIMINTOJA TUKEVA TOIMINTA

2.3.1 KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETTAMAT KANSAINVÄLISTÄ TOIMINTAA KOSKEVAT TAVOITTEET

TAVOITE 2018	TOTEUTUS 2018
Metsähallitus vastaa Suomen ja Viron luonnonsuojeluyhteistyön järjestämisestä vuonna 1991 ympäristöministeriöiden välillä allekirjoitetun yhteistyösopimuksen puitteissa sekä Metsähallituksen Luontopalvelujen ja Latvian luonnonsuojeluviraston välillä 2010 sovitun yhteistyösopimuksen toteuttamisesta.	Suomen ja Viron luonnonsuojeluyöryhmän käytännön aiheena olivat LIFE-hankkeiden ideointi, lajien suojelu, asiakastietojärjestelmä, suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelun työkalut. Latvian luonnonsuojeluviraston kanssa toteutettiin Junior Ranger-toimintaa ja luontokasvatusta sekä paneuduttiin ennallistamispolttoihin suojelualueilla.
Metsähallitus osallistuu Ramsarin kosteikkosopimuksen kansalliseen toimeenpanoon ja kansainväliseen yhteistyöhön.	Sopimuksen kansallisessa toimeenpanossa päivitettiin Suomen Ramsar-alueiden tietoja Ramsar-tietokantaan yhdessä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Liminganlahden kosteikkokeskuksessa sai kosteikkoaiheista luontokasvatusta noin 8 300 lasta ja nuorta. Lisäksi osallistuttiin Ramsarin osapuolikokoukseen Dubaissa.
Boreaalisen vyöhykkeen Natura-prosessin jatkohankkeessa ”Natura 2000 -sisävesien ja niiden valuma-alueiden ennallistaminen” Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa asiantuntija-tapaamisen ja retkeilyn järjestämisestä.	Natura 2000 biogeograafisen prosessin puitteissa järjestettiin jokien valuma-alueiden kunnostustoimia ja yhteistyöverkostoja koskeva retkeily, osallistuttiin perinnebiotooppien hoidon seminaariin sekä työstettiin kustannusvaikuttavuutta lisäävää Low Hanging Fruits -mallia Natura-luontotyypin suojelutilan parantamiseksi.
Ramsarin NorBalWet-verkoston koordinaatio 2018–2019.	NorBalWet-verkoston jäsenet kokoontuivat kaksi kertaa muiden Ramsar-kokousten yhteydessä tulevan toiminnan suunnittelua ja yhteisten hankemahdollisuuksien luotaamista varten.
Euroopan vihreän vyöhykkeen toimintaohjelman toimeenpano 2018–2019.	Valmisteltiin European Green Belt Transconnect LIFE -hanketta yhdessä Fennoskandian, Baltian, Keski-Euroopan ja Balkanin alueiden vihreän vyöhykkeen edustajien kanssa. Hanke eteni toiselle kierrokselle, mutta lopullista hakemusta ei jätetty, koska valmisteluaineistoja ei saatu ajoissa ja osa kohdealueista jouduttiin jättämään pois. Valmistelu toi joka tapauksessa uusia kontakteja ja verkostoja ennen kaikkea Keski-Euroopasta sekä Balkanilta.

2.3.2 KEHITTÄMINEN

Käynnissä oli yhteensä 144 projektia ja niiden osuus kokonaisvarainkäytöstä oli 24 % (15,3 miljoonaa euroa). EU-rahoitusosuus pysyi samalla tasolla edellisen vuoden kanssa, vaikka projektien määrä kasvoi kahdellakymmenellä. Toiminnan strategialähtöisyys-

den, tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi tu-
levaisuudessa pyritään yksittäisten pienten projektien sijaan rakentamaan aiempaa suurempia projektikonaisuuksia. On myös huomattava, että LIFE-rahoituksen määrä kasvaa EU-tasolla seuraavalla rahoituskautella 60 %. Tulevaisuudessa onkin pidettävä

huolta, että kansallisen omarahoituksen puute, joka koostuu pääasiassa valtion budjettirahoituksesta, ei muodostu EU-rahoituksen saamisen esteeksi.

Metsähallituksen Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen kehittämisohjelman 2017–2020 toimeenpanoa jatkettiin. Kehittämisohjelman yhtenä keskeisenä toteutustoimenpiteenä oli projektitoiminnan kehittäminen. Aalto-yliopiston kaupparakennuksen opiskelijoiden toteuttaman selvityksen perusteella todettiin parannettavaa useilla eri osa-alueilla. Kehitysehdotuksena opiskelijat esittivät mm. projektien selkeämpää kytkymistä strategiaan ja parempaa projektien tuen organisoitua. Projektitoiminnan kehitystyötä jatketaan vuonna 2019.

2.3.3 VIESTINTÄ JA VERKKOPALVELUT

Luontoon.fi-verkkopalvelun mittavaa uudistusta tehtiin koko vuoden ajan. Lähtökohtana olivat vuoden 2017 lopulla tehdyn laajan käyttäjäkyselyn tulokset sekä matkailusektorin tarpeet. Uusi palvelu julkaistiin joulukuussa, ja sen sisällön uudistus jatkuu vielä vuonna 2019. Uusi palvelu on helppokäyttöisempi

sekä teknisesti, silmällävyydeltään että saavutettavuudeltaan. Sisältöuudistuksessa painotetaan luontotietoutta sekä osioita, jotka palvelevat sekä kotimaisia että kansainvälisiä asiakkaita (mm. aktiviteetit, luonnon hyvinvointivaikutukset, yrittäjien tapahtumat).

Yksi painopisteistä oli luonnon ja kulttuuriperinnön suojelun viestinnän kehittäminen. Tavoitteena oli toisaalta lisätä Metsähallituksen luonnonsuojelutyön vaikuttavuusviestintää esimerkiksi päättäjille ja toisaalta lisätä innostavaa luontotietoa kansalaisille. LIFE-luonnonsuojeluhankkeiden työstä ja tuloksista viestittiin aktiivisesti. Viestintää tehtiin sekä valtakunnallisesti että paikallisesti myös luontokohteiden palvelujen karsimisesta. Tavoitteena oli lisätä ymmärrystä siitä, miten palveluja kohdistetaan käyttäjälähtöisesti sekä varmistaa asiakasturvallisuus.

Eräluvut.fi-palvelun visuaalisen ilmeen päivittäminen eteni etenkin syksyllä. Uuden ilmeen tavoitteena oli olla paitsi Eräluvut-brändiohjeen mukainen, myös tehdä palvelusta visuaalisin keinoin entistä saavutettavampi ja selkeämpi. Uudistus valmistuu alku-

vuodesta 2019. Lisäksi Retkikartta.fi-karttapalvelun uudistusprojektin yhteydessä laadittiin suunnitelma myös Eräluvut.fi:n karttaupotteiden uudistamiseksi. Asiakasviestintään panostettiin muun muassa kohdentamalla uutiskirjeviestintää entistä tarkemmin. Käyttäjälähtöisyyteen paneuduttiin keväällä Demola-opiskelijaprojektissa, jossa pohdittiin erilaisia mahdollisuuksia markkinoida vähäisemmällä käytöllä olevia lähieräkohteita nykyisille ja potentiaalisille asiakkaille.

2.3.4 HALLINTO

Julkisten hallintotehtävien uudistettu toimintatapa-malli osana toiminnan tehostamista käynnistettiin vuoden 2018 alussa. Osana muutokseen liittyvää päätöksentekoa todettiin, että toiminnassa onnistumista arvioidaan vuoden 2019 keväällä. Saadun palautteen perusteella Luontopalvelujen kenttätiimin toiminta selvitettiin kuitenkin nopeutetusti syksyllä 2018. Selvityksen pohjalta kenttätiimin rakenteeseen tehtiin tarvittavat korjaustoimet.

EUROOPAN UNIONIN OHJELMIEN KAUTTA RAHOITETTUJEN PROJEKTIEJEN MÄÄRÄ JA EU-RAHOITUSOSUUKSET VUOSINA 2015–2018

RAHOITUSLÄHTEEN NIMI	2015		2016		2017		2018	
	KPL	EUROA	KPL	EUROA	KPL	EUROA	KPL	EUROA
Euroopan aluekehitysrahasto, EAKR	8	272 000	9	408 000	6	383 551	7	479 164
Euroopan meri- ja kalatalousrahasto, EMKTR	1	5 000	-	-	1	6 782	3	126 164
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, EMR	5	155 000	18	1 199 000	20	1 442 423	26	835 877
EU:n ulkorajayhteistyöohjelma, ENI	2	125 000	-	-	-	-	3	14 358
Euroopan sosiaalirahasto, ESR	3	52 000	-	-	1	58 431	3	69 085
Rajat ylittävän yhteistyön ohjelmat, INTERREG	3	28 000	4	171 000	11	1 015 634	16	991 147
LIFE+ rahoitusohjelma, LIFE	7	1 840 000	8	2 374 000	8	1 244 141	8	1 650 194
Muu EU-rahoitus (Twinning, Erasmus)	-	-	-	-	1	35 441	2	163 183
YHTEENSÄ	33	2 477 000	39	4 152 000	48	4 186 404	68	4 329 171

Julkisten hallintotehtävien johtoryhmä aloitti toimintansa. Tämä selkeytti johtamista Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen yhteisten asioiden käsittelyssä. Lisäksi Metsähallituksen yhteisten prosessien kehittäminen saatiin rakenteellisesti päätökseen. Prosessin alkaessa luotiin päätöksentekomalli, jolla varmistettiin julkisten hallintotehtävien riippumattomuus. Osana kehittämistä julkisten hallintotehtävien talouden henkilöt siirtyivät tukiprosessina konsernitalouteen.

2.3.5 METSÄPUIDEN SIEMENHUOLTO

Pohjois-Suomen siemenen varmuusvarastosta myytiin siementä 1 286 kg. Myyntituloa kertyi 672 000 euroa. Varastosta poistettiin 2 190 kg alentuneen itävyyden vuoksi myyntikelvotonta kuusen siementä. Suotuisan kesän ansiosta Pohjois-Suomeen kypsyi laadultaan erinomainen männyn siemensato, jonka seurauksena käynnistettiin männyn siemenkeräys kattavasti Pohjois-Suomen alueella. Keräys tuotti 87 561 litraa käpyä. Kävyt karistetaan vuoden 2019 puolella. Määrästä saadaan siementä yli 500 kg. Keräystä on tarkoitus jatkaa kevättalvella 2019.

2.3.6 YMPÄRISTÖJÄRJESTELMÄ

Metsähallituksessa on käytössä SFS-EN ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä. Inspecta Sertifiointi Oy:n toteuttama ulkoinen arviointi järjestettiin Lounais-Suomen alueella kohdistuen Luontopalvelujen toimintaan. Keskeisiä teemoja olivat tietojärjestelmät sekä ennallistaminen ja perinnebiotooppien hoito. Arvioinnin kohteena oli myös Eräpalvelut teemalla: yhteistoiminta porotalouden kanssa. Arvioinneista ei tullut poikkeamia.

Kuva: Jari Salonen

JOHDON
KATSAUS

VAIKUTTAVUUS
JA TUOTOKSET

TOIMINNALLINEN
TEHOKKUUS

HENKISTEN VOIMAVAROJEN
HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

TILINPÄÄTÖS-
ANALYYSI

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT
JA LIITETIEDOT

LIITTEET

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS
JA TILINTARKASTUSMERKINTÄ

3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Metsähallituksen Julkiset hallintotehtävät yksikön erillisen kirjanpidon kokonaismenoja kuvaavat taulukot on laadittu varainkäyttöön perustuen, mukaan lukien pysyvien vastaavien lisäykset ja vähennykset ilman poistoja ja hallinnansiirtoja sekä vaihtuvien vastaavien varastonmuutosta.

3.1 TALOUDELLISUUS

Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien yksikön (myöhemmin JHT) ohjaavien ministeriöiden, ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 ja maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50, valtion talousarviosta strategisen tulossopimuksen ja sen vuosiliitteen tavoitteiden toteuttamiseksi saatu kolmivuotinen toimintameno-siirtomääräraha oli yhteensä 42,93 miljoonaa euroa (35,17 miljoonaa euroa vuonna 2017). Lisäksi määrärahoja kasvatti edelliseltä vuodelta siirtyvät määrärahat 1,58 miljoonaa euroa.

Toimintavuoden aikana toimintamenoäärärahää käytettiin 40,1 miljoonaa euroa (vuonna 2017 39,3 miljoonaa euroa). Määrärahalla katettiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti 64 % toimintavuoden kokonaismenoista (vuonna 2017 64 %). Kumulatiivinen käyttämättä jäänyt osuus siirtomäärärahoista kirja-

taan taseen saatuihin ennakkoihin. Tarkempi erittely seuraavalle vuodelle siirtävistä eristä on tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa kohdassa 6.4.4. Tulossopimukseen kirjattujen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää myös aktiivista rahoituksen hankkimista muista rahoituskanavista.

Kokonaismenot olivat vuonna 2018 yhteensä 63,1 miljoonaa euroa (61,4 miljoonaa euroa vuonna 2017). Kokonaisvarainkäyttö kasvoi edellisvuoteen nähden 1,7 miljoonaa euroa eli 3 %. Kokonaisvarainkäytössä menot kasvavat niitä vastaan saatujen tulojen kasvassa. Kokonaisvarainkäyttö kasvoi kaikilla osa-alueilla niin maksullisessa toiminnassa, hankerahoituksessa sekä valtion talousarviosta saaduissa määrärahoissa.

Menolajeittain suurin menojen kasvu oli palkkausmenoissa 2,8 miljoonaa euroa. Palkkausmenojen kasvu aiheutui pääosin TES korotuksista 0,5 miljoonaa euroa sekä vuonna 2018 maksetusta vuoden 2017 tulospalkkioista sekä vuodelle 2018 jaksotetusta tulospalkkiosta 1,8 miljoonaa euroa.

Menolajeittain suurin yksittäinen menojen alenema on ympäristöministeriön rahoituksella toteutetun kiinteistönmuodostushankkeeseen liittyvien toimitusmaksujen aleneminen 1,3 miljoonaa euroa. Vastaavasti rakennus ja rakennelma investointeja on

tehty 1,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Tämä kuvaa mm. kohdennetun hankerahoituksen muutosta rakentamisesta luonnonsuojellisiin toimenpiteisiin.

Hankerahoituksen saanti perustuu vahvasti kansainvälisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin kumppanuuksiin. Metsähallituksen JHT:lle tulevat rahoituspäätökset tehdään usein maakunnallisella tasolla ja hankkeet toteuttavat sekä paikallisia, varsinkin maakuntaohjelmissa asetettuja päämääriä, että JHT:lle tulossopimuksessa annettuja tavoitteita. Hankkeet integroivat JHT:n toimintaympäristöönsä ja niillä on myös merkittävä työllistävä ja paikallistaloutta aktivoiva vaikutus. EU-hankerahoituksen osuus toimintavuoden kokonaisrahoituksesta pysyi samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Merkittävintä hankerahoituksen kasvu oli EU-LIFE rahoituksen osalta (0,4 miljoonaa euroa).

Toimintavuoden henkilötyövuodet olivat 522, vastaavien brutto-henkilötyövuosien oltua 530 vuonna 2017 (ks. luku 4.1 Henkilöstön määrän kehitys sekä liitetiedot 6.4.3).

Määrärahojen käyttöä on käsitelty tarkemmin luvussa 5.1 ja 5.2.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN MOMENTILTA 35.10.52 VUONNA 2018 SAADUN KOLMIVUOTISEN SIIRTOMÄÄRÄRAHAN KOHDENTUMINEN

YM MOMENTTI 35.10.52	MILJ. EUROA
Talousarvio 2018	28,556
Matkailu 4.0 -hanke (siirto momentilta 32.50.41)	1,700
Kansallispuistojen ja eräiden virkistyskohteiden palveluvarustuksen parantaminen	0,650
Eduskunnan jakovara	0,900
Kiinteistönmuodostus hankkeen laskutuksen siirto v. 2016	1,500
	33,306
LTA I palkkojen tarkistus	0,204
LTA I Siida Saamelaismuseo ja Ylä-Lapin luontokeskus Siidan perusnäyttelyiden uudistamisesta ja uusien tilojen laitteista sekä kalusteista	0,300
LTA II Lisäys on siirtoa momentilta 35.20.55, mistä 770 000 euroa aiheutuu asiakaspalvelun parantamisesta ja korjausvelan vähentämisestä, 880 000 euroa hallinnon ja talouden tietojärjestelmien uusimisesta ja 800 000 euroa Metsähallituksen digitalisaatiohankkeista.	2,450
YM momentti 35.10.52 yhteensä	36,260

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN MOMENTILTA 30.64.50 VUONNA 2018 SAADUN KOLMIVUOTISEN SIIRTOMÄÄRÄRAHAN KOHDENTUMINEN

MMM MOMENTTI 30.64.50	MILJ. EUROA
Talousarvio 2018	5,514
Luontopalveluiden kävijäseurannan digitalisaatiohankke (siirto momentilta 30.01.23)	0,170
Matkailu 4.0 -hanke: luontomatkojen edellytysten vahvistaminen (siirto momentilta 32.50.41)	0,770
	6,454
Pohjois-Suomen siemenhuolto, käpykeräys	0,181
LTA I, palkkojen tarkistus	0,040
MMM momentti 30.64.50 yhteensä	6,675

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT YKSIKÖN TOIMINNAN KOKONAISMENOJEN JAKAUTUMIN RAHOITUSLÄHTEITTÄIN VUOSINA 2017-2018

KOKONAISMENOT RAHOITUSLÄHTEITTÄIN 1000 €	2018 YHTEENSÄ	2017 YHTEENSÄ	MUUTOS, €	MUUTOS, %
Maksullisen toiminnan menot	11 692	11 341	350	3 %
MMM mom 30.64.50	7 199	6 968	232	2 %
YM mom 35.10.52	34 021	33 751	271	2 %
YM, meriensuojelu mom 35.10.22	701	104	598	5 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen mom 35.10.63	435	230	205	2 %
EU:n rahoitus	4 329	4 187	143	2 %
OM, avolaitostyöt	934	826	108	1 %
TEM, työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	311	469	-158	-1 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	3 539	3 563	-24	0 %
YHTEENSÄ	63 160	61 438	1 723	3 %
Menot pl. Maanhankintainvestoinnit	62 726	61 208	1 517	2 %

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT YKSIKÖN TOIMINNAN MENOJEN JAKAUTUMIN MENOLAJEITTAIN VUOSINA 2017-2018

KOKONAISMENOT MENOLAJEITTAIN 1000 €	2018 YHTEENSÄ	2017 YHTEENSÄ	MUUTOS, €	MUUTOS, %
Aineet ja tarvikkeet	3 524	3 224	299	9 %
Palkkausmenot	27 974	25 080	2 893	12 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	3 123	3 216	-93	-3 %
ICT-kulut	2 659	2 718	-59	-2 %
Vuokrat ja muut toimitilamenot	4 593	6 432	-1 839	-29 %
Ajoneuvo- sekä muut kone- ja laitemenot	2 369	2 218	151	7 %
Ulkopuoliset palvelut	5 174	4 481	692	15 %
Muut palvelujen ostot	1 552	1 346	206	15 %
Muut kulut	10 625	9 864	761	8 %
Muut investoinnit	1 232	2 650	-1 418	-54 %
Maanhankintainvestoinnit	336	208	129	62 %
YHTEENSÄ	63 160	61 438	1 723	3 %
Menot pl. Maanhankintainvestoinnit	62 824	61 230	1 594	3 %

Seuraavassa taulukossa on esitetty tulossopimukseen ja sen liitteeseen perustuvan rahoituksen sekä muiden rahoituslähteiden jakautuminen tehtävittäin ja rahoituslähteittäin. Yhteisiin menoihin on sisällytetty mm. hallinto- ja kansainvälisten tehtävien menoja. Eräasiat kattavat Eräpalvelut -vastualueen rahoituk-

sen ja toiminnan menot. Eräpalvelujen muut rahoituslähteet ovat pääosin maksullisen toiminnan tuloja 5,5 miljoonaa euroa. Luontopalvelujen muissa rahoituslähteissä maksullisen toiminnan tulojen osuus on 40 % eli 5,9 miljoonaa euroa.

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT YKSIKÖN BRUTTOMENOT VUOSINA 2017-2018 TEHTÄVITTÄIN JA RAHOITUSLÄHTEITTÄIN

RAHOITUSLÄHTEET JA TEHTÄVÄT 1000 €	MMM MOM 30.64.50	YM MOM 35.10.52 ML.MERIENSUOJELU	MUUT RAHOITUSLÄHTEET	MENOT YHTEENSÄ 2018	MENOT YHTEENSÄ 2017	MUUTOS, €	MUUTOS, %
Yhteiset menot	358	2 817	989	4 165	3 515	650	18 %
Luonnon ja kulttuuriperinnön suojelu	19	7 528	4 168	11 715	11 425	290	3 %
Luonnon virkistys- ja matkailukäyttö	4 664	19 245	9 152	33 062	30 692	2 371	8 %
Alueiden hallinta	128	4 430	705	5 264	7 121	-1 857	-26 %
Eräasiat	1 663	0	6 925	8 588	8 470	118	1 %
Siemenhuolto	366	0	0	366	215	151	70 %
Menot yhteensä 2018	7 199	34 021	21 940	63 160	61 438	1 723	3 %
Menot yhteensä 2017	6 968	33 854	20 616				
Muutos, €	232	167	1 324				
Muutos, %	3 %	0 %	6 %				

Alla olevassa taulukossa on laskelma Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien maa- ja metsätalousministeriön kolmivuotisen siirtomäärärahan (momentti 30.64.50) kumulatiivisesta käytöstä tehtävittäin.

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT YKSIKÖN TOIMINNAN MENOJEN JAKAUTUMIN MENOLAJEITTAIN VUOSINA 2017-2018

MMM MÄÄRÄRAHAN (MOM 30.64.50) KÄYTTÖ TEHTÄVITTÄIN 1000 €	MÄÄRÄ- RAHA 2018	VUODELTA 2017 SIIRTUNYT	BRUTTOTULOT 2018	KÄYTETTÄVISSÄ YHT. 2018	BRUTTOMENOT 2018	SIIRTYY VUODELLE 2019
1. Yhteiset menot				576	358	
2. Valtion retkeilyalueet, erämaa-alueet, virkistysmetsät, muut virkistysalueet, muu reittiverkosto				5178	4 812	
3. Erävalvonta	6 675	354	8	1314	1 401	524
4. Riistataloudelliset hankkeet				0	0	
5. Kalataloudelliset hankkeet				235	234	
6. Iijoen ja Hossajoen uittovelvoitteen hoito				24	29	
7. Pohjois-Suomen siemenhuolto			686	396	366	
YHTEENSÄ	6 675	354	694	7 723	7 199	524

3.2 TUOTTAVUUS

Valtioneuvoston antamissa Metsähallituksen omistajapoliittisissa linjauksissa on Julkisten hallintotehtävien yksikön toimintaa koskeva tavoite: Luontopalvelut (Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät) parantaa tuottavuutta ja lisää toiminnan vaikuttavuutta. Kokonaistuottavuuden kehityksen tavoitteet on sisällytetty uudistettuun tulossopimukseen. Tulossopimus ja vuotuinen tulosohjaus kokonaisuudessaan asettavat välillisesti kustannustehokkuutta edistäviä tavoitteita, koska niissä asetetaan vaikuttavuus-, suorite- ja laatutavoitteita sekä määritetään resurssit, joilla tavoitteet tulee saavuttaa (VTV 1/2018).

Tuottavuutta arvioidaan Tilastokeskuksen kehittämällä kokonaistuottavuuden panos-tuotos-menetelmällä, jossa tuottavuus lasketaan tuotos- ja kustannusindeksin avulla käyttäen parivuosi-laskentamallia. Suhdeluku 100 ilmaisee, että panokset, tuotokset ja tuottavuus ovat toteutuneet edellisen vuoden tasolla.

Tuotosindeksi lasketaan suoritteiden lukumäärien ja kustannusosuuksien muutoksen avulla. Toiminnan tuottavuuden eli työn tuottavuuden käytetyt suoritteet on ryhmitelty ydinprosesseittain ja ryhmien sisällä suoritteita on tarkennettu. Toimintokohtaiset kustannusosuudet on laskettu sisäisen kustannuslaskennan avulla.

Kustannusindeksin laskennassa kustannukset jaettiin palkka-, poisto- ja muihin kustannuksiin. Toimintavuoden kuluja ei deflatoitu Tilastokeskuksen julkaiseman menoindeksin puuttuessa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto teki vuonna 2017 tarkastussuunnitelmaansa sisältyneen Metsähallituksen toiminta valtion maa- ja vesiomaisuuden hallinnassa -tarkastuksen 1/2018 (www.vtv.fi/files/5982/1_2018_Metsahallituksen_toiminta_valtion_maa-ja-vesiomaisuuden_hallinnassa.pdf sivut 9, 41-44). Tarkastuksen perusteella Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksiköllä on hyvät edellytykset julkisten hallintotehtävien kustannustehokkuuteen. Julkisten hallintotehtävien kustannustehokkuutta on pyritty edistämään monin tavoin. Tuottavuutta parantavana tavoitteena on ollut myös hakea budjettirahoitusta täydentävää hankerahoitusta. Vuosittain vaihtuvat ulkoisen rahoituksen volyymit muokkaavat niin tavoitteita, suoritteita kuin resurssijakin. Kustannustehokkuutta ohjataan ja sen kehitystä seurataan. Kannanottona VTV toteaa raportissaan, että johtopäätöksiä kustannustehokkuuden kehityksestä ei kokonaistuottavuusindeksiä arvioimalla voi tehdä, sillä toimintavuodet julkisten hallintotehtävien hoidossa eroavat toisistaan merkittävästi. Määrällisten suoritteiden kustannustehokkuus on riippuvaista myös ulkoisista tekijöistä, jolloin kustannustehokkuus muuttuu ilman panostuksessa tapah-

tuvaa muutosta. Huomio tulisi kiinnittää tällöin toiminnan vaikuttavuuteen. Kokonaistuottavuusindeksin korvaavaa mittaria ei kuitenkaan ole.

Vuoden 2019 aikana aloitetaan toimet tuottavuuden laskennassa käytettävän mittarin kehittämiseksi osana ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalous-

ministeriön kanssa käynnistettävää laajempaa mittarikehitystyötä. Kehittämistyössä huomioidaan VTV:n raportissa (2017) esiin tuotuja havaintoja.

Parivuosivertailussa kokonaistuottavuuden arvo jäi alle sadan. Tämä aiheutui kokonaispanoksen eli kulu- kasvuista 5,02 %:lla, kun samaan aikaan tulokset

kasvoivat 4,54 %. Työn tuottavuuden nousuun vuosina 2017–2018 vaikutti tuotosten eli toteutuneiden suoritteiden kasvu 4,54 %, kun saman aikaisesti suoritteiden tuottamiseen tarvittava työpanos (htv) laski 1,31 % ollen 98,69. Samanaikaisesti edellä mainittujen tuotosten ja työpanoksen toteuman kulut olivat 5,02 % suuremmat kuin vuonna 2017.

TUOTTAVUUSINDEKSIEN LASKENNASSA KÄYTETYT LOPPUSUORITTEET

LOPPUSUORITTEET PROSESSEITTAIN

MITTARI

ALUEIDEN HALLINTA

Hoito- ja käyttösuunnitelmat Natura-alueilla
Luonnonsuojelu-alueiden perustaminen
Maankäyttöön vaikuttaminen
Maksulliset käyttöoikeudet
Maastoliikenneluvat
NATA-arviointien määrä

Niiden Natura-alueiden lkm, joille valmistunut hoito- ja käyttösuunnitelma (HKS)
Valmistuneiden suojelukiinteistöjen määrä
Lausuntojen lkm (ei sis. naapurien kuulemisia)
Uusien/päivitettyjen sopimusten määrä VuokraGis-sovelluksessa
Uralupien ja urien ulkopuolisten lupien lkm
Niiden Natura-alueiden lkm, joille on valmistunut NATA-arviointi

LUONNON JA KULTTUURIPERINNÖN SUOJELU

Luontotyyppien inventointi, ha
Ennallistaminen ja hoito, ha
Lajiesiintymätarkastukset, kpl
Huoltokirjat strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden kohteille

Inventoidut hehtaarit maa-alueilla
Ennallistetut ja hoidetut hehtaarit
Tarkastetut esiintymät, kpl
Valmistuneiden huoltokirjojen lukumäärä

LUONNON VIRKISTYS- JA MATKAILUKÄYTTÖ

Luontoon.fi -sivujen ylläpito
Maksuton opastus

Sivujen lataukset
Kävijöiden lkm luontokeskuksissa ja muissa asiakaspalvelupisteissä
JHT:n hallinnoimien rakennusten ja rakennelmien lkm Pave tietojärjestelmässä. Jälkimmäisen vuoden luku otetaan suoraan sovelluksesta. Siitä vähennetään vuoden aikana rakennettujen kohteiden sekä JHT:n hallintaan siirrettyjen kohteiden lkm.
Opastettujen henkilöiden lukumäärä
Tilojen vuokratulot 1000 e

ERÄASIA

Erävalvonta
Valtion kalastonhoitomaksu
Metsästäys ja kalastus (kalastuslupien lkm)

Asiakaskontaktien lkm
Valtion kalastonhoitomaksun vuosiluvan maksaneiden lukumäärä
Kalastuslupien lkm

MUUT TEHTÄVÄT

Siemenhuolto (myydyt kilot)

Myydyt siemenkilot

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT YKSIKÖN TUOTOSTEN JA PANOSTEN TOTEUMA INDEKSIT, TYÖN TUOTTAVUUS SEKÄ DEFLATOIMATON KOKONAISTUOTTAVUUS 2017–2018 SEKÄ VASTAAVAT TOTEUMAT VUOSILTA 2016–2017 JA 2015–2016

INDEKSI	2017–2018	2016–2017	2015–2016
Tuotos, toteutuneet suoritteet	104,54	104,64	117,36
Työpanos, tehollinen htv	98,69	96,37	100,71
Kokonaispanos, tuloslaskelman kulut	105,02	99,09	101,59
Työn tuottavuus, tuotos/työpanos	105,93	108,58	116,53
Kokonaistuottavuus, tuotos/kokonaispanos	99,55	105,61	115,52

Kuva: Jari Salonen

3.3 KANNATTAVUUS

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN YKSIKÖN MAKSULLISEN TOIMINNAN KANNATTAVUUS JA KUSTANNUSVASTAAVUUDEN TOTEUMA 2016–2018

MAKSULLINEN TOIMINTA	2018 TOTEUMA	2017 TOTEUMA	2016 TOTEUMA
Julkisoikeudelliset suoritteet			
MMM:n maksuasetuksen 888/2017 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	95 %	80 %	84 %
YM:n maksuasetuksen 1029/2017 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	35 %	135 %	283 %
Liiketaloudelliset suoritteet			
MMM:n maksuasetuksen 888/2017 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	122 %	121 %	97 %
YM:n maksuasetuksen 1029/2017 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	165 %	149 %	154 %
Erillislainsäädäntöön perustuvat			
MMM:n erillislainsäädäntöön perustuvien suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	97 %	153 %	444 %
YM:n erillislainsäädäntöön perustuvien suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	188 %	276 %	103 %

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tulorahoituksen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus lasketaan soveltaen Valtiokonttorin mallia.

Vuoden 2018 maksullisen toiminnan yhteenlaskettu kustannusvastaavuus kaikkien suoritteiden osalta oli 123 % (118 % vuonna 2017). Kustannusvastaavuuden

parantumiseen vaikutti toisaalta kokonaisliikevaihdon kasvu 0,76 miljoonaa euroa (7 %), kun samaan aikaan suoritteiden tuottamiseen käytettyjen kulujen kasvu oli vain 0,19 miljoonaa euroa (2 %).

Julkishallintotehtävien maksullisten suoritteiden hinnoittelusta säädetään valtion maksuperustelaissa ja -asetuksessa sekä Metsähallitukselle erikseen säädetyissä asetuksissa (Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1029/2017 sekä Maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 888/2017). Asetuksilla säädetyn mukaisesti suoritteiden hinnoittelu jakautuu omakustannusarvon mukaisiin, omakustannusarvoa alhaisempiin ja maksuttomiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin sekä liiketaloudellisesti hinnoiteltuihin ja muihin maksullisiin suoritteisiin. Tuotto- ja kustannustiedot perustuvat liikekirjanpitoon. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kohdentaen käytössä olevaan toteutuneeseen työaikaan.

Kustannusvastaavuuslaskelmassa käytettävän työajan suoritekohtaiseen kohdentamiseen tulee aineiston luotettavuuden varmistamiseksi kiinnittää jatkossa huomiota.

Yhteenlaskettu julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani edelliseen vuoteen nähden. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden liikevaihto kasvoi, vastaavasti kustannusten säilyessä lähes samalla tasolla kuin vuonna 2017. Eniten liikevaihto kasvoi metsästyslupien osalta: 0,49 miljoonaa euroa (18 %). Ympäristöministeriön toimialan julkisoikeudellisten suoritteiden osuus julkisoikeudellisten suoritteiden kokonaistuotoista oli 0,16 miljoonaa euroa eli 4 % (6 % v. 2017) ja vastaava osuus kustannuksista oli 0,46 miljoonaa euroa 11 % (4 % v. 2017). Kustannusten kasvu aiheutui pääosin uralupien verkko kauppaan liittyvistä tietojärjestelmäkustannuksista ja kehittämiseen tarvittavista henkilötyöpanoksista.

Kaikkien liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 149 %, kun se edellisvuonna oli 138 %.

Edellisvuoteen verrattuna ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden liikevaihto kasvoi yhteensä 0,17 miljoonaa euroa (2 %) ja niitä vastaavat kustannukset alenivat 0,29 miljoonaa euroa (5 %).

Liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden liikevaihto ympäristöministeriön toimialalla kasvoi erityisesti sertifioimattoman puun myynnistä 0,22 miljoonaa euroa (26%). Puun myynnin liikevaihdon kasvu aiheutui osin myyntihinnan noususta sekä luonto-olosuhteiden salliessa puunkorjuun myös kantavuudeltaan heikkojen maiden alueilla.

Maa- ja metsätalousministeriön toimialan liiketaloudellisten suoritteiden liikevaihto sekä niitä vastaan syntyneet kustannukset säilyivät edellisvuoden tasolla.

Julkishallintotehtävien maksullisten suoritteiden liikevaihto toimialoittain on esitetty luvussa 6.4.1 ja kustannuslaskennan periaatteita sekä kustannusvastaavuuslaskelmia esitetään numeerisesti luvussa 6.4.6.

4 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

4.1 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN KEHITYS

Julkisissa hallintotehtävissä henkilötyövuodet vähenivät suunnitellusti vuodesta 2017. Laadittiin kattava henkilöstösuunnitelma, joka on kytketty arvioon käytettävissä olevasta perusrahoituksesta vuosille 2018–2022. Loppuvuodesta suunnitelma päivitettiin Luontopalvelujen osalta vuosille 2019–2023.

4.2 TYÖHYVINVOINTI

Henkilöstökyselyn perusteella Luontopalvelujen kokonaistulos heikkeni edellisestä vuodesta. Ongelmia havaittiin erityisesti henkilöstön jaksamisen osalta. Tähän on vaikuttanut mm. toimintatapauudistuksen yhteydessä päätetty Luontopalvelujen kenttätiimratkaisu ja puutteet hanketoiminnan johtamisessa. Näihin molempiin asioihin on reagoitu jo vuoden 2018 aikana. Lisäksi tyytymättömyyttä ovat aiheuttaneet toimitilaratkaisut ja yhteisten prosessien kehittäminen Metsähallituksen konsernitasolla. Johtamiskulttuurin osalta tärkeimpinä periaatteina pidettiin

henkilöstöön luottamista, henkilöstön kuuntelua ja osallistamista sekä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Eräpalvelujen osalta henkilöstötutkimusten tulokset pysyivät lähes ennallaan. Tulosten analysointia jatketaan tarkasti ja jatkotoimet toteutetaan analysoinnin pohjalta.

Metsähallituksen kaikkien vastuualueiden yhteiset painopisteet olivat keskeisenä, toimintaa suuntaavana ohjeena ja erityisen huomion kohteena. Painopisteet olivat: 1. Ajankohtaiset työterveyden ja työsuojelun infot, 2. Kuormitustekijöiden hallinta; henkilöstön tukeminen ja tietämyksen lisääminen, 3. Työajan hallinta ja työkyvyn huolto, 4. Työterveys- huoltoyhteistyö, 5. Turvallisuushavaintojen mobiilisovelluksen käyttöönotto. Kaikkia painopisteitä edistettiin työsuojelutoiminnassa mm. erilaisin infoiskuin työterveyden käytännöissä ja erilaisissa tapaamisissa. Turvallisuushavaintojen mobiilisovellusta kehitettiin ja työ jatkuu 2019.

Työsuojeluvaleissa valitut työsuojeluvalluutetut ja -asiamiehet tulivat mukaan työsuojelutoimintaan perehdytyskoulutuksen myötä. Yhteistyötoimikunta,

joka on samalla työsuojelutoimikunta, kokoontui kuusi kertaa. Toimikunnan käsittelemistä työsuojelun ja yhteistoiminnan ajankohtaisista asioista viestitettiin henkilöstölle viipymättä. Työpaikkaselvityksiä tehtiin Tikkurilassa, Porissa, Limingassa, Kuusamossa, Pallasjärvellä ja Hetassa. Aluehallintovirastojen työsuojelutarkastuksia tehtiin Seitsemisessä, Korteniemessä ja Porissa.

4.3 TULOSPALKKIO

Metsähallitus-konsernin yhteisiä tulospalkkiotehtäviä olivat liiketoimintakonsernin tilikauden voitto (painoarvo 25 %), yhteisten prosessien toimeenpano (10 %) ja maine (5 %). Julkisten hallintotehtävien omia mittareita olivat kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden, historiakohteiden ja muiden suosittujen kohteiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset (25 %), asiakastyytyväisyys (20 %) ja julkisuuskuva (15 %). Tilinpäätökseen sisältyy 1,245 miljoonan euron varauma tulospalkkion maksuun.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN KEHITYS 2015–2018

	2015	2016	2017	2018
Henkilömäärä 31.12.				
vakinaiset	404	408	398	389
määräaikaiset	88	122	103	111
	492	530	501	500
Henkilötyövuodet				
vakinaiset	371	374	371	363
määräaikaiset	150	150	134	135
	521	524	505	498
Henkilöstön keski-ikä				
vakinaiset	49,3	49,3	49	49,7
määräaikaiset	37,4	37,4	37	38,9
Palkkasumma, milj. € ilman sivukuluja	21,1	22,1	20,9	23,5

TYÖHYVINVOINNIN KEHITYS 2015–2018

	2015	2016	2017	2018
Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus ja keskim. määrä				
Alkaneet palvelussuhteet	4	11	8	20
Päättyneet palvelussuhteet	17	13	22	20
Henkilöitä keskimäärin	411	407	403	392
Kokonaisvaihtuvuus	-3,2	-0,5	-3,5	0
Työtapaturmista johtuvat poissaolot (työpäivää/htv)	0,2	0,3	0,1	0,5
Työtettyväisyys ja inhimillisen pääoman kehitys (henkilöstötutkimus)				
esimiestyöskentely (asteikko 1–5)	4	3,9	3,9	3,9
osaamisen kehittyminen ja uudistuminen (asteikko 1–5)		3,9	3,7	3,7
vire (asteikko 1–5)		3,9	3,9	3,8

5 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

5.1 TULOSLASKELMA

Valtion talousarviosta myönnettävän rahoituksen lisäksi julkisiin hallintotehtäviin käytetään Julkisten hallintotehtävien yksikölle kertyvät tulot, kiinteistöjen myyntitulot, hankerahoituksella saadut tulot sekä muut saadut avustukset ja lahjoitukset.

Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien yksikön erillinen kirjanpito ja erillinen tilinpäätös vuodelta 2018 on laadittu Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) sekä valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaisesti. Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien yksikön (JHT) liikekirjanpidon tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätös mallin mukaisesti koko toimintavuodelta 2018. Tilikauden aikainen tuloslaskelman tulos ennen tilinpäätös siirtoja jää liikekirjanpidon kirjausteknisistä syistä alijäämäiseksi, koska poistoja ja Pohjois-Suomen siemenhuollon varaston muutosta ei tule katettavaksi vuosittaisella talousarviorahoituksella vaan ne on jo katettu talousarviorahoituksen varainkäytöllä hankintahetkellä. Tuloslaskelmassa on esitetty omana eräänään tilikauden tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan. Tämä siirto perustuu asetuksen 1368/2016 5§:n määräykseen. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan sen tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

Liikekirjanpidon tuloslaskelman alijäämä ennen tilinpäätössiirtoja oli 1,38 miljoonaa euroa. Alijäämä aiheutui pääosin tilikauden poistoista (1,78 miljoonaa euroa), Pohjois-Suomen siemenhuollon varustusvaraston varaston muutoksesta (0,18 miljoonaa euroa) ja samaan aikaan tilikauden toiminnallisen tuloksen ylijäämästä oli 0,58 miljoonaa euroa.

Avustuksella katettujen, tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin, rakennuksiin ja rakennelmiin sekä koneisiin ja kalustoon tehdyt investoinnit 0,59 miljoonaa euroa on kirjattu hankintamenon vähennykseksi (KILA 2003/1701). Julkisten hallintotehtävien liikekirjanpidon tuloslaskelmassa on esitetty valtion talousarvion kautta saatu rahoitus sekä liiketoiminnan muut tuotot suoriteperusteisena tuottoeränä siten, että ne vastaavat tilikaudelle kirjattuja kuluja (pl. poistot ja varaston muutos, maksullisen toiminnan tulos), kulujen oikaisuja sekä osittain kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoja. Näin esitettyä oman pääoman jatkuvuus on yhtenevä liikelaitoksen tilinpäätöksen kanssa.

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus ennen hankintamenon vähennystä tai korjauksista oli 46,01 miljoonaa euroa kasvaen edelliseen vuoteen verrattuna 1,13 miljoonaa euroa (3 %). Pääosa rahoituksen kasvusta muodostui ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön rahoituksista yhteensä 1,38 miljoonaa euroa sisältäen määrärahoja

Matkailu 4.0 hankkeeseen kuin myös muihin kohdennettuina erillismäärärahoina saatuihin hankkeisiin. Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatuja rahoituseriä on kuvattu luvussa 6.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

Maksullisen toiminnan tuotot ja liiketoiminnan muut tuotot olivat yhteensä 16,55 miljoonaa euroa kasvaen edellisvuoteen verrattuna 1,69 miljoonaa euroa eli 11 %. Kokonaistuotot muodostuvat maksullisen toiminnan tuotoista eli liikevaihdosta ja liiketoiminnan muista tuotoista mm. muusta kuin valtion talousarviosta saaduista hankerahoituksista sekä saaduista vakuutuskorvauksista ja omaisuuden myyntivoitosta. Tilikauden liikevaihto toimialoitain ja liiketoiminnan muut tuotot on eritelty liitetiedoissa 6.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot.

Maksuperustelain ja Metsähallitukselle säädettyjen asetusten perusteella maksullisten suoritteiden tuotoista kertyvä liikevaihto toteutui maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön toimialalla lähes saman suuruisena ollen yhteensä 12,17 miljoonaa euroa. Tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,76 miljoonaa euroa eli 7 %.

Suurin osa liikevaihdosta kertyi metsästys- ja kalastuslupatuloista sekä tilojen vuokrauksesta, sertifioidun puun myynnistä ja luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteista yhteensä 8,32 miljoonaa euroa.

Näiden osalta tuotot myös kasvoivat 1,16 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon muutosta ja kannattavuutta on analysoitu maksullisen toiminnan tulosta ja kannattavuutta käsittelevässä kappaleessa 3.3.

Liiketoiminnan muut tuotot 4,38 miljoonaa euroa kertyivät pääosin ulkopuolisen rahoituksen hankerahoituksesta 4,16 miljoonaa euroa, josta merkittävintä yksittäinen rahoitusosuus oli LIFE-rahoitusta 1,65 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muita tuottoja rahoituslähteittäin on esitetty kappaleessa 2.3.2 sekä 6.4.5.

Tilikauden 2018 liikekirjanpidon kulut 63,59 miljoonaa euroa kasvoivat edellisvuoteen nähden 3,03 miljoonaa euroa (5 %). Kulujen kasvu aiheutui pääosin henkilöstökulujen kasvusta 2,89 miljoonaa euroa sekä materiaali- ja palveluhankintojen lisäyksestä 0,99 miljoonaa euroa samaan aikaan muiden kulujen laskiessa 0,88 miljoonaa euroa. Henkilöstömenojen kasvu aiheutui pääosin TES korotuksista 0,5 miljoonaa euroa sekä vuonna 2018 maksetusta vuoden 2017 tulospalkkiosta sekä vuodelle 2018 jaksotetusta tulospalkkiosta 1,8 miljoonaa euroa.

Pohjois-Suomen siemenvaraston varastonarvo heikkeni 0,18 milj. euroa, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 0,16 milj. euroa. Vuoden 2018 muutokseen sisältyy epäkuranttiusvähennystä 0,06 miljoonaa euroa.

5.1.1 VALTION TALOUSARVIOSTA SAATUJEN MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ

Valtion talousarviosta saadut määrärahat (45,65 miljoonaa euroa) on eritelty tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa kohdassa 6.4.1. Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossovitimuksissa sovittujen tehtävien suorittamiseen ja niistä aiheutuviin menoihin. Valtion talousarviosta saatiin perusrahoituksen (momentit 30.64.50 MMM ja 35.10.52 YM) lisäksi hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta.

Merkittävimmät, ympäristöministeriön kanssa tulossovitimuksessa sovitut vuoden 2018 määrärahaan momentilla 35.10.52 sisältyneiden kohdennettujen määrärahojen menot olivat Matkailu 4,0 luontomatkailun edellytysten vahvistaminen 1,24 miljoonaa euroa, Natura-alueiden tilan arviointi (NATA) 0,37 miljoonaa euroa, kiinteistöjen muodostaminen ja rajojen merkitseminen 1,48 miljoonaa euroa, korjausvelan pienentäminen 0,77 miljoonaa euroa sekä nuortentyöllistäminen 0,24 miljoonaa euroa.

Ympäristöministeriön hallinnonalan hankerahoitus ja muu täydentävä rahoitus kohdistui pääosin ULJAS tietojärjestelmä kokonaisuuden kehittämiseen, KIRAdigi kulttuuriympäristötiedot yhteiseen käyttöön, Itämeren vedenalaisen luonnon inventointeihin ja ekologiset päätösanalyysit yhteiskunnallisen päätöksenteon tukena (MetZo II) -hankkeisiin. Lisäksi rahoitusta käytet-

tiin kansainvälisen yhteistyön edistämiseen Viron ja Latvian kanssa sekä LIFE-hankkeiden toteuttamiseen.

Maa- ja metsätalousministeriön kanssa tulossopimuksessa sovitut vuoden 2018 määrärahan momentille 30.64.50 sisältyneiden kohdennettujen määrärahojen menot olivat Matkailu 4.0 luontomatkailun edellytysten vahvistaminen 0,46 miljoonaa euroa sekä luontopalvelujen kävijäseurannan digitalisaatiohanke 0,16 miljoonaa euroa.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan hanke- ja muu täydentävä rahoitus kohdistui pääosin kalastonhoitomaksujen keräämisestä aiheutuneisiin menoihin 0,61 miljoonaa euroa sekä metsäpeuran rotupuhtaustyön hankkeeseen 0,08 miljoonaa euroa ja moottorikelkkailun kehittämiseen 0,09 miljoonaa euroa.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 0,93 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta aiheutuneita menoja.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus 0,37 miljoonaa euroa, muodostui harkinnanvaraisista työllistämismäärärahoista kohdentuen erityisesti Uudellemaalle, Kainuuseen, Koillismaahan ja Lappiin.

5.1.2 MAKSULLISEN TOIMINNAN JA MUUN RAHOITUKSEN KÄYTTÖ

Muu kuin valtion talousarviosta saatu rahoitus koos-

tuu maksullisen toiminnan tulorahoituksesta, hanke- rahoituksesta sekä muusta täydentävästä rahoituksesta ml. käyttöomaisuuden myynti.

Maksullisen toiminnan tulorahoitusta käytetään maksullisen toiminnan suoritteiden aikaansaamisesta aiheutuneisiin menoihin sekä eduskunnan päätöksen mukaisesti Julkisten hallintotehtävien yksikön muihin ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyviin menoihin. (Luku 3.3 Kannattavuus ja 6.4.6 Kustannusvastaavuuslaskelmat).

Pohjois-Suomen siemenhuollon siemenmyynnistä saatua tulorahoitusta (0,68 miljoonaa euroa), käytetään siemenhuollosta aiheutuneiden menojen lisäksi maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen. Tämä on otettu huomioon ko. momentin mitoituksessa.

Suojelualueiden ennallistamistyömailta saatua, sertifioimattoman kuitu- ja energiapuun myynnistä kertynyttä 1,10 miljoonaa euroa tuloa käytettiin mm. EU:n LIFE-hankkeiden omarahoitusosuuksina.

Muuta kuin valtion talousarviosta saatua rahoitusta käytettiin 4,4 miljoonaa euroa hankkeiden toteuttamiseen sisältäen hankintamenon vähennyksenä ja korjauksena tehdyn 0,23 miljoonaa euroa. Tämä rahoitus koostuu pääosin maakuntaliittojen ja ELY-keskusten kautta ja suoraan EU:sta saatua rahoitusta sekä kuntien ja yritysten osuuksia hankkeiden omarahoitukseen. Euromääräisesti ja toiminnan volyy-

miltaan merkittävimpiä olivat LIFE-, Interreg. Vuonna 2018 käynnistyneissä kolmessa LIFE-hankkeissa tavoitteena on rannikon elinympäristöjen kunnostus ja hoito, liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelu sekä uhanalaisten kovakuoriaisten suojelu. Vuonna 2018 käynnistyneissä Interreg-hankkeissa kumppanimaa Ruotsin kanssa kehitetään vuokrakohteina olevien pienvenesatamien infraa ja toimintaa (Jussarö, Örö, Bodö, Katanpää), Merenkurkun maailmanperintökohteen opastusviestintää sekä vedenalaisen luonnon mallintamista ilmastomuutoksen vaikutuksien seuraamiseksi.

5.2 TASE

Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien yksikön taseen loppusumma on 1 037,91 miljoonaa euroa kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 25,14 miljoonaa euroa eli 2 prosenttia.

5.2.1 VASTAAVAA

Tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin, rakennuksiin ja rakennelmiin sekä koneisiin ja kalustoon tehdyt investoinnit sekä niihin kohdistuneet poistot 0,59 miljoonaa euroa on kirjattu hankintamenon vähennykseksi tai korjaukseksi.

Pysyvien vastaavien eli käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten arvo kasvoi 23,29 miljoonaa euroa, 996,21 miljoonasta eurosta 1 019,44 miljoonaa euroon.

Aineettomien hyödykkeiden arvo laski 0,07 miljoonaa euroa johtuen lähinnä tietojärjestelmä poistoista 0,15 miljoonaa euroa. Samaan aikaan muihin pitkäaikaisiin menoihin aktivoitiin internet etäyhteysjärjestelmä 0,02 miljoonaa euroa sekä keskeneräisiin tietojärjestelmä investointeihin kirjattiin lisäystä RI-SU-tietojärjestelmän kehittämistyöstä 0,05 miljoonaa euroa.

Aineellisten hyödykkeiden arvo kasvoi 23,37 miljoonaa euroa ollen tilikauden päättyessä 1 006,38 miljoonaa euroa (983,01 miljoonaa euroa). Arvon muutos aiheutui pääosin hallinnansiirtoina saaduista maa- ja vesialueiden lisäyksistä 24,48 miljoonaa euroa ja rakennuksiin ja rakennelmiin kohdistuneista poistoista 1,18 miljoonaa euroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden arvo 18,46 miljoonaa euroa kasvoi edellisestä vuodesta 1,91 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuuden arvo 1,43 miljoonaa euroa pieneni 0,18 miljoonaa euroa Pohjois-Suomen siemenvaraston arvon laskiessa. Lyhytaikaisten saamisten arvo 6,62 miljoonaa euroa (6,87 miljoonaa euora) pieneni 0,25 miljoonaa euroa lähinnä myyntisaamisten alenemisesta, siirtosaamiisiin kuuluvan LIFE-hankerahoituksen tulojäämän pienenemisestä sekä saatavien kasvusta liikelaitoksen liiketoiminnoilta. Rahat ja pankkisaamisten kasvu 2,35 miljoonaa euroa aiheutui pääosin saatujen ennakoiden ja ostovelkojen kasvusta sekä samalla lyhytaikaisten saamisten pienenemisestä.

5.2.2 VASTATTAVAA

Oma pääoma 1 019,45 miljoonaa euroa (996,23 miljoonaa euroa) kasvoi 23,21 miljoonaa euroa pääosin hallinnansiirtoina saadun omaisuuden kirjaamisesta muun oman pääoman lisäykseksi 24,43 miljoonaa euroa ja samaan aikaan tilikauden tuloksen kirjaamisesta muun oman pääoman oikaisuksi 1,38 miljoonaa euroa.

Lyhytaikainen vieras pääoma 18,45 miljoonaa euroa (16,53 miljoonaa euroa) kasvoi kokonaisuudessaan 1,92 miljoonaa euroa. Saatujen ennakoiden kasvu 0,93 miljoonaa euroa aiheutui pääosin ympäristöministeriöltä sekä maa- ja metsätalousministeriöltä saatujen kolmivuotisten siirtomäärärahojen siirtymisestä vuodelle 2019 sekä samaan aikaan EU -hankerahoitukseen saatujen ennakkomaksujen pienemisestä. Ostovelat liikelaitoksen sisällä kasvoivat 0,68 miljoonaa euroa ollen vuoden lopussa 1,33 miljoonaa euroa. Siirtovelkojen kasvu 0,6 miljoonaa euroa aiheutui pääosin tulospalkkiovelan kasvusta 0,80 miljoonaa euroa.

6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT

6.1 TULOSLASKELMA

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIKEVAIHTO	12 170 333,20	11 406 201,78
Liiketoiminnan muut tuotot	4 385 645,72	3 454 627,54
Valtion talousarviosta muuhun toimintaa saatu rahoitus	45 653 024,87	43 678 785,51
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	3 523 579,18	3 224 349,76
Varastojen muutos	183 486,67	161 951,32
Ulkopuoliset palvelut	5 173 603,39	4 481 137,44
Materiaalit ja palvelut yhteensä	8 880 669,24	7 867 438,52
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	23 488 194,78	20 897 986,14
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 784 154,96	3 426 907,76
Muut henkilösivukulut	701 236,52	755 217,52
Henkilöstökulut yhteensä	27 973 586,26	25 080 111,42
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 785 703,75	1 811 143,44
Liiketoiminnan muut kulut	24 953 033,78	25 797 141,67
LIIKETULOS	-1 383 989,24	-2 016 220,22
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	14,00	563,42
Muut korko- ja rahoitustuotot	3 879,51	3 741,98
Korkokulut ja muut rahoituskulut	3 326,52	4 321,28
Arvonal. pys.vast.sijoituksista	0,00	97 611,43
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	566,99	-97 627,31
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 383 422,25	-2 113 847,53
Julkiset hallintotehtävät yksikön tilikauden tuloksen siirto muun oman pääoman muutokseksi	1 383 422,25	2 113 847,53
TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00

6.2 TASE

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	43 894,97	198 049,28
Muut aineettomat hyödykkeet	24 089,43	2 764,19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	56 048,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	124 032,40	200 813,47
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	987 724 193,68	963 239 156,86
Tiet	143 969,91	170 933,19
Rakennukset ja rakennelmat	18 223 269,83	19 406 670,47
Koneet ja kalusto	175 074,03	108 528,69
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	118 103,26	85 053,12
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 006 384 610,71	983 010 342,33
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 200 000,00	12 267 500,00
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
Muut saamiset	1 800,00	1 800,00
Sijoitukset yhteensä	12 939 504,68	13 007 004,68
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 019 448 147,79	996 218 160,48

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	31.12.2018	31.12.2017
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	1 430 870,11	1 614 356,78
Vaihto-omaisuus yhteensä	1 430 870,11	1 614 356,78
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 035 528,01	2 369 964,32
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	491 256,64	15 654,43
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	251 347,31	177 996,87
Muut saamiset	107 976,47	15 713,81
Siirtosaamiset	3 734 078,12	4 293 361,45
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	6 620 186,55	6 872 690,88
Rahat ja pankkisaamiset	10 414 860,34	8 064 472,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 465 917,00	16 551 520,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 037 914 064,79	1 012 769 680,71

6.3 RAHOITUSLASKELMA

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 020 840 599,18	998 351 396,04
Edellisten tilikausien tulos	0,00	0,00
Julkisten hallintotehtävien yksikön tuloksen siirto muun oman pääoman muutokseksi	-1 383 422,25	-2 113 847,53
Tilikauden tulos	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 019 457 176,93	996 237 549,41
VIERAS PÄÄOMA		
Muut velat, korottomat	6 750,00	6 500,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	7 628 104,65	6 693 687,77
Ostovelat	1 946 741,57	2 388 155,18
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	1 331 224,94	649 575,58
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	178 908,04	167 987,46
Muut velat	657 704,77	600 342,95
Siirtovelat	6 707 453,89	6 025 882,36
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	18 456 887,86	16 532 131,30
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 037 914 064,79	1 012 769 680,71

euroa	JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	11 955 816,86	10 945 502,46
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	4 673 481,64	603 776,29
Maksut liiketoiminnan kuluista	-59 497 672,37	-55 378 673,24
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-42 868 373,87	-43 829 394,49
Maksetut korot ja rahoituskulut	-3 326,52	-4 321,28
Saadut korot liiketoiminnasta	3 879,51	3 741,98
Saadut osingot	14,00	563,42
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	45 653 024,87	45 792 633,04
Toiminnan rahavirta	2 785 217,99	1 963 222,67
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	170 689,87	162 103,16
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-351 428,09	-1 111 648,79
Käyttöomaisuuden ostot, EU-rahoitus	-279 851,04	-1 078 095,07
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-649 943,88	-2 107 641,09
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	246 755,00	442 572,55
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov.tulot	-170 689,87	-162 103,16
Omistajien sijoitus ls-alueiden hank. ja osakkeisiin	599 387,79	2 191 786,50
Luontokeskusten ym. rakentamiseen saatu rahoitus	-435 080,22	-1 663 025,90
Investointien rahavirta	-1 663 025,90	-1 663 025,90
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	250,00	1 000,00
Rahoituksen rahavirta	250,00	1 000,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 350 387,77	301 196,77
Rahavarat 1.1.	8 064 472,57	7 763 275,80
Rahavarat 31.12.	10 414 860,34	8 064 472,57
Muutos	2 350 387,77	301 196,77

6.4 LIITETIEDOT

6.4.1 TULOSLASKELMAA TÄYDENTÄVÄT LIITETIEDOT

LIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN	2018	2017
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvat	3 223 358,81	2 723 413,55
kalastusluvat	226 780,06	211 418,48
muut julkisoikeudelliset suoritteet	30,00	396,66
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	584 090,47	538 337,92
kalastusalueiden vuokraus	124 159,49	122 787,75
kalastusluvat	1 073 355,21	1 083 575,28
siemenmyynti ja analyysit	685 810,54	801 898,61
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	3 154,83	32 513,47
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	9 991,62	7 034,89
muut liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	33 555,72	13 522,92
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	205 840,71	154 950,43
YHTEENSÄ	6 170 127,46	5 689 849,96
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	161 170,53	192 977,98
päätökset ja luvat	491,58	2 080,17
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	596 756,10	539 401,03
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	1 972 486,87	1 865 658,74
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	1 105 211,07	880 620,16
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	949 297,17	995 556,99
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarja	146 640,20	156 378,59
muut liiketaloudelliset suoritteet	802 208,90	877 121,41
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
kullanhuuhdonta-, valtauskorvaukset	118 681,45	47 426,52
kaivospiirimaksut, malminetsintäkorvaukset	147 261,87	159 130,23
YHTEENSÄ	6 000 205,74	5 716 351,82
LIKEVAIHTO YHTEENSÄ	12 170 333,20	11 406 201,78

	2018	2017
Liiketoiminnan muut tuotot:		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	179 184,75	445 640,71
Vakuutuskorvaukset	18 775,00	362 099,00
Avustukset	2 400,00	2 700,00
Muut tuotot	4 168 911,23	2 612 091,63
Muut tuotot, sisäiset	16 374,74	32 096,20
YHTEENSÄ	4 385 645,72	3 454 627,54

HENKILÖSTÖKULUJEN ERITTELY	2018	2017
Palkat ja palkkiot	21 816 544,25	21 059 171,76
Palkkiot, ulkopuolisille	78 851,04	47 378,59
Lomapalkkavarauksen muutos	140 427,10	99 620,56
Tulos- ja kannustepalkkiot, muutos	1 452 372,39	-308 184,77
Vael-, tyel-maksut	3 784 154,96	3 426 907,76
Sosiaaliturvamaksut	701 236,52	755 217,52
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	27 973 586,26	25 080 111,42
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	2018	2017
Aineettomien oikeuksien poistot	157 421,78	156 397,66
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	26 963,28	40 799,67
Rakennusten ja rakennelmien poistot	1 532 742,36	1 523 978,33
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	68 576,33	89 967,78
YHTEENSÄ	1 785 703,75	1 811 143,44
Suunnitelman mukaiset poistoajat		
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta	
Sora-alueet	substanssipoisto	
Tiet	pääosin 25 vuotta	
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta	
Uittorakenteet	25 vuotta	
Rakennukset	20–40 vuotta	
Rakennelmat	4–10 vuotta	
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2018	2017
Korkotuotot	3 893,51	4 305,40
Sijoitusten arvonalennus	-	-97 611,43
Korkokulut	-3 326,52	-4 321,28
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	566,99	-97 627,31

VALTION TALOUSARVIOSSA MUUHUN TOIMINTAAN OSOITETUN RAHOITUKSEN KÄYTTÖ	2018	2017
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka		
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	6 505 168,78	6 143 347,23
Ympäristöministeriön pääluokka		
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	33 663 403,50	33 184 030,60
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (kulujen osuus)	98 278,36	25 907,95
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.	40 266 850,64	39 353 285,78
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta		
Oikeusministeriön hallinnonala	934 341,82	793 466,79
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	62 200,00	30 528,50
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 883 389,16	2 379 206,86
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	977 287,35	729 986,90
Ympäristöministeriön hallinnonala	1 745 581,32	1 448 523,31
Muu rahoitus valtion talousarviosta	143 796,22	146 871,00
Investointiavustukset hankintamenon vähennykseksi	-360 421,63	-1 203 083,62
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä	5 386 174,23	4 325 499,74
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus yhteensä	45 653 024,87	43 678 785,51
TULOKSEN SIIRTO MUUN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSEKSI	2018	2017
Valtioneuvoston asetus 1368/2016 5§		
Julkisten hallintotehtävien tilikauden tulos kirjataan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	-1 383 422,25	-2 113 847,53
Tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan	1 383 422,25	2 113 847,53
TILIKAUDEN TULOS	-	-

6.4.2 TASETTA TÄYDENTÄVÄT LIITETIEDOT

OMAIUUSERÄ 2018 1000 EUROA	AINEETT. HYÖDYKK.	MAA- JA VESIALUEET	TIET, MAA- JA VESIRAK.	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET, KALUSTO JA MUUT AINEELL.	AINEELL. KESKENER. HANKKEET	OSAKKEET JA OSUUDET	YHTEENSÄ
1.1. Hankintameno ennen avustuksien kirjaamista hankintameno vähennykseksi	1305	963 239	3 493	57 960	7 642	2 436	13 007	1 049 082
1.1. Saadut avustukset	-305	0	-1 630	-9 796	-499	-2 351	0	-14 581
1.1. Hankintameno	999	963 239	1 863	48 164	7 144	85	13 007	1 034 501
Hankintamenojen lisäykset	81	24 680	8	589	409	1166	0	26 933
Saadut avustukset kaudella	0	0	-8	-209	-105	-217	0	-538
Vähennykset	0	-195	0	-240	-259	-916	-68	-1 678
31.12. Hankintameno	1080	987 724	1 863	48 304	7 189	118	12 940	1 059 218
1.1. Kert. poistot ennen avustusten poistoja	973	0	1 840	30 036	7 221	0	0	40 069
1.1. Saatujen avustusten poistot	-175	0	-148	-1 394	-184	0	0	-1 902
1.1. Kertyneet poistot	798	0	1 692	28 642	7 036	0	0	38 168
Vähennykset ja siirt. kert. poistot	0	0	0	-93	-91	0		-184
Tilikauden poisto ennen avustusten poistoja	213	0	142	2 088	154	0	0	2 598
Tilikauden poisto saaduista avustuksista	-56	0	-115	-555	-86	0	0	-812
Tilikauden poistot	157	0	27	1 440	-22	0	0	1 602
31.12. Kertyneet poistot	956	0	1 719	30 081	7 014	0	0	39 770
1.1. Kirjanpitoarvo	201	963 239	171	19 522	107	85	13 007	996 333
31.12. Kirjanpitoarvo	124	987 724	144	18 223	175	118	12 940	1 019 448

OSAKKEET JA OSUUDET, KIRJANPITOARVO, EUROA	31.12.2018	31.12.2017
Tytäryhtiöosakkeet	12 200 000,00	12 267 500,00
Muut osakkeet	737 704,68	737 704,68
Liittymät	1 800,00	1 800,00
	12 939 504,68	13 007 004,68

TYTÄRYHTIÖOSAKKEET, EUROA			
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus, Rantasalmi			
omistus-%	66,7	-	67 500,00
Nuuksiokeskus Oy			
omistus-%	68,1	12 200 000,00	12 200 000,00
TYTÄRYHTIÖOSAKKEET YHTEENSÄ		12 200 000,00	12 267 500,00

SAAMISET LIKELAITOKSEN LIKETOIMINNALTA JA LIKELAITOKSEN TYTÄRYHTIÖILTÄ, EUROA	TYTÄRYHTIÖILTÄ		LIKETOIMINNALTA		YHTEENSÄ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Myyntisaamiset	251 004,55	20 469,92	1 758,77	9 696,83	252 763,32	30 166,75
Siirtosaamiset	342,76	144 429,36	489 497,87	5 957,60	489 840,63	150 386,96
SISÄISET SAAMISET YHTEENSÄ	251 347,31	164 899,28	491 256,64	15 654,43	742 603,95	180 553,71
SIIRTOSAAMISET, EUROA	31.12.2018	31.12.2017				
LIFE-hankkeet, tulojäämät	189 957,45	739 219,68				
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	2 789 269,88	2 512 452,94				
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	0,00	0,00				
Muut tulojäämät	722 372,75	817 066,63				
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	32 478,04	224 622,20				
YHTEENSÄ ULKOISET SIIRTOSAAMISET	3 734 078,12	4 293 361,45				
JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN OMA PÄÄOMA 31.12.2018, EUROA	31.12.2018	31.12.2017				
Muu oma pääoma 1.1.	996 237 549,41	977 009 010,43				
Saatu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	22 614 167,90	16 977 716,89				
Luovutettu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	-71 605,00	0,00				
Maankäyttömuutokset, vähennykset	-1 183,00	-30 872,00				
Maankäyttömuutokset, lisäykset	1 890 980,00	5 143 933,93				
Omistajan sijoitus (maa-alueet, osakkeet)	170 689,87	162 103,16				
Virheiden korjaukset, muut, lisäykset	0,00	0,00				
Edellisen tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	0,00	-910 495,47				
Tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	-1 383 422,25	-2 113 847,53				
Muu oma pääoma 31.12.	1 019 457 176,93	996 237 549,41				
Edellisten tilikausien voitto/tappio						
Aloittava tase 1.1.	0,00	-910 495,47				
Edellisten tilikausien voitto/tappio 31.12.	0,00	910 495,47				
Tilikauden tulos 1.1.- 31.12.	0,00	0,00				
Vapaa oma pääoma 31.12.	0,00	0,00				
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.2018	1 019 457 176,93	996 237 549,41				

SAADUT ENNAKOT, EUROA	31.12.2018	31.12.2017
EU-rahoitteiset	2 681 189,16	4 259 355,20
Ympäristöministeriöltä	4 081 698,16	1 670 680,99
Maa- ja metsätalousministeriöltä	524 605,74	354 345,92
Muut	340 611,59	409 305,66
YHTEENSÄ	7 628 104,65	6 693 687,77
MUUT VELAT, EUROA	31.12.2018	31.12.2017
Saadut pantit	6 750,00	6 500,00
YHTEENSÄ	6 750,00	6 500,00

VELAT LIKELAITOKSEN LIKETOIMINNALLE JA LIKELAITOKSEN TYTÄRYHTIÖILLE	TYTÄRYHTIÖILLE		LIKETOIMINNALLE		YHTEENSÄ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ostovelat	125 400,33	167 987,46	906 387,55	322 122,96	1 031 787,88	490 110,42
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	53 507,71	0,00	424 837,39	327 452,62	478 345,10	327 452,62
SISÄISET VELAT YHTEENSÄ	178 908,04	167 987,46	1 331 224,94	649 575,58	1 510 132,98	817 563,04

MUUT VELAT	31.12.2018	31.12.2017
Ennakonpidätysvelka	367 857,18	371 452,37
Sosiaaliturvamaksuvelka	13 869,03	17 837,44
Jäsenmaksutilityksvelka	6 811,25	7 677,16
Arvonlisäverovelka	0,01	34 270,32
Muut	269 167,30	169 105,66
Yhteensä	657 704,77	600 342,95

SIIRTOVELAT, EUROA	31.12.2018	31.12.2017
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	486 837,85	615 149,19
Lomapalkkavelka sos. kuluineen	4 893 410,05	4 831 539,31
Tulospalkkiovelka sos. kuluineen	1 262 406,97	454 614,46
Muut siirtovelat	64 799,02	124 579,40
YHTEENSÄ ULKOISET SIIRTOVELAT	6 707 453,89	6 025 882,36

VALTIOLLE SUORITTAMATTA OLEVAN VELAN MÄÄRÄ	31.12.2018	31.12.2017
Vael-velka	379 222,86	378 633,74
Työttömyysvakuutusmaksut	107 614,99	236 515,45
YHTEENSÄ	486 837,85	615 149,19

6.4.3 VASTUUSITOUKSET, HENKILÖSTÖ JA KIINTEÄN OMAISUUDEN MUUTOKSET

VASTUUSITOUKSET MILJ. EUROA	2018	2017
Leasingvastuut		
tilikaudella maksetut	0,7	0,7
seuraavana vuonna maksettavat	0,4	0,7
myöhemmin maksettavat	0,8	ei saatavissa

Leasing sopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset ovat irtisanottavissa 3 kuukauden irtisanomisajalla.

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ, HENKILÖTYÖVUOSIA	2018	2017
Toimihenkilöt	522	530

KIINTEÄN OMAISUUDEN MUUTOKSET 2018	LKM	JHT MAA-ALA HA	JHT VESIALA HA	JHT TASEARVO EUROA
Tasearvon lisäykset				
115 Muu saanto (saantoselitys)	1	0,0	260,7	13 035,00
3010 Varainsiirtovero	3	0,0	0,0	5 860,00
3022 Lunastus	6	81,5	69,0	19 708,98
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	3	63,4	0,0	146 500,00
3027 Tilusjärjestely	3	50,9	0,0	14 842,00
3034 Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	1	4,0	0,0	72 231,00
3035 Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	2	35,7	7,8	5 038,00
3042 Hallinnansiirto luonnonsuojelutarkoitukseen	336	6547,6	98,1	22 364 071,84
3060 Maankäyttömuutos (LT:sta JHT:een)	84	3390,7	11,8	1 890 980,00
3090 Sisäinen kauppa (MT:lta JHT:lle)	2	21,0	0,0	77 231,00
YHTEENSÄ	441	10194,8	447,4	24 609 497,82

KIINTEÄN OMAISUUDEN MUUTOKSET 2018	LKM	JHT MAA-ALA HA	JHT VESIALA HA	JHT TASEARVO EUROA
Tasearvon vähennykset				
3022 Lunastus	1	-0,2	0	-404,00
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	1	-1,0	0	-45 000,00
3035 Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	3	-21,7	0	-77 269,00
3041 Hallinnansiirto	1	-0,7	0	-605,00
3070 Maankäyttömuutos (JHT:sta LT:een)	2	-6,0	0	-1 183,00
YHTEENSÄ	8	-29,5	0	-124 461,00

6.4.4 JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT YKSIKÖLLE OSOITETTU RAHOITUS VALTION TALOUSARVIOSTA

TALOUSARVIOTILI, EUROA	TA 2018	LTA I 2018	LTA II 2018	TALOUSARVIOT YHT. 2018	SIIRTYNYT VUODELTA 2017	KÄYTETTÄ-VISSÄ 2018	NETTO-KÄYTTÖ 2018	SIIRTYY VUODELLE 2019
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	6 635 429	40 000	0	6 675 429	354 346	7 029 775	6 505 169	524 606 ¹
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	33 306 000	504 000	2 450 000	36 260 000	1 227 116	37 487 116	33 663 404	3 823 712 ²
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)	0	0	0	0	319 858	319 858	268 968	50 890
TALOUSARVIOSSA OSOITETTU RAHOITUS YHTEENSÄ	39 941 429	544 000	2 450 000	42 935 429	1 901 320	44 836 748	40 437 541	4 399 208
Vähennetään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus							-170 690	
Lisätään laskutetut erillisrahoitukset, jotka nettoutettu rahoituslajeille							0	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus							5 386 174	
VALTION TALOUSARVIOSTA SAATU RAHOITUS YHTEENSÄ							45 653 025	

¹ Maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 vuodelle 2019 siirtyvä määräraha on pääosin sidottu TA 2017 päätöksen mukaisesti Matkailu 4.0 hankkeeseen.

² Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 vuodelle 2019 siirtyvä määräraha on pääosin sidottu TA17, TA18, LTA I/2018 sekä LTA II/2018 päätöksien mukaisesti eri hankkeisiin esim. Matkailu 4.0, korjausvelan pienentäminen sekä digihankkeet.

MENO- JA TULOERITTELYT TALOUSARVIOTILEITTÄIN

TOTEUMA 2018 TOTEUMA 2017

Maa- ja metsätalousministeriö mom. 30.64.50

Palkkausmenot	3 014 372,38	2 943 051,45
Muut kulutusmenot	3 914 289,12	3 875 235,19
Muut investoinnit	270 534,59	149 297,10
Tulot (pääosin siemenmyyntiä)	-685 810,54	-802 686,51
Muu laskutettu rahoitus	-8 216,77	-21 550,00

NETTOKÄYTTÖ 6 505 168,78 6 143 347,23

Ympäristöministeriö mom. 35.10.52

Palkkausmenot	16 137 865,12	14 597 052,77
Muut kulutusmenot	17 633 402,85	18 184 891,15
Muut investoinnit	250 145,43	968 719,85
Tulot	0,00	-24 305,27
Muu laskutettu rahoitus	-358 009,90	-542 327,91

NETTOKÄYTTÖ 33 663 403,50 33 184 030,59

Ympäristöministeriö mom. 35.10.63

Palkkausmenot	0,00	0,00
Muut kulutusmenot	98 477,29	26 492,20
Muut investoinnit	0,00	0,00
Tulot	-48 247,04	-584,25

Maanhankinnan kulut yhteensä 50 230,25 25 907,95

Maanhankintainvestoinnit ja myynnit 218 737,98 162 103,16

NETTOKÄYTTÖ 268 968,23 188 011,11

6.4.5 VALTION TALOUSARVION ULKOPUOLINEN RAHOITUS

TUOTOT RAHOITUSLÄHTEITTÄIN

TOTEUMA 2018 TOTEUMA 2017

Euroopan aluekehitysrahasto	914 299,48	1 006 356,62
EU:n ympäristörahoitus (LIFE)	1 650 194,13	1 244 140,94
Muu EU-rahoitus	177 540,95	35 441,14
Muut rahoittajat	1 665 842,83	1 314 855,81
Investointiavustukset hankintamenon vähennykseksi	-238 966,16	-988 702,88

YHTEENSÄ 4 168 911,23 2 612 091,63

Erittely sisältää muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei liikelaitoksen sisäisiä).

6.4.6 KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMAT

Kustannuslaskennan periaatteet

Kustannusvastaavuuslaskelmien laadinta perustuu valtioneuvoston asetuksen 1368/2016 8§:n määräykseen. Kustannuslaskentamalli perustuu Valtion kirjjanpidon käsikirjassa julkaistuihin kustannusvastaavuuslaskelmissa noudatettaviin yleisperiaatteisiin. Tuotto- ja kustannustiedot perustuvat liikekirjanpitoon. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kohdentaen käytössä olevaan toteutuneeseen työaikaan.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa. Maksullisen toiminnan välitön työaika kohdennetaan suoraan suoriteryhmillä. Välillinen työaika ja muut kustannukset kohdennetaan välittömän työajan suhteessa. Maksulliseen toimintaan käytetty välitön työaika oli yhteensä 13,05 % (13,11 % v. 2017) koko työpanoksesta. Kustannusvastaavuuslaskelmissa käytettävän työajan suoritekohtaiseen kohdentamiseen tulee aineiston luotettavuuden varmistamiseksi kiinnittää jatkossa huomiota.

Maksullisen toiminnan pääomakustannukset laskettiin käyttäen välittömän työajan suhdetta kokonais työpanoksesta. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2018 oli 0,0 % (0,0 % v. 2017).

Maksullisen toiminnan tuottoja kuvaava liikevaihto on esitetty kappaleessa 6.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot ja sen taulukossa Liikevaihto toimialoittain.

MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS- LASKELMAT 2017-2018, 1000 EUROA	YM:N TOIMIALA		MMM:N TOIMIALA		SUORITTEET YHTEENSÄ	
	TOT 2018	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2017
JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET						
TUOTOT	162	195	3 450	2 935	3 612	3 130
Henkilöstökustannukset	359	81	1 338	1 310	1 698	1 391
Muut erilliskustannukset	36	46	2 046	2 064	2 082	2 110
Poistot ja korot	48	8	179	124	227	131
Osuus yhteiskustannuksista	23	10	87	162	110	172
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	466	145	3 650	3 660	4 116	3 804
Kustannusvastaavuus	-305	51	-200	-724	-504	-674
Kustannusvastaavuus (%)	35 %	135 %	95 %	80 %	88 %	82 %
LIIKETALOUDELLISESTI HINNOITELLUT SUORITTEET						
TUOTOT	5 573	5 315	2 514	2 600	8 087	7 914
Henkilöstökustannukset	1 067	1 226	554	645	1 621	1 871
Muut erilliskustannukset	2 098	2 079	1 390	1 364	3 488	3 443
Poistot ja korot	143	116	74	61	217	177
Osuus yhteiskustannuksista	69	152	36	80	105	232
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	3 377	3 572	2 053	2 150	5 430	5 722
Kustannusvastaavuus	2 196	1 743	461	450	2 656	2 193
Kustannusvastaavuus (%)	165 %	149 %	122 %	121 %	149 %	138 %
ERILLISLAINSAÄDÄNTÖÖN PERUSTUVAT SUORITTEET						
TUOTOT	266	207	206	155	472	362
Henkilöstökustannukset	118	60	62	36	181	97
Muut erilliskustannukset	0	1	137	57	137	59
Poistot ja korot	16	6	8	3	24	9
Osuus yhteiskustannuksista	8	7	4	4	12	12
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	142	75	212	102	354	176
Kustannusvastaavuus	124	132	-6	53	118	185
Kustannusvastaavuus (%)	188 %	276 %	97 %	153 %	133 %	205 %

LIITE 1: MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN SEKÄ MUUT TUNNUSLUVUT

VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET JA NIIDEN KEHITYS

VAIKUTTAVUUSTAVOITE/MITTARI	TOTEUTUS 2015	TOTEUTUS 2016	TOTEUTUS 2017	TAVOITE 2018	TOTEUTUS 2018
Ennallistaminen ja hoito (ha)	5 670	5 738	5 746	5 560	6 219
Soiden ennallistaminen, valtion suojelualueet (ha)	702	923	540	ei tav.	652
Kangasmetsien ennallistaminen, valtion suojelualueet (ha)	639	148	142	ei tav.	113
Muiden arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus, valtion suojelualueet (ha)	107	248	351	ei tav.	323
Ennallistaminen ja hoito, yksityiset suojelualueet (ha)		89	119	ei tav.	130
Perinnebiotooppien jatkuva hoito, valtion suojelualueet (ha)	4 222	4 330	4 594	ei tav.	5 001
Lajiesiintymätarkastukset (kpl)	2 755	8 536	6 409	9 500	14 349
Kiireellisesti suojeltavien, erityisesti suojeltavien ja direktiivilajien esiintymätarkastukset (kpl) pl. MH-vastuulajit	936	6 361	4 469	ei tav.	12 220
MH:n vastuulle osoitettujen nisäkkäiden ja lintujen seuratut kohteet (kpl)	1 819	2 175	1 940	ei tav.	2 129
Luontotyyppien inventointi (ha) esiintymätarkastukset (kpl), pl. Mh vastuulajit	25 598	10 174	14 461	ei tav.	13 182
Maaluontotyyppien inventointi, valtion suojelualueet (ha)	15 650	6 713	12 436	ei tav.	11 482
Maaluontotyyppien inventointi, yksityiset suojelualueet (ha)	9 948	3 461	2 025	ei tav.	1 700
NATA-arvioitujen Natura-alueiden lukumäärä / vuosi	44	269	535	ei tav.	272
Laadittujen huoltokirjojen lukumäärä strategisen kulttuurivarallisuuden kohteilla (kpl)		10	10	10	2
Erävalvontatapahtumien määrä	10 287	11 278	10 791	11 000	8 650
Myytyjen lupien määrä	125 184	138 518	136 702	135 000	153 032
Metsästysluvat (kpl)	56 489	56 659	53 962	60 000	65 149
Kalastusluvat (kpl)	68 659	81 859	82 740	85 000	87 883
Valtion kalastonhoitomaksut (vuosiluvan maksajien lkm)	60 458	205 170	192 360	225 000	174 372
Lupametsästäjien asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)	3,8	3,7	3,7	ei tav.	3,8
Kalastajien asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)	3,7	3,8	3,7	ei tav.	3,7

	TOTEUTUS 2015	TOTEUTUS 2016	TOTEUTUS 2017	TAVOITE 2018	TOTEUTUS 2018
Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimusten lukumäärä	3 387	3 442	3 414	ei tav.	3 427
Metsästys ja kalastusasiakkaiden eräpäivien lukumäärä	350 000	370 000	405 000	360 000	465 657
Eräasiakkaiden rahankäytön aluetaloudelliset kokonaistulovaikutukset (milj. €)	39,3	40,6	42,7	43,0	44,1
Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden, historia- ja muiden suosittujen kohteiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset, milj. €	191	232	258	240	290
Luontokeskusten ja maastopalveluiden asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)	4,30	4,33	4,34	ei tav.	4,40
Käyntimäärät luonto- ja kulttuurikohteilla:	5 297 200	5 746 600	5 948 500	6 050 000	6 063 093
Kansallispuistojen käynnit	2 634 600	2 811 200	3 104 700	ei tav.	3 167 800
Valtion retkeilyalueiden käynnit	275 400	319 600	237 900	ei tav.	263 900
Luontokeskusten käynnit	1 032 700	1 130 900	1 198 900	ei tav.	1 182 393
Historiakohteiden käynnit	722 400	837 400	730 800	ei tav.	779 800
Muut suositut kohteet	632 100	647 500	676 200	ei tav.	669 200
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä	85 871	89 458	77 224	ei tav.	59 656
Verkkopalveluiden käyttäjät	1 986 001	2 704 225	3 007 483	2 950 000	3 248 908
Luontoon.fi-verkkopalvelun käyttäjät	1 497 746	1 840 597	2 067 366	ei tav.	2 255 061
Eräluvut.fi-käyttäjät	393 393	708 516	727 117	ei tav.	770 969
Suurpedot.fi-verkkopalvelun käyttäjät	94 862	155 112	213 000	ei tav.	222 878
Retkikartta.fi-verkkopalvelun istunnot	3 196 033	3 685 986	4 029 148	4 000 000	3 895 991
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	512	518	606	ei tav.	652
Moottorikelkkauraluvat (kpl)	5 148	5 047	7 328	ei tav.	6 035
Urien ulkopuoliset maastoliikenneluvat (kpl)	2 249	4 927	8 076	ei tav.	6 943

MUUT TUNNUSLUVUT, YMPÄRISTÖMINISTERIÖ	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	MUUT TUNNUSLUVUT, MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Kansallipuistojen hoito (kpl)	39	39	40	40	Valtion retkeilyalueiden lukumäärä (kpl)	6	6	5	5
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (kpl)	662	674	763	826	Valtion retkeilyalueiden pinta-ala (ha)	33 000	33 000	24 000	24 000
Kansallipuistojen hoito (ha)	989 000	990 000	1 002 000	1 002 000	Muiden retkeilyyn ja virkistykseen varattujen kohteiden pinta-ala (ha)	132 000	92 000	92 000	92 000
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (ha)	763 000	764 000	993 000	996 000	Opastusrakennelmat (kpl)	1 504	1 004	1 469	875
Muiden luonnonsuojelukohteiden hoito (ha)	1 016 000	1 045 000	821 000	827 000	Autio- ja vuokratuvat (kpl)	110	99	97	82
Erämaa-alueiden (12 kpl) hoito (ha)	1 489 000	1 489 000	1 489 000	1 489 000	Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 100	871	920	730
Erityisesti suojeltavien lajien esiintymien suojelu (kpl)	4 797	5 216	5 563	6 033	Veneilyrakennelmat (kpl)	298	59	227	41
Muiden uhanalaisten ja luontodirektiivilajien esiintymien suojelu (kpl)	21 253	20 882	24 257	27 611	Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	886	738	760	663
Muinaisjäänökset (kpl)	2 178	2 267	2 269	2 269	Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	681	596	579	523
Suojellut rakennukset (kpl)	343	356	383	396	Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	2 938	1 846	1 619	1 423
Luontokeskukset ja muut asiakaspalvelupisteet (kpl)	28	27	25	25	Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 321	687	627	511
Opastusrakennelmat (kpl)	2 238	3 009	2 529	3 068	Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	785	294	262	316
Autio- ja vuokratuvat (kpl)	299	322	321	338	Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	4 460	2 191	1 942	2 750
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 771	2 036	1 933	2 062					
Veneilyrakennelmat (kpl)	244	512	356	532					
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	1 336	1 323	1 489	1 598					
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	967	1 069	1 062	1 075					
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	4 141	4 462	4 539	3 690					
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 236	1 517	1 569	877					
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	281	430	454	645					
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	2 298	1 789	1 764	1 142					

LIITE 2: TULOSSOPIMUKSEN VUOSI-LIITTEEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUS

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikölle talousarvion momenttien, 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3v) ja 30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3v), selvitysosassa sekä ympäristöministeriön, maa- ja metsätalousministeriön ja Metsähallituksen välisessä tulossopimuksessa asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen.

Tulossopimuksen vaikuttavuustavoite 1:

Lajien ja luontotyyppien suojelutaso parane tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä.

Talousarvion laadinnassa asetetut vaikuttavuustavoitteet:

- Metsähallitus parantaa uhanalaisten ja luontodirektiivin lajien ja luontotyyppien sekä lintudirektiivin lajien suojelutasoa täydentämällä niitä koskevaa tietopohjaa ja kohdentamalla sen perusteella suojelutoimet mahdollisimman tehokkaasti.
- Metsähallitus osallistuu merenhoidon suunnitteluun ja toimeenpanoon ja kehittää sisävesien monimuotoisuuden suojelua.

Metsähallitus parantaa luontotyyppitietojen laatua ja päivittää tietoja erityisesti letoista, silikaattikallioista, luonnonmetsistä, primaarisuknessiometseistä, lehdosta ja harjumetsistä. Lajitietojen laatua ja ajantasaisuutta parannetaan priorisointineuvottelujen tulosten mukaisesti, sekä luonto- ja lintudirektiivin raportoinnin tarpeet huomioon ottaen

Metsähallitus osallistuu lajien ja luontotyyppien uhanalaisuuden arviointiin, sekä luontodirektiivin ja lintudirektiivin raportointeihin 2018–2019.

EMKR:n rahoittamassa hankkeessa Metsähallitus arvioi merellisen suojelualueverkoston tehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä tukee suojelualueiden huomioon ottamista merialue-suunnittelussa tuottamallaan informaatiolla.

Metsähallitus parantaa huonosti tunnettujen luontotyyppien ja lajien esiintymistietoja ja käynnistää luontotyyppimallinnuksen koko Suomen merialueella.

Metsähallitus koordinoi jokihelmisimpukan ja lohikalojen tilan arviointia ja suojelua kehittävää, Fennoskandian vihreän vyöhykkeen rajat ylittävää SALMUS-hanketta (Salmonid Fish and Freshwater Pearl Mussel).

Luontotyyppien tietoja päivitettiin 236 Natura-alueella yhteensä 8 000 ha, jolloin ko. alueiden tiedot saatiin hyvälle tasolle. Lajitietojen päivitystä kohdennettiin erityisesti luonto- ja lintudirektiivin raportointia ja lajien uhanalaisuuden arviointia silmällä pitäen. Tietoja hyödynnetään tulevassa luonto- ja lintudirektiivin raportoinnissa.

Lajien ja luontotyyppien uhanalaisuuden arviointiin osallistui 33 henkilöä. Luontotyyppien uhanalaisarvioon käytetty työpanos oli vuonna 2018 noin 1,8 htv. Metsähallituksen vastuulla on direktiiviraportoinnissa yhteensä 27 luontotyyppiä, 36 luontodirektiivi- sekä 55 lintudirektiivilajia.

Tila 2 – merisuojeluhankkeessa tunnistettiin 8 merialueiden käyttöön vaikuttavaa suojelualueuutyyppiä. Suojelualueuutyyppien suojelun kohteet listattiin myöhempää analyysikäyttöä varten ja suojelualueuutyyppien olemassa olevia virheitä korjattiin mm. HELCOM MPA ja RAMSAR -alueiden osalta. Suojelualueiden uhkien minimoimiseksi tarvittavat ihmistoiminnan rajoitukset määritettiin suurelta osin ja paikkatietoaineistoa tehtiin alustavasti merialue-suunnittelukäyttöön. Tietoa suojeltavista luontoarvoista kerättiin ja mereisten biotooppien mallinnus aloitettiin. Suomen rannikon merialue-suunnittelusta vastaavia tahoja tiedotettiin hankkeen etenemisestä. Alustavaa suositusta mereisten suojelualueiden huomioimiseksi alettiin kirjoittaa. Koko rannikon kattava ihmistoiminnan kartoitus aloitettiin.

Osallistuttiin aktiivisesti sekä HELCOM State & Conservation että HELCOM MPA Task Group ryhmien toimintaan esimerkiksi MPA managereiden työpajassa, MPA-ohjeistuksien päivittämisessä sekä luomalla ohjeistusta MPA-databasen täytön yhtenäistämiseen.

Uudet hankkeet käynnistyvät vasta alkuvuodesta 2019, koska CBC ENI -rahoitusohjelma sai vasta elokuussa 2018 Venäjän Duuman vahvistuksen.

Tulossopimuksen vaikuttavuustavoite 2:
Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee kustannusvaikuttavin toimin.

Talousarvion laadinnassa asetetut vaikuttavuustavoitteet:

- Metsähallitus toteuttaa Natura 2000 - ja muilla suojelualueilla hoito- ja ennallistamistoimia tavoitteena alueiden tilan, kytkettyneisyyden ja ekosysteemipalveluiden toiminnan parantaminen. Metsähallitus seuraa tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä vastaa koko suojelualueverkon tilan seurannasta.
- Metsähallitus vastaa luonnonsuojelualueiden tietojärjestelmien kehittämistä ja teknisestä ylläpidosta.
- Metsähallitus jatkaa luonnonsuojelualueiden kiinteistönmuodostamista ja hoidon ja käytön suunnittelua koskevaa kolmevuotista projektia.

<p>Metsähallitus kehittää suojelualueiden arvokkaimpien perinnebiotooppien hoitoa Tavoitteet teoksi -toimintaohjelman avulla.</p>	<p>Kahdessa Lumovoimaa -hankkeessa (Satakunta ja Uusimaa-Kymenlaakso) edistettiin laiduntajayhteistyötä ja viestintää. Pro Agrian kanssa kehitettiin laidunkatselmuksia ja uusien kohteiden hoitosuunnittelua. Perinnebiotooppien tiedonhallintahankkeessa (YM TEAS) jatkettiin puutteellisesti tunnettujen perinnebiotooppikohteiden inventointia. Hankkeessa edistettiin myös tietojen SAKTI-tallennusta ja jatkettiin SAKTI:n perinnebiotooppimuodulien kehittämistä. Käynnistyneessä CoastNet-LIFEn yhteydessä aloitettiin uusien kohteiden hoitosuunnittelu. Osallistuttiin uuden EU:n ohjelmakauden valmisteluun (CAP).</p>
<p>Metsähallitus toteuttaa saimaannorppan ja naalin suojelua edistäviä hankkeita sekä rannikkoluontotyyppien tilan parantamiseen, luontodirektiivin kovakuoriaislajien ja liito-oravan elinympäristöjen tilan parantamiseen kohdistuvia LIFE-hankkeita, mikäli niille myönnetään rahoitus.</p>	<p>Päätyneessä Saimaannorppa LIFE -hankkeessa edistettiin lajin suojelua monin eri toimenpitein. Norppien kanta on kasvanut viime vuosien suojeluponnistusten avulla. Talvikannan arvioidaan olevan nyt 380–400 norppaa.</p> <p>Naalikannan elpyminen etenkin Norjan ja Ruotsin tunturialueella on näkynyt lisääntyneinä naalihavaintoina Suomessa.</p> <p>Aloitettiin Metsähallituksen koordinoimien Beetles-, Coastnet- sekä Liito-orava- LIFE-hankkeiden toteutus.</p>
<p>Metsähallitus parantaa Natura -alueiden sisävesien ja soiden tilaa valuma-alueelähtöisesti suunnitelluin toimenpitein yhdessä muiden toimijoiden kanssa FRESHABIT LIFE IP -hankkeessa ja Hydrologia LIFE-hankkeen avulla sekä paahdeympäristöjen tilaa PAAHDE-LIFE-hankkeen avulla.</p>	<p>FRESHABIT LIFE IP ja Hydrologia LIFE -hankkeissa parannettiin Natura-alueiden vesiluonnon tilaa merkittävässä määrin Natura-alueiden ulkopuolisilla toimenpiteillä yhteistyössä valuma-alueiden toimijoiden kanssa, esimerkiksi yksityismetsien vesiensuojelutoimia tehostamalla ja soiden vesitaloutta parantavin vedenohjaustoimenpitein.</p>
<p>Metsähallitus kehittää Natura 2000 -verkostoa koskevaa raportointia huomioon ottaen luonto- ja lintudirektiivin sekä verkostoa koskevan toimintasuunnitelman (Action Plan) edellyttämät raportointivelvoitteet.</p>	<p>Raportointeihin ja toimintasuunnitelmaan liittyen selvitettiin ULJAS-järjestelmien tietosisältöjen hyödyntämismahdollisuuksia. SAKTI:n tietoja hyödynnettiin mm. luontotyyppikarttojen tuottamisessa. LajiGIS-järjestelmällä koostettiin tiedot valtion hallinnassa olevien alueiden direktiivilajeista. Lisäksi raportoinneissa hyödynnettiin mm. Zonation analyysien tuloksia sekä SASSin NATA-tietoja. Kertyneiden kokemusten pohjalta arvioidaan ja suunnitellaan, millaisia parannuksia ULJAS-järjestelmien raportointitoiminnallisuuksiin on tarkoituksenmukaista toteuttaa.</p>
<p>Metsähallitus päivittää EU:n toimintasuunnitelmaan sisältyvän PAF-puiteohjelman 2018-2019 yhteistyössä YM:n kanssa.</p>	<p>PAF-raporttia varten tarvittavia priorisoituja toimenpidetarpeita Natura-alueilla ja niitä yhdistävällä green infra -alueilla määritettiin ja niiden kustannuksia arvioitiin yhteistyössä ympäristöministeriön, Suomen ympäristökeskuksen ja ELO-työryhmien kanssa. Työ jatkuu alkuvuonna 2019. PAF-työssä hyödynnettiin Zonation -analyysiä kiireellisimmän hoitotarpeessa olevien Natura-alueiden luontotyyppien määrän, sijainnin ja kustannusten selvittämisessä. Esitettiin PAF -raportin valmistelun alustavia tuloksia ja painopisteitä ympäristöministeriössä järjestetyssä seminaarissa (Workshop on Strengthening investments in Natura 2000 through accessing EU funds and updating of the Prioritised Action Frameworks)</p>
<p>Metsähallitus aloittaa niiden ULJAS-järjestelmien edellyttämien muutosten valmistelun, jotka ovat edellytyksenä, jotta järjestelmät voidaan ottaa käyttöön valtion lupa- ja valvontavirastossa ja maakunnissa niiden aloittaessa toimintansa.</p>	<p>Maakuntaudistuksen aikataulun viivästymisen takia valtion lupa- ja valvontavirasto ja maakunnat aloittavat toimintansa vasta vuoden 2021 alussa, minkä takia ULJAS-muutostöiden tarkempaa valmistelua ei aloitettu vielä vuonna 2018. Ympäristöministeriölle on kuitenkin toimitettu maakuntien käyttöön tulevia tietojärjestelmiä kartoittavan valtiovaraministeriön Valtion järjestelmät -hankkeen tarvitsemia tietoja ULJAS-järjestelmistä sekä arvio maakuntaudistuksen aiheuttamien ULJAS-järjestelmämuutosten kustannuksista ja rahoitustarpeesta.</p>
<p>Metsähallitus edistää laji- ja luontotyyppitietojen kokoamista LajiGIS- ja SAKTI-tietojärjestelmiin sekä näiden tietojen avaamista ulkoiseen käyttöön yhteistyössä Suomen Lajitietokeskuksen (Laji.fi -portaali) ja Suomen ympäristökeskuksen (Meritietoportaaali) kanssa.</p>	<p>Lintujen linjalaskentatietojen sekä saaristolintulaskentatietojen vienti LajiGISiin aloitettiin. Purokunnostuksiin (KEH-hanke) liittyen SAKTI:ssa on edistetty mm. vaelluseste-tiedon tallentamista ja sisävesiin liittyvää toimenpidesuunnittelua. SAKTIin on koottu direktiiviraportoinnin luontotyyppikarttojen laadinnassa tarvittavat aineistot. LajiGISin tiedot siirtyvät Metsähallitus Metsätalous Oy:n Silvia-järjestelmään, kuten myös ennallistamis- ja luonnonhoitotoimenpiteiden toteutukseen liittyvät SAKTI:n korjuukohteet. LajiGIS-aineistojen synkronointia Lajitietokeskuksen kanssa edistettiin (toteutus v. 2019). Myös Meritietoportaaliiin tieto toimitetaan Lajitietokeskuksen kautta.</p>
<p>Metsähallitus muodostaa kaikista 30.6.2018 mennessä perustetuista valtion luonnonsuojelualueista suojelukiinteistöt tai käyttöoikeusyksiköt.</p>	<p>Valtion luonnonsuojelualueita oli 30.6.2018 (ja 31.12.2018) yhteensä 619 kpl. Suojelualuekiinteistöt on muodostettu 524 alueelle, mutta näistä 197 alueen suojelualuekiinteistöjä tulee vielä jatkossa laajentaa ja/tai laadullisesti parantaa. Kiinteistönmuodostaminen on kokonaan aloittamatta 95 kohteella, joille kaikille on muodostettu käyttöoikeusyksiköt. Kaikki perustetut luonnonsuojelualueet näkyvät siten MML:n järjestelmissä ja kartoilla, mutta osa pinta-alallisesti vaillinaisina (ennen vuotta 2014 perustettuja kohteita, joissa suojelualuekiinteistöjä tulee vielä laajentaa).</p>

Tulosopimuksen vaikuttavuustavoite 3:

Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy.

Talousarvion laadinnassa asetetut vaikuttavuustavoitteet:

- Metsähallitus ylläpitää ja hoitaa kulttuurihistoriallista kiinteistövarallisuutta valtion kiinteistöstrategian periaatteiden mukaisesti.

Tulosopimuksen vaikuttavuustavoite 4:

Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina ja metsästyksessä ja kalastus on eettistä ja vastuullista.

Talousarvion laadinnassa asetetut vaikuttavuustavoitteet:

- Metsähallitus kehittää erävalvonnan viranomaisten yhteistyöverkoston toimintaa sekä uusia yhteistyömalleja riista ja kalatalouskentän toimijoiden kanssa.
- Metsähallitus tukee vaelluskalastusstrategiaa osallistamalla vaelluskalojen elinkierron palauttamiseksi tehtäviin hankkeisiin.

<p>Metsähallitus toteuttaa osaltaan KiraDIGI-kulttuuriympäristötietohanketta.</p>	<p>Osallistuttiin YM:n rahoittamaan Kulttuuriympäristötiedot yhteiseen käyttöön! -hankkeeseen, joka oli osa rakennetun ympäristön ja rakentamisen digitalisaatiota edistänyttä KIRA-digi -kärkihanketta. Metsähallituksen lisäksi hankkeeseen osallistuivat Museovirasto ja Suomen ympäristökeskus. Museoviraston kanssa toteutettiin yhdessä osahanke ”Valtion maa- ja vesialueiden kulttuuriperintötiedot avataan kaikille”. Osahankkeessa määriteltiin Metsähallituksen hallinnoimien alueiden suojelluista rakennuksista ja arkeologisista kohteista tietotuotteet, joille Metsähallitus laati laatumallin ja julkaisi tietotuotteiden mukaiset rajapintapalvelut Museoviraston käyttöön. Laatumalli perustuu ISO 19157 -standardiin ja julkisen hallinnon suositukseen JHS 160 ja se on ensimmäinen kulttuuriperintötietoaineistojen laatumalli Suomessa. Osahankkeessa Metsähallitus myös otti käyttöön Museoviraston kulttuuriympäristötietojen rajapintapalvelun.</p>
<p>Metsähallitus priorisoi luontopalvelujen hallinnassa olevasta strategisesta ja muusta kulttuurihistoriallisesta kiinteistövarallisuudesta hoidon piirissä olevat kohteet.</p>	<p>Luontopalvelujen hallinnassa olevasta kulttuurihistoriallisesta kiinteistövarallisuudesta valikoitiin Metsähallituksen arvottamisavaimen avulla ne kohteet, joiden hoitoon Luontopalvelut on sitoutunut. Näiden kulttuurihistoriallisten arvokohteiden hoidolle asetettiin tavoitteet. Kaikki Luontopalvelujen hallinnassa olevat valtion strategiset kohteet kuuluvat tähän joukkoon. Vuonna 2018 kulttuurihistoriallisia arvokohteita oli Luontopalveluilla 791 kappaletta, joista suurin osa luonnonsuojelualueilla.</p>
<p>Metsähallitus kehittää yhteistoimintaa Oma Riista -palvelun ja Metsähallituksen järjestelmien välillä valtion maiden metsästysasiakkaiden saalispalautteen keräämiseksi ja hirvilupahaun yhtenäistämiseksi.</p>	<p>Hirvenmetsästysalueiden geometriatietojen siirto Suomen riistakeskuksen Omariista -palvelun ja Metsähallituksen Lupahakujärjestelmän välillä toteutettiin. Metsähallituksen saalispalautteen kerääminen Omariistan kautta siirtyi vielä myöhempään ajankohtaan Metsähallituksen riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän uudistamisen viivästyminen vuoksi.</p>
<p>Metsähallitus jatkaa kalastuslain vaatimien yhteisten viranomaisrekisterien tuottamista.</p>	<p>Metsähallitus osallistui aktiivisesti eri rekistereiden tiedon tuottamiseen ja tukemiseen (mm. kalastonhoitomaksurekisteri, kalastusrajoitus.fi, istutus-tietojen tallentaminen sähköiseen rekisteriin).</p>
<p>Metsähallitus tehostaa erävalvontaa tiivistämällä viranomaisten sähköisten palvelujen yhteiskäyttöä ja parantaa valvontaviranomaisten mahdollisuutta saada lupatietoja sähköisesti eri toimijoiden järjestelmistä ja asiakkailta ja kehittää järjestelmäpohjaisen valvontatyökalun.</p>	<p>Osallistuttiin valvontatyökalun kehittämiseen, mutta työkalu ei valmistunut valvontakäyttöön. Riistakeskukselta pyydettiin Oma riista - järjestelmän tietojen jakamista valvontaviranomaisille valvonnan tehostamiseksi, mutta lainsäädäntö estää tällä hetkellä tietojen luovutuksen.</p>
<p>Metsähallitus toteuttaa metsäpeuran palautusistutuksia osana Metsäpeura-LIFE hanketta.</p>	<p>Palautuksen totutustarhaus jatkui Seitsemisen ja Lauhanvuoren tarhoilla koko vuoden, ja hankkeen ensimmäiset vasat (5 yksilöä) syntyivät. Uusia kantavaatimia tuotiin eläintarhoista kolme yksilöä. Yhteensä peuroja on nyt tarhoissa 21 yksilöä. Terveystilan, petojen yms. suhteen ei ilmennyt ongelmia. Kiima-aika vaikutti sujuneen hyvin.</p> <p>Muihin hanketoimiin liittyen Karstulan täydennysistutusten totutustarha valmistui ja sinne sijoitettiin ensimmäinen kuuden peuran tarhuserä. Hankkeen osuutta metsäpeuran rotupuhtaustoimista jatkettiin, metsäpeurojen ihmisperäisen kuolleisuuden ja häirinnän laajuutta selvitettiin ja ensimmäiset elinympäristöjen ennallistamiset toteutettiin.</p>
<p>Metsähallitus pilotoi metsäpeuran rotupuhtaustyön toimintamalleja ja eri toimijoiden vastuita Kainuussa hankkeessa 2017–2019.</p>	<p>Hankkeessa painopiste on ollut metsäpeura-aidan ylläpito- ja kunnostustoimissa. Aidan hyvä kunto on myötävaikuttanut siihen, että metsäpeurojen ja porojen sekoittumista on tapahtunut suhteellisen vähän. Porojen ja metsäpeurojen seuranta on lisäksi keskitetty tunnistetuille riskialueille.</p> <p>Yhteistyö sidosryhmien kanssa on ollut aktiivista ja toimintamallit ovat kehittyneet ja vastuut selkiytyneet. Hankkeessa tuotettiin myös esitys toimintamalliksi metsäpeuran perimän turvaamisesta Pohjois-Pohjanmaan alueella.</p>
<p>Metsähallitus osallistuu valtakunnallisen kalastuksen tietoon perustuvan suunnittelujärjestelmän kehittämiseen yhteistyössä muiden kala-alan toimijoiden kanssa.</p>	<p>Maa- ja metsätalousministeriö koordinoi kalatalouden tietoon perustuvan suunnittelu-, seuranta- ja ohjausjärjestelmän kehittämistyötä. Metsähallitus osallistui asiantuntijapanoksella järjestelmän kehitystyöhön ja suunnittelujärjestelmän kehittämiseen liittyviin työpajoihin.</p>
<p>Metsähallitus osallistuu vaelluskalojen elinkierron palauttamisen kärkihankkeisiin lijoella ja Lieksanjoella (mm. istutusohjelman toteuttaminen, kalatieasiat).</p>	<p>Lieksanjoen kärkihankkeessa tehtiin Ruunaan koskille kutualueiden soraistuksia helikopterileivityksenä sekä emokalojen ylisiirtoja kunnostetuille koskialueille ja tutkittiin telemetriaseurannalla ylisiirrettyjen emokalojen kutukäyttäytymistä. Lisäksi selvitettiin Ruunaan koskien ja Saarijoen koskien taimentiheyksiä sähkökoekalastuksiin ja tehtiin myös pienpoikasistutuksia.</p> <p>lijoen kärkihankkeessa lijoelle ja sen sivujokiin istutettiin noin 350 000 lohen ja 200 000 meritaimenen vastakuoriutunutta poikasta. Raasakan kalatien rakennussuunnittelu valmistui ja PVO-Vesivoima käynnisti rakentamisen kilpailutuksen. Metsähallituksen ja PVO:n kalatielupahakemus on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsittelyssä.</p>
<p>Isoja elämyksiä Pohjolan kalavesiltä -hankkeessa (2016–2019) Metsähallitus kehittää kestävä kalastuksen mallikohteita ja osassa kohteissa tuetaan taimenen luontaista elinkiertoa.</p>	<p>Hankkeen kehittämistoimet jatkuivat kaikkien kohdevesien osalta. Hankkeen yrittäjäyhteistyöverkostoa laajennettiin ja tutustuttiin Ruotsissa kalastuksen esimerkkikohteisiin ja toimintamalleihin. Hankkeessa tehtiin koekalastuksia ja kalastustiedusteluja sekä taimenistutuksia kohdevesille. Lisäksi laadittiin täydennyskunnostussuunnitelma Livojoen yläosan kunnostamisen osalta, tavoitteena taimenen luontaisen elinkierron parantaminen. Hankkeessa kehitettiin myös hankekohteille sopivia kalastussääntöjä, joilla varmistetaan kalastuksen kestävyys.</p>
<p>Esteet pois! -hankkeessa (2016–2018) Metsähallitus selvittää kalojen noususteitä lijoen vesistöalueella ja kunnostaa kymmeniä pienehköjä vaellusesteitä.</p>	<p>Hankkeessa inventoitiin lijoen vesistöalueella 628 vesistönylitystä, joista täydellisiä tai osittaisia vaellusesteitä oli noin puolella. Pääosin miestyönä kunnostettiin 35 vaellusesteenä ollutta tierumpua, jonka ansiosta palautui virtavesieliöille 130 km vaellusreittiä.</p>

Tulosopimuksen vaikuttavuustavoite 5:

Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia

Talousarvion laadinnassa asetetut vaikuttavuustavoitteet:

- Metsähallitus tarjoaa kansalaisille kattavasti metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla ja seuraa toiminnan vaikuttavuutta.
- Metsähallitus varmistaa, että asiakastyytyväisyys säilyy hyvänä.
- Metsähallitus viestii tehokkaasti riista- ja kalakantojen hoidosta sekä valtion retkeilyalueiden ja muiden valtion alueiden käyttämömahdollisuuksista edistäen eräilystä ja luonnossa virkistäytymisestä koituvia myönteisiä vaikutuksia.

Metsähallitus uudistaa riistasuunnittelu- ja saalisalautejärjestelmän.	Riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän uudistaminen viivästy koska järjestelmän kilpailutus jouduttiin uusimaan. Järjestelmän uudistus päästiin käynnistämään vasta vuoden loppupuolella.
Metsähallitus jatkaa eräyrittäjyyden kehittämistä yhteistyössä paikallisten yrittäjien ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa vuoden 2017 aikana tuotetun valmisteluaineiston pohjalta sekä selvittää keinoja eräluopien kysynnän lisäämiseksi vajaan hyödynnetyillä lupa-alueilla.	Metsähallitus valmisteli ja luovutti maa- ja metsätalousministeriölle esityksen siitä, miten eräpalveluyrittäjien toimintaedellytyksiä valtion alueilla voitaisiin edistää. Esitys pohjautui vuonna 2017 tehdyn selvityksen tuloksiin. Vajaan hyödynnetyjen lupametsästysalueiden kysyntä lisääntyi tiedottamisen lisäämisen ja runsastuneiden kanalitukantojen ansiosta.
Metsähallitus selvittää mahdollisuutta tarjota eteläisen Suomen alueella valkohäntäpeuran ja villisian metsästystä.	Villisian metsästys sallittiin kaikilla Metsähallituksen metsästysluvilla, ja sekä hirven että pienriistan metsästyksen vuokra-alueilla. Valkohäntäpeuran esiintymisalueeseen kuuluvilla valtionmailla metsästysoikeus on jo vuokrattu pääosin muuta metsästysmahdollisuutta oleville metsästyseuroille, mistä syystä lisätarjonnan mahdollisuudet valkohäntäpeuran metsästämiseen valtion mailla ovat hyvin rajalliset.
Metsähallitus jatkaa valtion kalastonhoitomaksujen keräämistä ja tehostaa markkinointia ja sähköisiä palveluja maksukertymän suurentamiseksi ja asiakaspohjan laajentamiseksi.	Kalastonhoitomaksuja kerättiin kahden edellisvuoden tapaan. Markkinointi suunniteltiin kohderyhmätutkimukseen perustuen. Kalastonhoitomaksua markkinoitiin ja viestittiin useilla eri kanavilla. Uutena mainostustapana otettiin käyttöön ulkomainonta. Lisäksi erityisesti online-mainonta osoittautui tehokkaaksi. Aloitettiin selvitys ja valmistelut uusien palveluntarjoajien ja myyntikanavien mukaan saamiseksi kalastonhoitomaksujen myynnin laajentamiseksi. Selvitystyö jatkuu aktiivisesti vuoden 2019 aikana.
Metsähallitus osallistuu alueellisten kalatalouden yhteistyöryhmien työhön ja edistää kalatalousalueiden toiminnan käynnistämistä sekä kalastuslain toimeenpanoa.	Osallistuttiin useiden kalatalousalueiden yhteistyöryhmien työhön ja toiminnan kehittämiseen. Kalastuslain toimeenpanoon liittyviä tehtäviä jatkettiin valtakunnallisesti, valmistautuen erityisesti uusien kalatalousalueiden toiminnan käynnistymiseen.
Metsähallitus toteuttaa vuoden 2017 aikana valmistuvaa valtion vesien kalaelinympäristöjen hoidon ohjelmaa.	Aloitettiin kaksivuotinen hanke "Kalojen elinympäristöjen hoidon valtakunnallinen tehostaminen valtion alueilla", joka toteuttaa ja toimeenpanee vuonna 2017 valmisteltua kalaelinympäristöjen hoidon toimintamallia. Kyseessä on koordinaatiohanke, jonka tavoitteena on kehittää ja laajentaa toimia kalojen elinympäristöjen aktiivisen hoidon osalta.
Metsähallitus kehittää metsästys- ja kalastuslupamyyntiä ja varmistaa lupamyynnin sujuvuuden.	Asiantuntijoiden yhteistyöllä ja koulutuksilla lupamyyntiä kehitettiin aktiivisesti ja myös asiakaspalautteet huomioitiin entistä paremmin palvelujen kehittämisessä. Metsästys- ja kalastuslupien myynti sujui hyvin. Verkkokaupan suosio jatkoi kasvamistaan ja yli 90 % asiakkaista hankkii luvat verkkokaupan kautta. Verkkokauppa toimi hyvin myös myynnin ruuhkatilanteissa (mm. luvanmyynnin aloitukset).
Metsähallitus osallistuu riista ja kalatalouskentän yhteistyön kehittämiseen niiden strategioiden mukaisesti.	Oltiin aktiivinen toimija riistatalouskentällä riistakonsernin strategian mukaisesti toimien, ja riistakonsernin yhteiseen kehittämiseen osallistuen. Erityisesti yhteistyö Suomen riistakeskuksen kanssa oli tiivistä mm. tietojärjestelmien keskinäisen kommunikoinnin kehittämisessä. Kalatalouden osalta osallistuttiin tiiviisti sektorin yhteistyön kehittämiseen. Erityisenä painopisteenä oli kalastuslain toimeenpanoon liittyen kalatalousalueiden toiminnan käynnistymiseen liittyvä yhteistyö mm. kalastusalueiden ja ELY- keskusten kanssa. Kalastuksen ja erävalvonnan asiantuntijat osallistuivat vuosittaiseen kalastuslakipäivään. Osallistuttiin myös aktiivisesti vapaa-ajankalatalouden kehittämisstrategian uudistamista koskeviin työpajoihin.
Metsähallitus ylläpitää ja kehittää Suurpedot.fi -sivustoa.	Suurpedot.fi-sivuston normaalia ylläpitoa jatkettiin edellisvuosien tapaan yhdessä viestintäryhmän kanssa. Ryhmään kuuluvat Metsähallituksen lisäksi maa- ja metsätalousministeriö, Suomen riistakeskus, Luonnonvarakeskus ja ympäristöministeriö. Avuksi sivuston päivityksiin saatiin maa- ja metsätalousministeriön susikannan hoitosuunnitelman päivityksen projektikoordinaattori. Käyttäjii palvelulla oli noin 5 prosenttia edellisvuotta enemmän.
Metsähallitus kehittää kalastonhoitomaksuun liittyvää Suomi -lehteä kalastajien ja sidosryhmien palautteen perusteella.	Suomi-lehti jaettiin kaikille vuosimaksun maksaneille kalastajille ja lehden mukana lähetettiin myös todistus kalastonhoitomaksun maksamisesta ("kalastuskortti"). Suomi-lehden osalta suurin muutos oli suomen- ja ruotsinkielisen version julkaiseminen erillisinä aiemman kääntölehden sijaan. Lehti sai toisena ilmestymisvuonnaan lukijoiden palautteista saman arvosanan kuin ensimmäisenäkin eli 4,2/5.
Metsähallitus parantaa Eräluvut.fi palvelua eräasioiden tiedonjakokanavana. Kehittäminen tehdään vuorovaikutteisesti, palvelun käyttäjien tarpeet ja kehittämissidotukset huomioiden.	Eräluvut.fi-sivuston ilmeen uudistaminen aloitettiin. Uudistuksen suunnittelussa huomioitiin muun muassa saavutettavuusnäkökulmat entistä paremmin. Uuden Retkikartta.fi-palvelun suunnittelun yhteydessä tehtiin myös Eräluvut.fi:n karttapalveluiden jatkokehitystä, joka konkretisoituu tulevina vuosina. Lisäksi sivuston käännöksiin liittyviä kehitystarpeita kartoitettiin systemaattisesti ja sivustolle tuotettiin muuta sisältöä tukevaa videomateriaalia. Taustatietoa sivuston käyttäjälähtöiselle kehittämiselle saatiin Demola-opiskelijaprojektista sekä valtion maiden kanalinustajille tehdystä tutkimuksesta. Eräluvut.fi:n käyttäjii oli noin 6 prosenttia edellisvuotta enemmän.
Metsähallitus jatkaa Tuikki- ja Kieppi lehtien julkaisua. Lehdissä esitellään monipuolisesti valtion alueiden eränkäyntimahdollisuuksia, metsästyksen ja kalastuksen hyvinvointivaikutuksia sekä riista- ja kalakantojen hoitoa.	Sekä kalastajien lehti Tuikista että metsästäjien lehti Kiepistä julkaistiin 10-vuotisjuhlanumerot. Tuikin levikki oli noin 40 00 kappaletta ja Kiepin 42 500. Lehdet postitettiin edellisvuonna Metsähallituksen kalastus- ja metsästyslupan ostaneille sekä lehden erikseen tilanneille. Lehtiä jaettiin aktiivisesti myös erilaisissa tapahtumissa, kuten erämessuilla.

Tulosopimuksen vaikuttavuustavoite 6:

Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Talousarvion laadinnassa asetetut vaikuttavuustavoitteet:

- Metsähallitus luo edellytyksiä luontomatkailulle ja luonnon virkistyskäytölle parantamalla käytön kannalta keskeisten luonnonsuojelualueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä sekä seuraavien alueiden taloudellista merkitystä ja muita hyötyjä.
- Metsähallitus viestii luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja käyttömahdollisuuksista edistäen luonnossa virkistäytymisestä koituvia myönteisiä vaikutuksia.

Metsähallitus parantaa palveluvarustusta ja opastusta Matkailu 4.0 hankkeessa Saaristomeren (Örö), Kolin, Rokuan, Syötteen, Oulangan, Pyhä-Luoston, Pallas-Ylläksen ja Urho Kekkosen kansallispuistoissa, Ruunaan, Kylmäluoman, Syötteen, Napapiirin ja Inarin retkeilyalueilla, Aulangon ja Punkaharjun luonnonsuojelualueilla sekä Vallisaarella, Käsivarressa (Saana) Ärjän saarella, Koruomalla, Saariselällä ja Pyhä-Luoston ja Pallas-Ylläksen kansallispuistojen ympäristössä.

Eduskunnan myöntämällä lisämäärärahalla kunnostetaan Aulangon Graniittilinnaa, kehitetään geologisen ja luonnonperinnön virtuaalisia opasteita ja palveluita Lauhanvuoren, Kauhaneva-Pohjankankaan ja Seitsemisen kansallispuistoissa sekä niiden läheisyydessä sijaitseissa luontokohteissa, parannetaan Repoveden kansallispuiston luontomatkailun kestävyyttä ja laatua ja ylläpidetään autiotupia sekä edistetään nuorisotyöllisyyttä.

Metsähallitus toteuttaa pilottihankkeen Evon, Oulujärven ja Inarin retkeilyalueilla kävijäseurannan digitalisoimiseksi.

MH selvittää yhteistyössä ELY-keskusten kanssa YSA palveluvarustuksen ylläpidon tai purkamisen kustannukset sekä epäselvien kohteiden vastuut. Tavoitteena on, että vastuu palveluvarustuksesta siirtyy Luontopalveluille suunnitellusti.

Metsähallitus käynnistää Luontoon.fi ja Retkikartta.fi uudistukset osana Matkailu 4.0-hanketta ja tuottaa matkailuyrityksille ja organisaatioille aineistoa kansallispuistoista ja retkeilyalueista luontomatkailuun tukeutuvan elinkeinon edistämiseen.

Luontoilun ja eräilyn hyvinvointivaikutukset ovat keskeinen osa Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen viestintää ja brändiä. Teemaa tuodaan erityisesti esille hankkeiden kautta sekä liikuntatoimijoiden kanssa toteutettavana Unelmien liikuntapäivänä 10.5. sekä Suomen luonnon päivänä 25.8. Natura-verkoston myönteisiä vaikutuksia tuodaan esille erityisesti LIFE-hankkeiden kautta.

Matkailu 4.0 -investointien toteuttamisessa edettiin suunnitellusti ja niissä panostettiin erityisesti asiakasturvallisuutta, soveltuvuutta ja käytön kestävyyttä parantaviin toimenpiteisiin.

Geologisen ja luonnonperinnön virtuaalisten opasteiden ja palveluiden kehittäminen

Tuotettiin kuva-aineistoja, äänimaailma- ja oppimissisältöjä Lauhanvuori Region -virtuaalioppaaseen ja toteutettiin mm. kosteikkosimulaattori. Seitsemisen osalta selvitettiin erilaisia teknisiä opasteratkaisuvaihtoehtoja yhteistyössä Tampereen matkailutoimijoiden kanssa. Repoveden kansallispuiston luontomatkailun kestävyyden ja laadun parantaminen

Taukopaikkojen käymälöitä varustettiin hygieenisyyttä parantavilla ja huoltoa helpottavilla imutankeilla. Kunnostettiin juomavesikaivot. Taukopaikoille tehtiin uudentyyppejä huoltoa tehostavia rankapuuliteriä, jotka ovat täytettävissä koneellisesti.

Autiotupien ylläpito ja kehittäminen

Toteutettiin Pallas-Ylläksellä Pyhäkeron ja Pyhäjärven, Urho-Kekkosen kansallispuistossa vanhan Rumakurun ja Pyhä-Luostolla Karhunjuomalammen autiotupien korjaukset. Lisäksi kunnostettiin autiotupia Hossassa, Korouomalla, Syötteellä ja Rahjan saaristossa.

Nuorten työllistäminen

Työllistettiin yhteensä 25 nuorta henkilöä (83 htkk) asiakaspalvelutöihin, kentän huoltoon, kävijätutkimuksien tekoon, lajitiedon tallentamiseen paikkatietojärjestelmiin, luonnonhoitotöihin, Luontoon.fi-päivityksiin, maakotkien pesien etsintään, matkailuneuvontaan, meri-inventointiin, reittien ja rakkenteiden tallentamiseen paikkatietojärjestelmiin sekä tapahtumatuotantoon. Nuorten työpanos on ollut merkittävä, jotta suunnitellut työt on voitu toteuttaa. Rekrytoinnit ovat onnistuneet hyvin ja nuorisotyöllisyys-hankkeen kautta on saatu uutta osaamista erilaisiin tehtäviin Luontopalveluissa.

Etäluettavia laskureita testattiin Evon, Oulujärven ja Inarin retkeilyalueilla. Etäluettavuus todettiin toimivaksi ominaisuudeksi, joka tuo ratkaisuvaihtoehdon kohteille, joissa henkilöstö käy työtehtävissä harvoin. Esimerkiksi saarikohteilla voi etäluettavuus olla hyvä ratkaisu. Etäluettavien laskurien käytettävyyden seuranta jatketaan.

Kävijätutkimukset tehtiin kannettavilla tietokoneilla Evon, Oulujärven ja Inarin retkeilyalueilla. Lisänä säilytettiin mahdollisuus paperilomakkeiden käyttöön. Kannettavat tietokoneet todettiin erittäin hyvin toimiviksi ja niitä käytetään jatkossa kävijätutkimuksissa. Tiedon siirto ASTA-tietojärjestelmään toimi moitteettomasti.

ASTA-järjestelmän kehittämistyö onnistui hyvin. Järjestelmässä on nyt mahdollisuus kävijätutkimuksen yhteenvertaamisen tekemiseen ja digipohjainen kävijätutkimus toimi hyvin. Lisänä hankkeessa tehtiin visuaalisen ja viestinnällisesti hyvin toimiva raportin mallinnus.

Aloitettiin epäselvien kohteiden vastuuden selvitys ja hallinnonsiirtojen kustannusvaikutus selvitys. Nimettiin yhdyshenkilöt ELY-keskuksissa ja yhteydenpitoa ELYjen kanssa tiivistetään.

Luontoon.fi: Eteni suunnitellusti. Sivusto julkaistiin osin uusituilla sisällöillä (mm. kansallispuistojen etusivut ja luontosivut sekä uusittu retkikohdehaku). 2019 keskitytään verkkosivuston uusiin sisältöihin sekä joidenkin nykyisten sisältöjen uudistamiseen (mm. videot, valokuvat sekä karkikohdeiden luonto-sivujen tekstit).

Retkikartta.fi: Nykyisen karttapalvelun korvaava uusi ratkaisu vaatimuksineen määriteltiin, kilpailutus toteutettiin ja toimittajan valinta tehtiin.

Matkailuaineisto: Visuaalinen profilointi on valmistunut karkikohteille, visuaalisen ja tekstiaineiston tuotanto/hankinta on käynnissä ja jatkuu hankkeen loppuun saakka. Outdooractive.com -portaali on avattu, käyttäjät koulutettu ja aineistojen syöttäminen on käynnissä.

Luonnon hyvinvointivaikutukset on teemana valtavirtaistunut ja sitä koskeva viestintä tavoittaa kansalaisia yhä laajemmin. Suomen luonnon päivä on vakiintunut yhteiseksi juhlapäiväksi, jolloin suomalaiset lähtevät luontoon ja juhlistavat päivää liputtamalla luonnolle. LIFE-hankkeista erityisesti Saimaannorppa-, Hydrologia- ja Paahde-LIFE-hankkeissa tehtiin aktiivista luonnonsuojeluviestintää.

Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen terveys- ja hyvinvointiohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Investointi- ja kehittämishankkeissa parannettiin soveltavan luontoliikunnan edellytyksiä. Valtakunnallisessa Polku luontoon -hankkeessa edistettiin soveltavan luontoliikunnan kumppanuuksia, viestintää ja osaamista. Luonnon terveysvaikutuksia edistettiin lisäksi esim. Sairaalayhteistyön kehittämisessä Jyväskylässä ja Kajaanissa sekä maahanmuuttajien kotoutumisessa. Koneen säätiön rahoittaman Luonnon konserttitalit -hankkeen käytännön toteutus siirrettiin käynnistyväksi vuonna 2019.

Eräilyn hyvinvointivaikutuksia pidettiin esillä esimerkiksi Tuikki- ja Kieppi-asiakaslehdissä sekä vuoden aikana uudistetussa Eräpalvelujen yleisesitteessä ja mediaviestinnässä. Viesteinä toistuvat niin henkiset, sosiaaliset, fyysiset kuin taloudelliset hyödyt ihmiselle itselleen, yritystoiminnan kautta alueille ja lopulta koko yhteiskunnalle.

Maa- ja metsätalousministeriön ja Ympäristöministeriön asettamat Metsähallituksen yhteistä toimintaa koskevat tavoitteet.

<p>Metsähallitus tarkistaa liiketalouden taseessa olevien Natura-alueiden luontoarvoja MH:n yhteissuunnittelun periaatteiden mukaisesti ja suunnittelee, miten niitä parannetaan aktiivisesti alueilla, joiden toteutustapa on muu kuin luonnonsuojelulaki.</p>	<p>Luontopalvelut päivitti liiketalouden taseessa olevien Natura-alueiden luontotyyppitietoja 5 000 ha alalla. Inventoinnit kohdistuivat pääosin harjumetsiin. Inventointien yhteydessä määritettiin toimenpidetarve harjumetsien tilan parantamiseksi sekä jatkotarve päivitystyölle.</p>
<p>Metsähallitus valmistelee ehdotuksen Unescon maailmanperinnön kansalliseen aieluetteloon otettavista luonnonperintökohteista. Aieluettelon valmistelussa tulee noudattaa kansallisen maailmanperintöstrategian toimeenpanosuunnitelmassa vuoteen 2025 kirjattuja linjauksia.</p>	<p>Ympäristöministeriölle toimitettiin arvio uusista luonnonperintökohte-esityksistä maailmanperintöluetteloon. Osallistuttiin opetus- ja kulttuuri-ministeriön vetämään kansalliseen työryhmään, joka valmisteli aieluettelon päivittämistä.</p>
<p>Metsähallitus osallistuu kumppanina Suomen arktisen neuvoston puheenjohtajuus-ohjelman 2017-2019 ("Yhteisiä ratkaisuja etsimässä") toteuttamiseen, erityisesti Arktisen Biodiversiteetikongressin ja sen oheistapahtumien toteuttamiseen 9.-11.10. 2018</p>	<p>Osallistuttiin ympäristöministeriön arktisen tiimin kokouksiin. Järjestettiin Rovaniemellä Arktisen ympäristöministerikokouksen ja Arktisen Biodiversiteetikongressin retkeilyt ja oheistapahtumia sekä esiteltiin toimintaa useissa eri sessioissa. Osallistuttiin myös muihin puheenjohtajuuskauden tapahtumiin Lapissa.</p>
<p>Metsähallituksessa toteutetaan päivitetyn rakennuskantaselvityksen edellyttämiä toimenpiteitä</p>	<p>Päivitetyn rakennuskantaselvityksen tulosten perusteella tehtiin vuoden 2019 talousarvioesitykseen esitykset tarvittavista rakennuskannan tasesiirroista. Näissä siirroissa MH:n liiketoiminnan taseesta JHT:n omaisuuteen siirtyy 62 kohdetta ja JHT:n taseesta liiketoiminnan taseeseen 12 kohdetta. JHT:n taseeseen siirrettävät kohteet sijaitsevat enimmäkseen erämaa-alueilla ja perustetuilla uusilla luonnonsuojelualueilla. Tasesiirtoja koskevat lopulliset päätökset tehdään vuonna 2019, mutta Metsähallituksessa on sovittu, että siirrettäviin rakennuksiin liittyvät operatiiviset vastuut siirtyvät JHT:lle jo 1.1.2019 alkaen.</p>
<p>Metsähallitus käynnistää valtion retkeilyalueiden kehittämisen määräaikaisen projektin, jossa toteutetaan vuoden 2017 selvitystyössä määritelty tavoitetila.</p>	<p>Retkeilyalueiden kehittämistyötä jatkettiin Metsähallituksen ja maa- ja metsätalousministeriön yhteisessä hankkeessa. Tavoitetilaksi asetettiin alueiden kehittyminen palveluillaan nykyistä monipuolisemmiksi ja vetovoimaisemmiksi retki- ja luontomatkailukohteiksi. Tämän katsottiin edellyttävän mm. markkinoinnin tehostamista ja alueilla toimivien matkailuyritysten toimintaedellytysten parantamista.</p> <p>Retkeilyalueiden palveluvarustuksen ja reittien korjausvelka selvitettiin. Palveluja tarkasteltiin kävijöiden ja yrittäjien kannalta, ja sitä varten kuultiin alueilla toimivia yrittäjiä. Metsähallituksen toimenpiteiden lisäksi tavoitellaan yritysten toteuttamien investointien mahdollistamista. Yritystoiminnan kehittämisen uskotaan lisäävän alueiden vetovoimaa ja tuottavan alueille lisäpalveluita. Määräaikainen projekti loppuu tammikuussa 2019. Retkeilyalueiden kehittämistä koordinoi jatkossa kiinteistökehitys -vastuualueeseen nimetty kehittämisspällikkö.</p>
<p>Aloitetaan retkeilyalue- ja korjausvelkaselvityksessä todettujen kehittämissuunnitelmien toimeenpano retkeilyalueilla ja virkistysmetsissä. Luontokohteiden virkistys- ja matkailukäytön palvelukokonaisuuden ja erityisesti kulttuuriperintökohteiden korjausvelkaa koskevaa laskelmaa työstetään vaihtoehtoisia toiminta- ja rahoitusvaihtoehtoja selvittämällä samalla, kun tehdään korjaus-toimenpiteitä vuoden 2018 kohdekohtaisella lisärahoituksella.</p>	<p>Virkistys- ja matkailukäytön sekä historiakohteiden infrastruktuurin kuntotiedot päivitettiin PAVE-tietojärjestelmään. Kiireellisimpien kohteiden toimenpiteiden tarveselvitykset laadittiin. Kulttuuriperintökohteiden korjausvelan määrittäminen ja priorisoitiin suojele- ja asiakaskäyttönäkökuulmista. Luontokeskusten ja tavoitetila päivitettiin määrittämällä niiden toimintakonseptit ja investointitarpeet. Retkeilyalueiden kehittämishankkeeseen liittyen koottiin niiden palveluvarustuksen korjausvelkatiedot. Asiakasturvallisuus huomioitiin korjausvelan tarkennuksissa. Riippusiltojen kuntotarkastukset ja niiden toimenpidetarpeen selvitykset toteutettiin. Korjausvelkaa pienentäviä toimenpiteitä tehtiin investointihankkeissa. Erityisesti painotettiin kohteiden käyttöturvallisuuden parantamista ja käytön kestävyys turvaamista. Korjausvelkaa koskeva päivitetty selvitys laadittiin. Raportissa käsiteltiin virkistys- ja matkailukäytön sekä kulttuuriperintökohteiden korjausvelka. Keskeisin tavoite oli kokonaiskuvan luominen ja korjausvelan suuruusluokkien ja kohdistumisen osoittaminen riittävällä tarkkuudella hyödynnettäväksi Luontopalvelujen valtakunnallisen ja aluetason päätöksentekoon sekä viestintään. Virkistys- ja matkailukäytön kohteiden korjausvelka on selvityksen mukaan 40 miljoonaa euroa ja kulttuuriperintökohteiden 71 miljoonaa euroa.</p>
<p>Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät osallistuu Pohjanmaan ja Lapin luonnonvarasuunnitelmien laadintaan.</p>	<p>Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan luonnonvarasuunnitelma vuosille 2018–2023 valmistui. Lapin (ei sisällä saamelaisten kotiseutualueita) luonnonvarasuunnitelma vuosille 2019–2024 valmistui Metsähallituksen johdon käsittelyyn ja se on tarkoitus vahvistaa maaliskuussa 2019. Osallistuttiin aktiivisesti kummankin suunnitelman laadintaan, mm. ohjaus- ja projektiryhmien kautta.</p>
<p>Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät osallistuu aktiivisesti Metsähallituksen yhteisten prosessien kehittämiseen ja hyödyntämiseen omistajapolitiittisten linjausten mukaisesti (sivu 2). Konsernin kustannusten jakoperiaatteet tarkistetaan Metsähallituksen yhteisenä työnä kevään 2018 aikana.</p>	<p>Yhteisten prosessien kehittäminen saatiin päätökseen. Sen yhteydessä luotiin malli yhteiseen päätöksentekoon, millä varmistettiin julkisten hallintotehtävien riippumattomuus. Osana kehittämistä julkisten hallintotehtävien talous siirtyi tukiprosessina konsernitalouteen 1.8.2018 alkaen.</p> <p>Yhteisten prosessien kehittäminen saatiin päätökseen pääjohtajan päätöksellä, joka turvaa säädösten mukaisesti julkisten hallintotehtävien riippumattomuuden. Konsernikustannusten jakoperiaatteista Metsähallitus teetti ulkopuolisen selvityksen.</p>
<p>Metsähallituksen Julkiset hallintotehtävät osallistuu aktiivisesti maakunta-uudistuksen käytännön valmisteluun kaikissa maakunnissa ja varmistaa osaltaan keskeiset yhteistyön edellytykset maakuntien, valtion lupa- ja valvontaviraston ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.</p>	<p>Vuorovaikutusta on tiivistetty kaikkien maakuntaliittojen kanssa. Esimerkiksi Lapissa ja Rannikolla olemme muutamissa valmistelutyöryhmissä mukana. Sisäinen organisoitumisemme Eteläisessä Suomessa on myös edesauttanut maakuntayhteistyössä.</p>

ERILLISEN TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINTARKASTAJAN MERKINTÄ

METSÄHALLITUS 0116726-7

Julkiset hallintotehtävät -yksikön erillisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.–31.12.2018 allekirjoitus

Vantaalla 25. päivänä helmikuuta 2019

Timo Laitinen Puheenjohtaja	Kai Kaatra Varapuheenjohtaja	Johanna Ikäheimo Hallituksen jäsen
Pertti Itkonen Hallituksen jäsen	Simo Rundgren Hallituksen jäsen	Tuija Soanjärvi Hallituksen jäsen
Helena Säteri Hallituksen jäsen	Liisa Tyrväinen Hallituksen jäsen	Timo Tanninen Luontopalvelujohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä . päivänä . kuuta 2019

KPMG Oy Ab Jorma Nurkkala, KHT, JHT	KPMG Oy Ab Heikki Ruosteenoja, KHT, JHT
--	--

